اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• اول آبان ۱۴۰۱
• ۲۶ ربیع‌الاول ۱۴۴۴
• ۲۳ اکتبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۴۹۷ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۱۷۹ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

فولاد خوزستان؛
سربلند در صادرات، مقاوم در تحریم
همین صفحه

سرمقاله

فاطمی یا صمت مسئله این است
۲

در حاشیه

برخورد نامتعارف با خبرنگاران

روز گذشته مراسم روز ملی صادرات در حالی برگزار شد که باوجود ثبت اطلاعات خبرنگاران در سامانه رسمی سازمان توسعه تجارت برای پوشش خبری مراسم، متاسفانه روابط عمومی این مجموعه و روابط عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت که باید از همه رسانه‌ها حمایت و از تولیدات رسانه‌ای مربوط به این مناسبت پشتیبانی کنند از توزیع ویژه‌نامه و روزنامه صمت با موضوع صادرات در حاشیه مراسم جلوگیری کردند.

همچنین حافظه دوربین عکاس روزنامه صمت، توسط روابط عمومی سازمان توسعه تجارت بدون دارا بودن اختیارات قانونی و مجوز، ضبط شد و تا لحظه تنظیم این خبر حافظه دوربین و ویژه‌نامه‌ها به نمایندگان رسانه صمت تحویل داده نشده است.

هرچند ویژه‌نامه در نهایت توسط همکاران ما به‌دست یکایک شرکت‌کنندگان رسید، اما برخورد هیجانی و دور از اخلاق مسئولان برگزاری در شرایطی که کلیه همکاران کارت حضور در همایش را داشتند، دور از انتظار و غیرمحترمانه بود.

امیدواریم ریاست سازمان توسعه تجارت و وزیر صنعت، معدن و تجارت حداقل به این مورد توجه کنند. منتظر توضیحات این مقامات به روزنامه صمت می‌مانیم.

گزارش روز

دانشگاه خوراک علمی صنعت را تامین نمی‌کند
۱۲

به مناسبت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی بررسی شد

آمار متناقض؛ اقتصاد سرگردان

داده‌های آماری بنیادی‌ترین اصل برای برنامه‌ریزی و برنامه‌ریزی اساسی‌ترین شاخص برای مدیریت است. نقش روزافزون آمار و اطلاعات به‌عنوان پیش‌نیاز تصمیم‌گیری‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها بر کسی پوشیده نیست. این نقش در عصر اطلاعات به‌قدری بدیهی است که نظام آماری کشورها و حجم و کیفیت بانک‌های اطلاعاتی آنها نه‌تنها یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه‌یافتگی کشورها به‌شمار می‌رود، بلکه سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورها بدون در اختیار داشتن آمار کافی، صحیح و دقیق و به‌هنگام میسر نیست. در دنیای امروزی یکی از شاخص‌های ارزیابی سازمان‌ها و پیش‌شرط موفقیت دولت‌ها و فعالان اقتصادی داشتن نظام دقیق آماری و برنامه‌ریزی با تکیه بر آمار است، این در حالی است که تناقض‌های آماری منجر به ضعف در برنامه‌ریزی می‌شود و در نهایت به سرگردانی اقتصاد می‌انجامد. اهمیت آمار و برنامه‌ریزی تا آنجاست که اول آبان به‌عنوان روز ملی آمار و برنامه‌ریزی نام‌گذاری شده است.
۸-۹-۱۰-۱۲-۱۴

تجلیل رئیس‌جمهوری از صادرکنندگان برتر در روز ملی صادرات

رفع موانع صادرات در صدر برنامه‌ها قرار گیرد
۷

فولاد خوزستان؛

سربلند در صادرات، مقاوم در تحریم

فولاد خوزستان به عنوان یکی از شرکت‌های پیشرو در تولید فولاد، توانسته در سال‌جاری به افتخارات متعددی دست پیدا کند. این شرکت در شرایطی که کشور تحریم‌های شدیدی را تجربه می‌کند و خاموشی‌های مکرر و متعدد صنایع فولادی را تهدید می‌کند، توانسته به همت مدیران و تلاش کارگران رکوردهای پیاپی را جابجا کند.

همچنین فولاد خوزستان در بیست‌وششمین مراسم روز ملی صادرات توانست به‌عنوان صادرکننده نمونه انتخاب شود. در همین راستا امین ابراهیمی مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان در گفت‌وگو با صمت از دلایل چگونگی رسیدن به این موفقیت‌ها سخن گفته است.

امین ابراهیمی در مورد نحوه دستیابی فولاد خوزستان به این افتخار در آیین روز ملی صادرات اظهار کرد: شرکت فولاد خوزستان سال گذشته باوجود تشدید تحریم‌های ظالمانه توانست با صادرات بیش از ۲ میلیون تن از محصولات خود به ارزش بیش از یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار رکورد جدیدی از نظر ارزش صادرات دست پیدا کند.

این شرکت طی ۵ سال گذشته با صادرات بیش از ۱۰ میلیون تن از محصولات خود به ارزش ۴ میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار نقش حائز اهمیتی در تامین ارز مورد نیاز کشور ایفا کرده است. طی این ۵ سال شرکت فولاد خوزستان توانست به بیش از ۲۰ کشور جهان صادرات داشته باشد.

وی ادامه داد: فولاد خوزستان با انجام برنامه‌ریزی‌های مناسب توانست بخش عمده‌ای از تهدیدات را به فرصت تبدیل کند و این موفقیت‌ها را مرهون استفاده از تجربه مدیریت سازمان و همدلی میان کارگران زحمتکش و کلیه همکاران دلسوز به دست آمده است.

مدیرعامل فولاد خوزستان در مورد اهداف و چشم‌اندازهای فولاد خوزستان در حوزه صادرات در سال جاری اظهار کرد: مهمترین اهداف و چشم‌اندازهای شرکت فولاد خوزستان را می‌توان بطور خلاصه به شرح ذیل بیان کرد:

۱. جذب مشتریان جدید در سطح بین‌المللی و حفظ آمار طول سال‌های آتی
۲. تامین مستمر بخشی از نیازهای ارزی کشور از طریق صادرات محصولات فولادی به‌خصوص محصولات فولادی با ارزش‌افزوده بالاتر
۳. برگشت ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی کشور
۴. کم اثر کردن تحریم‌ها ظالمانه در تعاملات مالی و بین‌المللی
۵. حضور مستمر و دائمی در بازارهای هدف
۶. تحویل به موقع، فروش با قیمت‌های رقابتی، ارتقا تنوع و کیفیت محصولات، انعطاف‌پذیری در اجرای خواسته‌های مشتریان و ارتقا میزان رضایت مشتریان
۷. به‌روزآوری فرهنگ صادراتی و ایجاد همدلی در میان کلیه ذینفعان شرکت فولادخوزستان.

ابراهیمی در پایان در مورد تاثیر خاموشی‌های مکرر به علت قطعی برق و گاز تولیدات شرکت اظهار کرد: هرچند که نمی‌توان تاثیر منفی خاموشی‌های مکرر برق و قطعی گاز را بر روند تولید منکر شد، اما با انجام برنامه‌ریزی‌های مناسب و تعمیرات دوره‌ای در زمان‌های قطعی انرژی، این اثرات منفی به حداقل کاهش پیدا کردند و در دوره‌های بعدی با افزایش تولید بخش عمده‌ای از این عقب‌افتادگی از برنامه تولید جبران شود.

سرمقاله

فاطمی یا صمت مسئله این است

معصومه پاشایی بهرام- عضو هیات رئیسه کمیسیون صنایع و معادن مجلس

آنچه در این یادداشت می‌خوانید برداشتی از نشست کمیسیون صنایع و معادن مجلس با حضور وزیر صمت و نمایندگان استیضاح‌کننده است. نگارنده تلاش بسیاری داشته تا متن پیش رو، صرفا نگارش دلنوشته‌ای گلایه‌آمیز نباشد و بتواند رویکرد کارشناسی نسبت به آنچه در جلسه بررسی موضوع استیضاح وزیر صمت در کمیسیون صنایع و معادن رخ داد را حفظ کند، اما شدت و حدت برخی اتفاقات تلخ روی داده در این نشست، مسیر قلم را گاهی دستخوش تغییراتی کرده است.

از نخستین ماه‌های حضور فاطمی‌امین و قبل از اجرای برنامه‌ها و پروژه‌های تحولی وزارت صمت در دولت سیزدهم، تعداد انگشت‌شماری از همکاران به‌طور مستمر بر طبل مخالفت و استیضاح وزیر صمت کوبیدند و این اصرار حداقل توقعاتی را نسبت به برخورداری آنان از دلایل روشن و استنادات واضح ایجاد می‌کرد، این در حالی است که در نشست ۲۶ مهر ۱۴۰۱ حتی یک سوال تخصصی و کارشناسی درباره بخش‌های صنعتی، معدنی و تجاری کشور مطرح نشد!

بسیاری از گفته‌ها و گزاره‌ها و ادعاهای مطرح شده خلاصه می‌شد در ترجیح منافع شخصی بر منافع عمومی و ارجحیت مصالح فردی بر مصالح عامه. مع‌الاسف هرچه پیمودیم و دقت کردیم تا یک گزاره صحیح و دلیل واضح از علت تقابل بعضی همکاران با وزیر صمت پیدا کنیم، راه به جایی نبردیم و متحیر از حجم تنازعات غیرکارشناسی و بی‌ارتباط ازسوی لیدرهای استیضاح، نشست را به پایان رساندیم.

نشستی که نمایشگر مخالفت با وزیری بود که با برنامه‌محوری و فرآیندگرایی، تحولات گسترده‌ای را در بخش‌های مختلف آغاز کرده و بسیاری از آمارها، حکایت از ارتقای شاخص‌های پیشرفت و نتایج امیدآفرین عملکرد وی و همکارانش دارد؛ نشستی که می‌توانست با نقد منصفانه و مشفقانه و مطالبه تقویت نقاط قوت و اصلاح نقاط ضعف همراه باشد و بیش از آنکه تجلی سنگ‌اندازی در مسیر اجرای برنامه‌های تحولی و ثبات مدیریت لازم برای یکی از بزرگ‌ترین دستگاه‌های اجرایی کشور باشد، نماد و نمود همراهی و همکاری دولت و مجلس در جهت منافع عمومی باشد.

نزدیک ۴۰۰ روز از فعالیت سید رضا فاطمی‌امین به‌عنوان وزیر صنعت، معدن و تجارت می‌گذرد و براساس تحلیل‌های آماری-خبری ساده می‌توان گفت در کنار تعدد تکالیف و مأموریت‌ها در یکی از بزرگ‌ترین دستگاه‌های اجرایی کشور به‌طور متوسط در هر ماه یک بحران ازسوی مخالفان طراحی و عملیاتی شده است.

خلاصه اینکه هر طرح و پروژه تحولی که در مسیر منافع و مصالح عمومی و حذف فرآیندهای رانت‌پذیر و فسادزا در دستور کار و اجرای وزارت صمت قرار می‌گیرد، رد پای برخی محافل سیاسی و اقتصادی برای تحت فشار قراردادن فاطمی‌امین نمایان می‌شود.

نکته قابل‌توجه آن است که برخی مخالفان از طبل‌نوازی زیر گلیم خود بی‌خبرند و نمی‌دانند اگر واردات خودرو را بهانه می‌کنند، تمامی اقدامات لازم برای تحقق این امر با تلاش وزیر صمت صورت گرفته و همین روزهاست که نخستین خودروهای وارداتی با حفظ ملاحظات تخصصی و کارشناسی در جهت بهره‌مندی عمومی‌تر مردم با کمترین تبعات برای فضای اقتصادی و صنعتی کشور، وارد شود.

اگر حذف نشدن رویه قرعه‌کشی خودرو را دستاویز قرار داده‌اند، باید بیشتر اخبار را دنبال کرده و بدانند تمامی محصولات سایپا و برخی از محصولات ایران‌خودرو از قرعه‌کشی حذف شده‌اند و تا پایان سال مبتنی بر برنامه تحولی صنعت خودروسازی وزارت صمت، به‌طور کلی با قرعه‌کشی خودرو خداحافظی می‌کنیم.

اگر کیفیت خودرو داخلی را بهانه می‌کنند حتما از توقف تولید خودروهای بی‌کیفیت همچون تیبا، سمند و ساینا و همچنین به صفر رسیدن تولید خودرو ناقص و البته بهبود نزدیک ۹ درصدی شاخص‌های کیفی خودروها براساس گزارش شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران بی‌اطلاع هستند.

به‌نظر می‌رسد توقع حل یک‌شبه مشکلات و معضلات چند دهه گذشته صنعت خودروسازی بهانه‌ای برای بی‌توجهی به پیشرفت‌ها و اقدامات تحولی صورت گرفته در طول یک سال گذشته شده است.

شتاب در استیضاح وزیران بدون ارائه زمان کافی برای تحقق برنامه‌ها، موجب تزلزل در ارکان مدیریتی و انتقال بی‌ثباتی به شبکه مدیریت کشور می‌شود.

تحقق رشد ۳.۵ درصدی شاخص تولید، رشد ۲ درصدی بخش صنعت و رشد ۵ درصدی بخش معدن و همچنین رشد تولید محصولات صنعتی و معدنی راهبردی مانند لوازم خانگی، محصولات فولادی و دیگر محصولات پایه، رشد ۲۸۳ درصدی تولید خودرو کامل، افزایش ۲۵ درصدی میزان عرضه خودرو و کاهش ۶۳ درصدی میزان تعهدات معوق خودروسازان، افزایش ۲۸ درصدی صادرات غیرنفتی، افزایش ۲برابری صادرات خدمات فنی مهندسی و تعدد اقدامات و پروژه‌های مهم و اولویت‌دار کشور نمونه‌هایی است که اگر بدون توجه به آنها عملکرد یک‌ساله فاطمی‌امین ارزیابی و قضاوت شود، خروجی منصفانه و عادلانه‌ای حاصل نشده است.

آنچه گفته شد و البته آنچه که گفته نشد نگارنده را در مسیر یک تحلیل واقع‌بینانه قرار می‌دهد؛ اینکه دنبال‌کنندگان استیضاح وزیر صمت، بیش از اینکه دغدغه وزارت صمت را داشته باشند و رشد شاخص‌ها و پیشرفت امور برای‌شان اهمیت داشته باشد با ساکنان این روزهای خیابان سمیه مشکل دارند؛ به‌ویژه که تا کوچک‌ترین خبری درباره استیضاح از سمت بهارستان بلند می‌شود جولان مترصدین وزارت و تیم‌های رسانه‌ای آنها بیش و پیش از هر چیز جلب توجه کرده و این گزاره را به ذهن متبادر می‌کند که فاطمی یا صمت؟ مسئله این است...

مکان‌هایی ویژه تجمعات مشخص می‌شود

معاون امنیتی-انتظامی وزیر کشور با تاکید بر اینکه انفجار مین در زندان اوین صحت ندارد، گفت: موضوع زاهدان مسئله مستقلی است که ۱۵۰ نفر از اراذل به اموال عمومی و مغازه‌های حتی اهل سنت حمله کردند و اکنون آنجا آرام است.

به گزارش ایسنا، سید محید میراحمدی در جمع خبرنگاران درباره فراخوان‌های اخیر و وضعیت پیش آمده در زاهدان گفت: وضعیت استان‌های کشور خوب است و مواردی که ناآرامی شهری به همراه داشته باشد، نداریم و بیشتر تحرکات ایذایی در برخی شهرستان‌ها است.

دبیر شورای امنیت کشور در پاسخ به اینکه آیا قرار است مکان‌هایی برای برگزاری تجمعات معین شود، گفت: دستورالعمل‌هایی در حال بررسی است و براساس آن مختصات مکان‌ها بررسی و سپس مکان‌ها مشخص می‌شود.

وی در پاسخ به اینکه آیا این مکان‌ها قرار است فقط برای تهران در نظر گرفته شود یا اینکه مشمول شهرستان‌ها هم می‌شود، ادامه داد: البته این دستورالعمل‌ها در حال بررسی است و وقتی قطعی شود برای کل کشور در نظر گرفته خواهد شد.

دبیر شورای امنیت کشور وزیر کشور همچنین با اشاره به اتفاقات در زندان اوین گفت: اینکه گفته می‌شود افرادی در اوین روی مین رفتند مطلقا صحت ندارد و موضوع ندامتگاه اوین ارتباطی با اغتشاشات نداشت.

وزیر امور خارجه با اشاره به دریافت پیام از طرف امریکایی:

هیچ‌گاه میز مذاکره را ترک نمی‌کنیم

وزیر امور خارجه با بیان اینکه ۳ روز پیش پیامی از امریکایی‌ها دریافت شده، گفت: امریکایی‌ها تعجیل دارند که زودتر به توافق با ایران برسند.

به گزارش ایرنا، حسین امیرعبداللهیان پس از دیدار با نخست‌وزیر ارمنستان در جمع خبرنگاران درباره اظهارات مقامات امریکایی که گفته‌اند مذاکرات رفع تحریم‌ها از دستورکار خارج شده، تاکید کرد: امریکایی‌ها گفتار و رفتارشان متناقض است و در پیام خود تعجیل دارند که زودتر به توافق برسند.

امیرعبداللهیان بیان کرد: هیچ امتیازی به طرف امریکایی نمی‌دهیم و در چارچوب منطق و چارچوب توافقی که خطوط قرمز جمهوری اسلامی ایران رعایت شود، حرکت می‌کنیم اما در عین حال هیچ‌گاه میز مذاکره را ترک نمی‌کنیم.

وزیر امور خارجه بار دیگر تصریح کرد: هیچ امتیازی به طرف امریکایی نخواهیم داد. ارزیابی ما از پیام طرف امریکایی حتی در روزهای اخیر این است که نه‌تنها اولویت آنهاست بلکه شتاب هم دارند اما آنها هم برای مصارف داخلی خودشان و هم تحریک برخی از عوامل در داخل ایران در مواضع اعلامی‌شان به‌گونه‌ای دیگر سخن می‌گویند و اینها از تعارضات رفتار امریکایی است.

امیرعبداللهیان اظهار کرد: در تماسی که آقای بورل، نماینده عالی سیاست خارجی اتحادیه اروپا داشتند به وی گفتم از این مسیر فاصله بگیرید. آنچه در ایران گذشت، بخشی مطالبات مسالمت‌آمیز مردم بود که ما به آن احترام می‌گذاریم و به مطالبات مسالمت‌آمیز مردم برمبنای قانون اساسی پاسخ داده می‌شود.

امیرعبداللهیان خاطرنشان کرد: در عین حال ما در بخش‌هایی از شمال غربی و جنوب شرقی کشور شاهد عملیات تروریستی بودیم؛ عملیات تروریستی گروهک‌های شناخته‌شده‌ای همچون حزب منحله دموکرات از مبدأ کردستان عراق و جریان جیش‌الحق که ما به‌درستی آن را جیش‌الظلم می‌نامیم که منشعب از جریان القاعده در جنوب شرقی کشور است.

وزیر امور خارجه بیان کرد: متاسفانه برخی به‌دنبال این هستند که به این فضا دامن بزنند. جمهوری

اسلامی ایران با حکمت، منطق و اقتدار در مسیر امنیت ملی گام برمی‌دارد.

امیرعبداللهیان تصریح کرد: امنیت، ثبات و آرامش در ایران را به سبک و روش خودشان به‌شکل متعادل و متقابل و در عین حال متناسب پاسخ می‌دهیم.

■ هدف‌گذاری تجارت تهران-ایروان

وی در ادامه به روابط تهران و ایروان در حوزه اقتصادی و تجاری اشاره و اظهار کرد: توافق کردیم در آینده نزدیک حجم تبادلات تجاری از ۷۰۰ میلیون دلار به یک میلیارد دلار افزایش پیدا کند و برای افزایش این حجم تبادل تجاری تا ۳ میلیارد دلار هدف‌گذاری شده است.

وزیر امور خارجه تصریح کرد: خوشبختانه ظرفیت‌های بسیار خوبی در بخش‌های انرژی، کشاورزی و تولیدات مشترک بین دو کشور وجود دارد که تجار و بازرگانان می‌توانند از این ظرفیت‌ها استفاده کنند. البته گردشگری هم یکی از ظرفیت‌هایی است که میان دو کشور به‌شکل فعال جریان دارد و توافقات جدیدتری را برای تقویت مسیر گردشگری به عمل آورده‌ایم.

■ حل مناقشه جمهوری آذربایجان و ارمنستان از مسیر سیاسی

وزیر امور خارجه درباره جمع‌بندی دیدارهایش با مقامات ارمنستان و تحولات قفقاز اظهار کرد: به مسئولان جمهوری ارمنستان تاکید شد باید به مناقشات بین ارمنستان و جمهوری آذربایجان پایان داده شود و تمامیت ارضی ارمنستان و آذربایجان مورد توجه قرار گیرد. ایران قطعا نسبت به هرگونه تغییر ژئوپلتیک یا هرگونه تغییر در مرزها حساس است و به‌صراحت مواضع‌مان را به تمامی طرف‌ها اعلام کردیم.

امیرعبداللهیان ترانزیت را یکی از محورهای این مذاکرات برشمرد و گفت: در موضوع ترانزیت بین ایران و ارمنستان در چارچوب کریدور شمال-جنوب گفت‌وگوهای بسیار خوبی انجام شد و معتقدیم تقویت مسیر ترانزیتی ارمنستان می‌تواند به تقویت کریدور شمال به جنوب و افزایش ترانزیت در این کریدور کمک کند.

وزارت امور خارجه بیانیه تروئیکای اروپایی را محکوم کرد

سخنگوی وزارت امور خارجه ادعاهای مطرح‌شده در بیانیه مشترک آلمان، فرانسه و انگلیس درباره استفاده از پهپادهای ایران در جنگ اوکراین را قویا مردود دانست و به‌شدت محکوم کرد.

به گزارش ایرنا، ناصر کنعانی اقدام شورای وزرای امور خارجه اتحادیه اروپا و دولت انگلیس در اعمال تحریم‌های جدید علیه جمهوری اسلامی ایران، به بهانه‌های واهی و بی‌اساس استفاده از پهپادهای ایرانی در جنگ اوکراین و ادعاهای مطرح‌شده در بیانیه مشترک آلمان، فرانسه و انگلیس در همین باره را قویا مردود دانست و به‌شدت محکوم کرد.

سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان اظهار کرد: ادعاهای بی‌اساس درباره انتقال پهپاد برای استفاده در درگیری اوکراین را رد می‌کنیم.

وی افزود: ما همواره بر این امر تاکید داشته‌ایم که همه اعضای سازمان ملل باید به‌طور کامل به اهداف و اصول مندرج در منشور ملل متحد و حقوق بین‌الملل از جمله استقلال، حاکمیت و تمامیت ارضی کشورها احترام بگذارند.

سخنگوی دستگاه دیپلماسی ادامه داد: ما از صلح و پایان فوری جنگ در اوکراین از طریق یک فرآیند سیاسی حمایت می‌کنیم.

کنعانی اظهار کرد: طرف‌های یادشده در ادامه اقدامات غیرمسئولانه، مخرب و غیرقانونی خود برای ایجاد فضای مسموم سیاسی علیه جمهوری اسلامی ایران تلاش می‌کنند از قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت

سازمان ملل یک تفسیر گمراه‌کننده ارائه و بین ادعاهای بی‌اساس خود و قطعنامه ۲۲۳۱ ارتباط برقرار کنند، این در حالی است که موضوعات حول درگیری جاری در اوکراین با قطعنامه ۲۲۳۱ در موضوع و محتوا کاملا بی‌ارتباط است.

کنعانی در تشریح فریبکاری طرف‌های اروپایی گفت: ملت بزرگ ایران هرگز فراموش نمی‌کند که برخی کشورهای اروپایی مدعی علیه جمهوری اسلامی ایران با گسیل سلاح‌های کشتار جمعی از جمله تسلیحات شیمیایی برای صدام حسین در جریان جنگ تحمیلی ۸ ساله او علیه ایران، در جنایات او سهیم هستند و جمهوری اسلامی ایران همچنان آن کشورها را شریک جنایات صدام حسین و در نتیجه مسئول و پاسخگو می‌داند.

کنعانی تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران رویکردهای تحریک‌آمیز جاری اتحادیه اروپا و انگلیس را بخشی از یک سناریوی هدفمند سیاسی و مغایر با ادعاهای پوچ و توأم با نفاق آنها برای کمک به صلح و ثبات پایدار در جهان می‌داند.

سخنگوی دستگاه دیپلماسی با مخرب توصیف کردن تحرکات اتحادیه اروپا طی روزهای گذشته تصریح کرد: دولت جمهوری اسلامی ایران در راستای حمایت از منافع ملی و تامین حقوق حقه مردم شریف ایران، حق پاسخگویی نسبت به هرگونه اقدام غیرمسئولانه را برای خود محفوظ می‌داند و در دفاع از منافع ملت ایران اندکی تردید به خود راه نخواهد داد.

نیازهای بیشتر با برق کمتر پاسخ داده شد

وزیر نیرو با بیان اینکه در بخش خانگی خاموشی نداشتیم و با مدیریت مصرف و توزیع، برق بخش صنعت کشور نیز تامین شد، گفت: اینکه باوجود ۲۰ هزار مگاوات ناترازی برق، تابستان بدون بحرانی را پشت سر گذاشتیم، به‌معنای افزایش راندمان است؛ یعنی توانستیم با برق کمتر نیازهای بیشتری را مرتفع کنیم.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو، علی‌اکبر محرابیان ضمن بیان این مطلب افزود: در واقع در بخش خانگی خاموشی نداشتیم و توانستیم با مدیریت مصرف و مدیریت توزیع در شبانه‌روز جوابگوی بخش صنعت کشور نیز باشیم.

وی ادامه داد: افزایش بهره‌وری یا راندمان در انرژی کشور جنبه‌های مختلفی دارد. یک جنبه آن به استانداردها مربوط می‌شود که این مهم وظیفه سازمان استاندارد است. هرچند انصافا اقدامات خوبی نیز انجام داده و برای مصارف مختلف انرژی در بخش‌های مختلف تعیین استاندارد شده، اما باید نظارت بیشتری بر تولید تجهیزات انرژی‌بر شود. جنبه دیگر به موضوع نیروگاه‌ها و تولید برق مربوط می‌شود که رویکرد دولت در این زمینه استفاده بهینه از انرژی در اختیار است و در این مسیر اقدامات قابل‌توجهی هم انجام شده است.

وزیر نیرو با بیان اینکه پروژه‌های توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و استفاده از فناوری‌های جدید در نیروگاه‌ها

جزو اولویت‌های دولت است، خاطرنشان کرد: تقریبا هر ماه شاهد افتتاح طرح‌های متعددی در این زمینه هستیم که مجموع این طرح‌ها سبب افزایش راندمان نیروگاهی و کاهش مصرف سوخت و تولید برق بیشتر می‌شود.

وی با پذیرش اجرایی نشدن قوانین متعدد در حوزه انرژی مانند اجرا نشدن بندهایی از «قانون رفع موانع تولید»، توضیح داد: گرچه باید قوانین در حوزه انرژی اجرایی شوند، اما باید بدانیم نوسازی نیروگاه‌ها مسئله‌ای نیست که ظرف یک تا دو سال انجام شود، چراکه مجموع نیروگاه‌های کشور حاصل نزدیک نیم‌قرن فعالیت صنعت نیروگاهی است؛ بنابراین نوسازی آنها نیاز به اعتبار و زمان دارد، اما مهم آن است که اکنون سنگ بنای نیروگاه‌های جدید برمبنای رعایت الگوی مصرف است.

به‌گفته محرابیان، تولید محصولات سرمایشی و گرمایشی با راندمان بالاتر برای مصارف خانگی نیز جزو وظایف وزارت صمت است؛ بنابراین وزارتخانه مذکور باید این مهم را پیگیری کند.

وزیر نیرو درباره اینکه ناترازی حوزه انرژی چگونه برطرف خواهد شد، گفت: علاوه بر توسعه میادین گازی، کاهش شدت مصرف انرژی سبب رفع ناترازی و افزایش تولید در میادین و پالایشگاه‌های گاز می‌شود.

عکس روز

ظرفیت‌های مغفول فرش ترکمن

عکس: مهر

ویژه تر از خبر

ذخایر آبی تهران در وضعیت قرمز

سرانه مصرف آب خانگی در شبانه‌روز به حدود ۱۹۱ لیتر رسیده، در حالی که براساس اعلام شرکت آب و فاضلاب کشور، الگوی آب مصرف خانگی ۱۵۰ لیتر است که به این ترتیب میانگین سرانه مصرف آب در کشور ۴۱ لیتر از الگوی مصرف بیشتر است.

به گزارش اطلاع‌رسانی وزارت نیرو، ایران با قرارگیری در ناحیه خشک و نیمه‌خشک بیابانی یکی از کشورهایی است که از دیرباز با کم‌آبی مواجه بوده و در سال‌های اخیر تغییرات اقلیمی و گسترش و رشد زندگی شهری و ارتقای سطح بهداشت جامعه به‌ویژه لزوم توجه به موضوع شست‌وشو در پاندمی کرونا نیز باعث افزایش مصرف آب و کاهش قابل توجه ذخایر آبی شده است. آمارها نشان می‌دهد از ابتدای سال آبی جدید تا ۲۴ مهر، میزان بارندگی در کشور ایران به‌طور میانگین در حدود ۰.۸ میلیمتر بوده، این در حالی است که میزان بارندگی بلندمدت در همین تاریخ در حدود ۴.۸ میلیمتر بوده است. علاوه بر کاهش بارندگی طی سال‌های اخیر و سال آبی جاری اطلاعات آب‌وهوایی نشان می‌دهد میانگین دما در مهر جاری در بیشتر استان‌های کشور از میانگین بلندمدت بیشتر بود و در روز ۲۴ مهر در کل کشور دمای میانگین حدود ۲ درجه سانتیگراد از میانگین بلندمدت مشابه بیشتر بوده است. در کلانشهر تهران نیز آمارها حاکی از این است که ذخایر آبی وضعیت مناسبی ندارند؛ در ۲۶ مهر ۱۴۰۱ میزان مصرف آب تهران حدود ۳ میلیارد و ۱۸۷ میلیون مترمکعب بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۲.۱ درصد افزایش داشته است. ذخایر مخازن سدهای تهران نیز در حدود ۳۶۱ میلیون مترمکعب است، در حالی که در سال گذشته در همین تاریخ حجم ذخایر سدهای تهران حدود ۴۴۱ میلیون مترمکعب بوده که نشان‌دهنده کاهش حدود ۱۸ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل است. در ایران سرانه مصرف در شبانه‌روز به‌طور میانگین حدود ۲۳۳ لیتر شامل مصارف خانگی، تجاری، صنعتی است و در حالی سرانه مصرف خانگی به حدود ۱۹۱ لیتر به‌ازای هر نفر رسیده که الگوی مصرف آب خانگی طبق استاندارد شرکت آب و فاضلاب کشور حدودا ۱۵۰ لیتر بوده و نشان‌دهنده افزایش ۴۱ لیتری است. در این باره علی سیدزاده، مدیرکل دفتر مدیریت مصرف، خدمات مشترکان و کاهش هدررفت شرکت آبفای کشور با بیان اینکه در شرایط فعلی کشور باتوجه به وضعیت موجود بیش از گذشته ضروری است به مقوله مدیریت بهینه مصرف آب توجه کنیم، افزود: تغییر رفتار مصرف آب باید در اولویت همه مردم قرار گیرد تا بتوانیم از شرایط کم‌آبی بدون مشکل عبور کنیم.

گسترش صنعت
یکشنبه
اول آبان ۱۴۰۱
۲۶ ربیع‌الاول ۱۴۴۴
۲۳ اکتبر ۲۰۲۲
شماره ۲۱۷۹
پیاپی ۳۴۹۷
www.sanatnewspaper.com

ظرفیت بالای تولید شکر در کشور

دانشگاه خوراک علمی صنعت را تامین نمی‌کند

جدال بی‌پایان آمارهای متناقض

ارتباط صنعت و دانشگاه کلافی سردرگم

توهم دانایی، خطرناک‌تر از بی‌سوادی است

عکس: آیدا فریدی

کارشناسان معتقدند اگر بین دانشگاه‌ها و صنایع، یک ارتباط خوب و دو طرفه ایجاد شود می‌توان به تحقق برنامه چشم‌انداز ۲۰ ساله امیدوار بود. متاسفانه پیوند میان دو بخش علم و فناوری با دانشگاه و صنعت در کشور ضعیف و ناپایدار است و کمتر محصول تولیدی را در کشور می‌توانیم پیدا کنیم که از فرآیند تحقیق و توسعه به‌دست آمده باشد. البته نمی‌توان فقط به دانشگاه ایراد گرفت و از آن انتظار داشت، صنعتگران ما نیز عمدتا همکاری قابل توجهی با دانشگاه ندارند. صنعت ما در انتظار افراد مدرک‌دار نیست، بلکه نیازمند نیروهای کاربردی متخصص و تحول‌گراست، متخصصانی که بتوانند ایده بدهند و ایده را به یک محصول و خدمت نو و رقابتی تبدیل کنند.

علت اصلی افزایش فاصله دانشگاه و صنعت از هم تفاوت ماهیت این دو نهاد است که یکی نهادی قابل توجهی با دانشگاه ندارند. صنعت ما در انتظار افراد مدرک‌دار نیست، بلکه نیازمند نیروهای کاربردی متخصص و تحول‌گراست، متخصصانی که بتوانند ایده بدهند و ایده را به یک محصول و خدمت نو و رقابتی تبدیل کنند. فاصله‌ای که بین دانشگاه و صنعت ایجاد شده در بعضی جاها آن‌قدر زیاد است که بعضا این دو بخش زبان یکدیگر را نمی‌فهمند

دولت برای سرپا نگه‌داشتن صنایع مجبور به دادن یارانه است و در مقابل دانشگاه‌ها نیز نمی‌توانند کارشناس موردنیاز صنعت را تربیت کنند.

در چنین شرایطی، پیوستن به یک سازمان جهانی مانند سازمان تجارت جهانی، برای کشور بسیار آسیب‌پذیر و شکننده خواهد بود.

در این میان، اگر دانشگاه از صنعت یا صنعت از دانشگاه جدا بیفتد، همین وضعیتی می‌شود که اکنون دچارش هستیم.

بررسی وضعیت صنعتی و تحقیقاتی کشور نشان می‌دهد رابطه محکمی میان دولت، دانشگاه و صنعت آن‌طور که باید وجود ندارد؛ یعنی یک اتحاد مثلثی محکم مشاهده نمی‌شود. اگرچه ممکن است در برخی موارد، ارتباط منطقی و مناسبی هم برقرار شده باشد، اما کافی نبوده است.

صنعت نیازمند نرم‌افزار است

حمید علوی، عضو هیات‌رئیسه اتاق سمنان نیز گفت: عدم‌ارتباط بین صنعت و دانشگاه باعث شده دانشگاه و صنعت به‌صورت جزیره‌ای به فعالیت ادامه دهند و موضوعات پایان‌نامه‌ها، فاصله بسیار زیادی با نیازهای صنایع داشته باشند.

وی ادامه داد: شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه‌های مختلف کار کرده‌اند، اما در حال‌حاضر صنعت نیازمند علوم اتوماسیون و نرم‌افزارهای خط تولید است، آنچه مهم است موارد قابل‌استفاده در صنایع است. توهم دانش علمی، از بی‌سوادی بسیار خطرناک‌تر است؛ در حالی‌که دستاوردهای علمی باید ستون کار صنایع باشد و برای تحقق این امر، دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی باید با توجه به نیاز صنایع و علوم دانشجو تربیت کنند. همان‌گونه که در بسیاری از دانشگاه‌های مطرح دنیا، مؤلفه‌ای به‌نام کنکور و دانشگاه دولتی را نمی‌بینیم. صاحبان این مراکز علمی، نخبگان و صنعتگران هستند که با توجه به نیاز کشورشان، مستعدان را به‌صورت بین‌المللی جذب می‌کنند. وی افزود: این روزها زیاد از زبان بعضی از مسئولان می‌شنویم که علت بالا بودن بیکاران در کشور این است که فارغ‌التحصیلان ما به‌دلیل دوری دانشگاه و صنعت از هم، مهارت و تجربه کاری ندارند.

کارشناسان بر این باورند که مدیران ارشد کشور باید بدانند نزدیک کردن دو تفکر دانشگاه و صنعت نیاز به زمان دارد و برای اینکه فرصت‌سوزی نشود و دیگر فارغ‌التحصیلان دچار این مشکل نشوند باید برنامه منسجمی را به مرحله اجرا درآورند. مسئولان تا کی می‌خواهند گناه بیکاری فارغ‌التحصیلان را به گردن دوری دانشگاه و صنعت بیندازند؟ متاسفانه بسیاری از برنامه‌هایی هم که تدوین شده، فقط روی کاغذ بوده و در کتابخانه‌ها و کشوی میزها خاک می‌خورند.

علت اصلی افزایش فاصله دانشگاه و صنعت از یکدیگر، تفاوت ماهیت این دو نهاد است که یکی نهادی است علمی و دیگری اقتصادی. فاصله‌ای که بین دانشگاه و صنعت ایجاد شده در بعضی جاها آن‌قدر زیاد است که بعضا این دو بخش زبان یکدیگر را نمی‌فهمند.

پژوهش‌های دانشگاهی نتوانسته‌اند در راستای رفع معضلات صنعتی کشور گام عمده‌ای بردارند که دلیل آن عدم‌توجه به نیازهای تحقیقاتی صنایع است. کمتر اتفاق می‌افتد که یک استاد راهنما در یک دانشکده در پیشنهاد موضوع تحقیقاتی یا پایان‌نامه به دانشجویان خود، ابتدا از صنعتگران برای آگاهی از نیازهای تحقیقاتی آنها استعلام کند.

دانشگاه‌ها منابع مالی پایدار ایجاد کنند

محمد سیف، مدیرکل دفتر ارتباط با جامعه و صنعت وزارت علوم با اشاره به اهمیت قراردادهای ارتباط با صنعت و با بیان اینکه بودجه‌ها روند رو به رشد آنچنانی ندارند، گفت: دانشگاه‌ها جدای از بحث پاسخگویی به نیازهای کشور، به دلایل بودجه‌ای، نیاز به قرارداد دارند و باید از طریق قراردادهای بیرون از دانشگاه و ارتباط بین صنعت، منابع مالی پایداری ایجاد کنند که امیدواریم بودجه دانشگاه‌ها از این طریق افزایش یابد.

به گزارش ایسنا، وی در پنجاه و هفتمین اجلاس معاونان پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری کشور که در محل سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران برگزار شد، درباره فرصت‌ها و روش‌های توسعه ارتباط دانشگاه‌ها با جامعه و صنعت، گفت: ما تاکید داریم که دانشگاه‌های مختلف در استان‌های گوناگون را به فضای صنعتی کشور مرتبط کنیم، اما چون شرایط متفاوتی دارند نباید نسخه واحدی برای آنها نوشت.

سیف گفت: در حال‌حاضر اگر از فارغ‌التحصیلانی که در رشته‌های مرتبط با صنعت تحصیل کرده‌اند، پرسیده شود که چند بار در طول دوران تحصیل خود به بازدید از کارخانجات صنعتی برده شده‌اند، در خوشبینانه‌ترین حالت از تعداد انگشتان یک دست بیشتر نمی‌شود. برای ارتباط بهتر دانشگاه با صنعت نخست باید نیازهای بخش صنعت و معدن شناسایی‌شده و سپس، این موضوعات در قالب پروپوزال‌هایی درآید که اگر دانشجویی به‌دنبال عنوان پایان‌نامه یا کار تحقیقاتی بود با توجه به نیازهای صنعت و موضوع موردعلاقه خود، شروع به تحقیقات کند.

وی درباره دوره‌های برگزار شده در دانشگاه‌ها، توضیح داد: در دانشگاه علاوه بر کلاس‌های روتین، به‌طور میانگین سالانه ۱۰۸ دوره برگزار می‌کنیم. البته ترجیح ما این است که دوره‌های کوتاه‌مدت و مهارتی با همکاری صنایع و نهادهای اجرایی تعریف و برای اجرا با آنها مشارکت شود.

وی گفت: از سویی، این مراکز ۲، ۳ سال است که دوره‌هایی در دانشگاه‌های گوناگون با عناوین مختلف برگزار می‌شود، حمایت‌هایی از آنها انجام شده و معاون پژوهشی وزیر علوم، مبالغی در نظر گرفته که در هفته آینده واریز می‌شود. اگر بتوانیم ذهن اعضای هیات علمی را به سمت مشکلات و نیازهای کشور و پاسخگویی به آنها ببریم، پژوهش‌ها و دروس به این سمت هدایت می‌شوند. به همین دلیل، فرصت‌های مطالعاتی با این نگاه که اعضای هیات علمی را با نیازهای کشور آشنا کند، اهمیت زیادی دارد.

مدیرکل دفتر ارتباط با جامعه و صنعت وزارت علوم با اشاره به قراردادهای ارتباط با صنعت، گفت: دانشگاه‌ها جدا از بحث پاسخگویی به نیازهای کشور، به دلایل بودجه‌ای، نیاز به قرارداد دارند، چراکه در بودجه‌ها روند رو به رشد آنچنانی وجود ندارد و نمی‌توانیم متصور باشیم که بودجه‌ها حدود ۳۰، ۴۰ درصد افزایش پیدا کند و بودجه‌های جدیدی تزریق شود، اما اینکه دانشگاه باید از طریق قراردادهای بیرونی و ارتباط بین صنعت، منابع مالی پایداری داشته باشد، قطعی است و امیدواریم بودجه‌های دانشگاه از این طریق بتوانند افزایش پیدا کنند.

وی به آمار قراردادها اشاره کرد و گفت: در حال‌حاضر، ۱۰ هزار و ۸۳۵ قرارداد جاری در دانشگاه‌ها وجود دارد که آمار آن رو به رشد بوده و ۲ هزار میلیارد تومان در یک سال اخیر با قراردادها وارد دانشگاه‌ها شده است. حدود ۲۷ هزار عضو هیات علمی داریم و ۶ هزار نفر مستقیم مجری قرارداد هستند که این اعداد نیاز به رشد دارد.

سخن پایانی

با توجه به موارد یادشده، متاسفانه در دانشگاه‌ها به تولید دانش کمتر توجه می‌شود. هر وقت در یک زمینه علمی کاری کردیم که آن علم به‌صورت کاربردی در خدمت جامعه قرار گرفت و گرهی از مشکلی باز کرد، آن‌وقت می‌توانیم بگوییم دانش تولید کرده‌ایم. در کشورهای توسعه‌یافته، ارتباط مستمر و پویای صنعت و دانشگاه، چرخه مثبتی را به وجود آورده که از طریق آن، این دو نهاد به توسعه و رشد یکدیگر کمک می‌کنند، اما در کشورهای توسعه‌نیافته این ارتباط وجود ندارد و دانشگاه به‌طور عمده به انتقال دانش به دانشجویان می‌پردازد و صنعت هم کار خودش را انجام می‌دهد؛ یعنی هرکدام ساز خودشان را می‌زنند. در این کشورها، باتوجه به اینکه صنعت و دانشگاه دو نهاد وارداتی هستند، ایجاد ارتباط بین این دو نهاد بسیار پیچیده‌تر است. صنعت و دانشگاه علاوه بر اینکه از کل جامعه و سیستم جدا هستند، بین خود نیز ارتباطی ندارند.

معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن

جمهوری اسلامی ایران
وزارت صنعت، معدن و تجارت
سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان‌رضوی

شناسه ۱۳۹۱۷۵۵

آگهی مزایده عمومی شماره ۱-۱۴۰۱

معدن سنگ آهن پلاسری ققنوس ۱

سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان‌رضوی

این سازمان در نظر دارد **معدن آهن پلاسری ققنوس۱** واقع در **خواف- شهر سنگان** را از طریق برگزاری مزایده عمومی واگذار نماید. متقاضیان می‌توانند جهت آگاهی از مشخصات محدوده و شرایط مزایده، از روز **شنبه** مورخ **۱۴۰۱/۰۸/۰۷** به سایت این سازمان به آدرس **https://khr.mimt.gov.ir** بخش مزایده معدن یا جهت دریافت اسناد مزایده حداکثر تا تاریخ‌های ذکرشده در سامانه با توکن مربوطه نسبت به مراجعه به سامانه ستاد ایران به نشانی اینترنتی **www.setadiran.ir** اقدام و پس از اخذ و خرید اسناد مزایده و بررسی کامل موضوع مزایده و شرایط، پیشنهادات خود را به انضمام مدارک مورد نیاز حداکثر تا پایان وقت اداری **شنبه** مورخ **۱۴۰۱/۰۸/۲۸** با مراجعه به سایت **www.setadiran.ir** مدارک شرکت در مزایده را به صورت الکترونیکی در سامانه تکمیل و بارگذاری نمایند. لازم به ذکر است این مزایده به صورت الکترونیکی برگزار خواهد شد و از پذیرفتن پاکات به صورت فیزیکی معذوریم و همچنین برای دریافت گواهی امضاء الکترونیک (دستگاه توکن). متقاضیان می‌بایست از طریق دفاتر پیشخوان مورد تائید (فهرست آنها در سایت سازمان در قسمت مزایده‌ها بارگذاری شده است) اقدام نمایند و جهت هرگونه راهنمایی و رفع خطاهای سایت ستاد ایران، مزایده‌گران محترم می‌بایست با مرکز پشتیبانی و راهبری سامانه به شماره تلفن ۰۲۱۴۱۹۳۴ داخلی ۵ کارشناس مزایده، تماس حاصل نمایند.

جلسه بازگشایی تضامین شرکت در مزایده (پاکت الف سابق) راس ساعت ۱۰ صبح روز **یکشنبه** مورخ **۱۴۰۱/۰۸/۲۹** در کمیسیون مزایده باز و در صورت تایید تضمین ارایه شده، به کمیته فنی ارجاع خواهد شد و پس از تایید کمیته فنی جلسه بازگشایی پیشنهاد قیمت (پاکت ج سابق)، توسط کمیسیون مزایده برگزار و برنده اعلام خواهد شد.

آخرین تغییرات و اطلاعیه‌های بعدی از طریق سامانه فوق‌الذکر (https://khr.mimt.gov.ir) اطلاع‌رسانی خواهد گردید و متقاضیان می‌بایست قبل تایید و ارسال پیشنهادات خود در سامانه ستاد ایران؛ از آخرین تغییرات و اطلاعیه‌های مزایده در سایت مذکور اطلاع حاصل نمایند و سازمان هیچ‌گونه مسئولیتی در قبال ضرر و زیان ناشی از عدم آگاهی مزایده‌گر ناشی از این تغییرات نخواهد داشت.

به درخواست‌های فاقدامضاء، ناقص، ناخوانا، مخدوش، مشروط و دارای چک‌بانکی و یا ضمانت‌نامه‌بانکی که بنام مزایده‌گران نباشد وهمچنین درخواست‌هایی که بعدازمهلت مقرر ارائه گردند بنا بر نظر کمیسیون مزایده ترتیب اثر داده نخواهد شد.

سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان‌رضوی

معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن معدن

آگهی فراخوان عمومی شناسایی و ارزیابی اولیه پیمانکار

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد جهت **طراحی و تامین تجهیز Compressor Silencer پروژه احیاء۲** به شرح زیر را به پیمانکار واجد شرایط در تامین واگذار نماید.

▣ **مشخصات به شرح زیر می‌باشد:**

- طراحی و تامین تجهیز Compressor Silencer پروژه احیاء۲ سیرجان

لذا بدینوسیله از شرکت‌های واجد صلاحیت در این بخش که تمایل به حضور در مناقصه دارند دعوت بعمل می‌آید تا ظرف **مدت هفت روز کاری** از تاریخ این آگهی ضمن اعلام آمادگی به صورت مکتوب مدارک و مستندات مورد نیاز را به آدرس ایمیل **tender.srem@mmte.ir** ارسال نمایند.

▣ **شرایط و مدارک مورد نیاز:**

۱. انطباق موضوع فعالیت شرکت و اساسنامه با موضوع مناقصه (ارسال تصویر اساسنامه)
۲. دارابودن حداقل سه کار مشابه از نظر نوع و ظرفیت طی پنج سال گذشته (ارائه تصویر قراردادها)
۳. ارائه رضایت‌نامه از کارفرمایان قبلی
٤. ارائه آخرین روزنامه رسمی صاحبان امضاء مجاز
۵. ارائه مدارک و مستنداتی که بیانگر توان مالی و فنی برای اجرای موضوع مناقصه باشد (ارائه اظهارنامه مالیاتی ۳ سال اخیر)
۶. ارائه مدارک و مستنداتی که تجهیزات فوق را قبلا ساخته‌اند.
۷. داشتن تاییدیه قبلی و یا توانایی اخذ تاییدیه جهت ساخت تجهیز از شرکت AERZEN آلمان
۸. دریافت تایید نقشه‌های ساخت و دریافت تاییدیه تمامی موارد مورد نیاز از AERZEN آلمان به‌عهده شرکت برنده می‌باشد.

▣ **سایر شرایط:**

۱ - محل کارخانه شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان واقع در شهرستان سیرجان کیلومتر ۵۰ جاده سیرجان - شیراز، کیلومتر ۳ جاده اختصاصی گل‌گهر می‌باشد .
۲ - ارائه اسناد و اعلام آمادگی مطابق شرح بالا هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و شرکت جهان فولاد در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مجاز است.
۳ - به درخواست‌هایی که بعد از مدت تعیین شده ارسال شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.
٤ - هزینه چاپ و آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

لطفاً در صورت نیاز و کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن **۰۲۱۸۸۶۰۹۰۶٤** داخلی **۶۳۸** تماس حاصل فرمایید.

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

یادداشت

ضرورت نوسازی مفهوم فناوری

مهدی حمزه پور
کارشناس حوزه فناوری اطلاعات

در روزگار ما، انفجار داده و اطلاعات، نرم شدن اقتصاد، تغییر بینش‌ها، ادغام هنر و علم و رسالت توسعه پایدار انسان، مستلزم آن است که مفهوم فناوری را نوسازی کنیم، درک خود از فناوری را از یک مفهوم محدود به یک مفهوم با تعریف و دامنه گسترده تغییر دهیم. به‌علاوه، ارتقای تحقیق و توسعه و بکارگیری فناوری نرم نیز ضروری خواهد بود. به‌عبارت دیگر، به‌دنبال چندین انقلاب صنعتی قبلی، زمان آن فرارسیده تا انسان یک انقلاب مفهومی همراه با تجدید و نوسازی در فناوری ایجاد کند.

فناوری یک واژه ضروری برای رهبران بین‌المللی، سیاستمداران، مجریان کسب‌وکار یا نیروی کار پژوهشی در عصر حاضر است. حال، فناوری چیست؟ چگونه بر توسعه جامعه انسانی و زندگی هر یک از ما تاثیر خواهد گذاشت؟

ما باید فناوری را از طریق تفکر نظام‌مند و غربال دانش وارد کل سیستم دانش انسان کنیم تا معنی، دسته‌بندی و کارکرد فناوری تصریح شود. این کار به ما در تغییر طرز فکر و نظر در مشاهده دنیا کمک خواهد کرد.

از ابتدای دهه ۱۹۸۰ میلادی تاکنون، توجه علمی بین‌الملل بر یک پدیده جدید معطوف بوده و آن اقتصاد دانش‌بنیان نام گرفته است. پژوهشگران از کشورهای مختلف تحقیقات تجربی زیادی انجام داده‌اند که تایید می‌کند دانش، نیروی محرک توسعه اجتماعی و اقتصادی است و به ما امکان تجدید درک ارزش دانش به‌عنوان یک نیروی مولد مهم را می‌دهد. این تحقیقات درک جامع ما از دانش را از منظر منابع، صاحبان آن، کسانی که آن را در اختیار دارند، کارکردها، سطوح و عملیاتی بودن آن عمیق کرده‌اند (جین، ۱۹۸۸). آگاهی از منابع و اجرایی بودن دانش برای تحقیقات فناوری نرم اهمیت زیادی دارد.

منابع دانش نه‌تنها علوم طبیعی، بلکه علوم غیرطبیعی مانند فلسفه، علوم انسانی و اجتماعی، علوم شناختی و ذهنی، علوم دینی و هنر نیز هستند که همه اینها اثر مستقیم و زیادی بر توسعه اجتماعی و اقتصادی دارند.

از منظر عمل‌پذیری، دانش را می‌توان به دو نوع عمل‌پذیر و عمل‌ناپذیر تقسیم کرد. در حقیقت، مجموعه دانش عمل‌پذیر همان مفهوم و زمینه جامع و گسترده فناوری است و واژه عمل‌پذیری اشاره به ظرفیت حل مسائل یا ظرفیت ارزش‌آفرینی دارد. این نوع دسته‌بندی همواره نادیده گرفته شده، اما از اهمیت زیادی برای درک دانش علمی و دانش فناوری و نیز طرح‌های نهادی مربوط به توسعه علمی و فناورانه برخوردار است. به‌علاوه ما را به درک معنای عمیق‌تر فناوری سوق می‌دهد.

مدت‌هاست افراد جو پیچیده‌ای پیرامون فناوری ایجاد کرده‌اند، در حالی که فناوری ابزار حل مسئله است. دو نوع حل مسئله وجود دارد؛ یکی مربوط به چیزهای محسوس مانند کالاهای ساخته‌شده تولیدی قابل لمس و دیگری مربوط به پدیده‌های نامحسوس مانند سیاست‌گذاری‌ها، خط‌مشی‌آفرینی‌ها، تنظیم‌گری‌ها و فرآیندها. می‌توانیم اولی را فناوری سخت و دومی را فناوری نرم بنامیم؛ بنابراین، در کل فناوری متشکل از فناوری سخت و نرم است. از منظر حل مسئله، فناوری اشاره به مهارت‌ها، ابزارها، روش‌ها، قواعد و رویه‌هایی دارد که توسط انسان برای بهبود، تغییر و تطبیق و مدیریت یا کنترل جهان عینی و ذهنی برای بقا و توسعه خود به کار گرفته می‌شوند؛ اگرچه این نکته را هم در ادبیات موضوع فناوری داریم که انسان‌ها فقط می‌توانند با طبیعت تطبیق پیدا کنند نه اینکه آن را کنترل کنند که در جای خود قابل مباحثه است.

با توسعه اقتصادها و تغییر فناوری، مرز بین فناوری سخت و فناوری نرم تیره و محو می‌شود. با این حال، در کل می‌توان گفت فناوری سخت به‌طور عمده از طریق اشکال مادی تجلی می‌یابد و سیستم دانش آن در بیشتر اوقات حاصل دانش علوم طبیعی است. فناوری نرم هم به‌طور عمده از طریق روان‌شناسی و رفتار انسان ظهور یافته و عمدتا از علوم غیرطبیعی یعنی علوم انسانی و هنر به‌دست می‌آید. در اینجا واژه سخت اشاره به موجودیت‌های فیزیکی دارد که عملیات‌ها از طریق آنها انجام می‌شود. واژه نرم اشاره به موجودیت‌های عاری از شکل فیزیکی دارد. به‌عبارتی، سخت اشاره به پدیده‌های محسوس و نرم اشاره به پدیده‌های نامحسوس دارد. فناوری نرم باید دو ویژگی کلی را به نمایش بگذارد؛ باید هم فناوری و هم نرم باشد. از نظر ویژگی فنی، می‌توانیم موارد ذیل را درباره فناوری نرم بیان کنیم: باید یک سیستم دانش عمل‌پذیر با ابزارها، رویه‌ها و مجموعه قواعد برای حل مسائل باشد (تحقق‌پذیری، عملی بودن) و باید در جهت یافتن روش‌هایی برای ارائه خدمت برای تحول اجتماعی و توسعه اقتصادی (خدمات) باشد. خدمات ارائه‌شده به‌وسیله فناوری باید چند بعدی بودن اهداف را مورد توجه قرار دهند؛ بهبود منابع اقتصادی، اجتماعی، اکولوژیکی یا بوم‌شناختی و منافع زیست‌محیطی.

«اسقاط خودرو» به بیراهه می‌رود

رئیس سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست، گفت: ۱.۵ درصد قیمت تمام‌شده خودروها باید به صندوق ملی محیط‌زیست واریز شود.

به گزارش خانه ملت، علی سلاجقه با اشاره به اینکه بیش از ۶۰ درصد مجموعه احکام محیط‌زیستی برنامه ششم توسعه، فرابخشی است، به این معنا که نهادها باید تکالیف خود را اجرا و سپس سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست وظیفه نظارتی خود را اعمال کند، گفت: انجام‌ندادن تکالیف از سوی سایر نهادها باعث می‌شود، سازمان ملی حفاظت محیط‌زیست در زمینه گزارش عملکرد و ترک فعل‌های مطرح شده وضعیت مناسبی نداشته باشد.

معاون رئیس جمهوری با تاکید بر اینکه باید از وزیر صنعت، معدن و تجارت گلایه‌ای داشته باشم، زیرا در بحث اصلاحیه قانون اسقاط خودرو مقرر بود یک درصد از قیمت تمام‌شده خودرو به صندوق ملی محیط‌زیست واریز شود و از سوی این صندوق، فرآیند اسقاط مدیریت شود، عنوان کرد: این میزان به ۱.۵ درصد از قیمت تمام‌شده خودرو افزایش پیدا کرده، اما به صندوق زیر مجموعه وزارت صنعت، معدن و تجارت واریز خواهد شد که قابل پذیرش نیست و با این فرآیند، مسئله اسقاط خودرو به بیراهه می‌رود و معنا و مفهومی نخواهد داشت.

او افزود: ۱.۵ درصد از قیمت تمام‌شده خودروها باید به صندوق ملی محیط‌زیست واریز و صرف تسهیلات به صنایع، به‌ویژه صنایع خودرویی شود.

سلاجقه درباره اجرای قانون هوای پاک نیز گفت: امیدواریم اتفاقات خوبی در زمینه نزولات جوی رخ دهد، اما واقعیت این است که در نیمه دوم سال با بحث تراکم آلاینده‌های صنعتی مواجه هستیم. در این زمینه، مکاتبات خوبی با وزیر نفت داشته‌ایم تا بتوانیم نیروگاه‌ها را از مازوت‌سوزی دور کنیم.

مسئولان سازمان صمت استان خوزستان عنوان کردند

ظرفیت بالای تولید شکر در کشور

سالانه یک میلیون تن شکر وارد می‌شود

فاطمه امیراحمدی
نیما مجدی
editor@smtnews.ir

مطالعه، بررسی، ارائه پیشنهاد و همکاری در تدوین راهبردهای توسعه صنعتی، مشارکت در جذب تشکل‌های تخصصی، تعیین شاخص‌های اندازه‌گیری بهره‌وری و کمیته‌های بهبود روش‌ها، شناسایی و صدور پروانه صنایع نوین (های‌تک) و... از وظایف سازمان صنعت، معدن و تجارت استان‌هاست. کارشناسان این نهاد دولتی با شناسایی ظرفیت‌ها، برنامه‌های توسعه‌ای را در حوزه‌های گوناگون صنعت، معدن و تجارت تعریف و تدوین می‌کنند. رسیدگی به مشکلات صنعتگران در ارتباط با سایر سازمان‌های ذی‌ربط از جمله وظایف دیگر این سازمان در هر استان به‌شمار می‌رود. در ادامه صمت گفت‌وگویی با حمیدرضا فلاح سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خوزستان و مهرام روان‌بخش معاون وی داشت که با حضور در موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صمت به بیان مشکلات صنایع این استان پرداختند. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

عکس: آیدا فریدی

با توجه به هدف‌گذاری‌ها باید تا افق ۱۴۰۴ تولید شکر در استان خوزستان به یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن برسد. این در حالی است که نیاز سالانه کشور به شکر ۲.۵ تا ۲.۷ میلیون تن است

حمیدرضا فلاح: دو کشور عمان و عراق، در ۶ ماه نخست سال جاری رتبه‌دار واردات از ایران بودند

حمیدرضا فلاح، سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خوزستان درباره صنایع این استان، گفت: یکی از ظرفیت‌های استان خوزستان در حوزه صنایع غذایی مربوط به نیشکر و تولید شکر است. سالانه در این استان ۷۰۰ هزار تن شکر تولید می‌شود. وی افزود: برنامه‌ریزی شده با مکانیسم‌های گوناگون در حوزه افزایش ظرفیت تا افق ۱۴۰۴ این میزان به یک میلیون تن برسد.

▣ آب و تولید شکر

او در ادامه با اشاره به خشکسالی در کشور اظهار کرد: در این‌باره مشکل اساسی، مسئله کمبود آب است که یکی از چالش‌های بنیادین در کشور به‌شمار می‌رود. ما در این استان برای رفع دست‌کم بخشی از مشکل، بازچرخانی آب در صنایع را پیگیری می‌کنیم. به‌عنوان مثال در حوزه صنایع فولادی برنامه‌ریزی‌شده از پساب‌ها استفاده شود. آمار ظرفیت پساب شهری در این استان، ۵۰ میلیون مکعب است تا از بار آب مصرفی و شرب کم شود و به‌اصطلاح، به سوی آب‌های خاکستری سوق پیدا کند.

وی تصریح کرد: در حوزه کشت نیشکر و تولید شکر هم استفاده زنجیره‌ای و تکمیلی از آب‌ها و پساب‌ها (بازچرخانی شده) می‌تواند در بهره‌برداری و افزایش ظرفیت آب برای صنایع راهگشا باشد.

فلاح ادامه داد: استان خوزستان به‌دلیل دسترسی به آب‌های آزاد، ظرفیت مناسبی در حوزه آب دارد و فقط باید این منابع آبی به‌درستی هدایت شوند که این امر یکی از برنامه‌های مهم سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خوزستان است.

▣ پدافند غیرعامل و صنایع

در ادامه مهرام روان‌بخش، معاون سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خوزستان درباره پساب‌ها توضیح داد: مشکل آب در کشور همه‌گیر بوده و در فلات مرکزی صنایع را دچار چالش کرده است. پیش‌تر پیش‌بینی‌شده بود آب موردنیاز صنایع در فلات مرکزی از سرچشمه‌های زاگرس تامین شود، اما در ادامه بروز مشکلات مربوط به زیست‌بوم و برخی اختلافات بین‌استانی سبب شد با خط لوله و خرید دستگاه آب‌شیرین‌کن در استان هرمزگان آب ارسال و تامین شود.

وی افزود: این در حالی است که صنایع آب‌بر باید در حاشیه خلیج‌فارس راه‌اندازی می‌شدند. در حال‌حاضر راهکار این است که حداقل از توسعه این صنایع آب‌بر در فلات مرکزی جلوگیری و طرح‌های توسعه‌ای در استان‌هایی دنبال شود که ظرفیت آب آنها پاسخگو باشد.

راه‌اندازی صنایع بزرگ در استان‌های مرکزی تا مرزی کشور، بیشتر به‌دلیل امنیت سیاسی آنها بوده است. این کارشناس حوزه صنعت در این‌باره عنوان کرد: در زمان احداث، بحث پدافند غیرعامل خیلی مدنظر نبود، اما اگر پدافند غیرعامل را درنظر هم بگیریم، بهترین مکان‌ها، سرمایه‌گذاری و تراکم صنعتی در سواحل کشور چه استان‌های شمالی و چه جنوبی است. هنگامی که صنعت به خطوط مرزی می‌رود، جمعیتی همراه با این صنایع در این مکان‌ها تجمیع شده که به نوعی امنیت موردنیاز را ایجاد می‌کنند و مانع ناایمنی این سرزمین‌ها از سوی کشورهای همسایه می‌شوند.

وی اظهار کرد: اگر در مرزها، جمعیت زیاد باشد، به‌لحاظ امنیتی به نفع کشور است. به‌عنوان مثال در جنگ تحمیلی، عراق در سرزمین‌هایی پیش رفت که نفر (جمعیت) نداشت، این در حالی است که نیروهای عراقی در شهرهای آبادان و خرمشهر زمینگیر شدند.

او گفت: این نگاه باید تغییر کند و باید به سمتی حرکت کنیم که در مرزها، چه دریایی و چه خشکی، تراکم جمعیتی ایجاد شود.

▣ پیش‌بینی افزایش تولید

فلاح در ادامه موضوع ظرفیت‌های صنعتی استان خوزستان، گفت: با توجه به هدف‌گذاری‌ها، تا افق ۱۴۰۴ باید تولید شکر در این استان به یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن برسد.

وی درباره نیاز بازار کشور یادآور شد: بازار داخل سالانه به ۲.۵ تا ۲.۷ میلیون تن شکر نیاز دارد که ظرفیت بسیار بالایی است. شکر تولیدی کشور، فقط ۴۰ درصد این نیاز را تامین می‌کند و باقیمانده آن از امریکای‌جنوبی، برزیل و... وارد و تامین می‌شود.

روان‌بخش در این‌باره اضافه کرد: ۷۰۰ تن شکر از نیشکر تولید می‌شود و معادل این عدد هم از کشت چغندرقند است؛ بنابراین ۱.۴ میلیون تن شکر در داخل تولید می‌شود و باقی آن وارداتی است.

▣ آمار کارخانه‌های فعال

واردات شکر از کشورهایی مانند برزیل، به‌طور قطع هزینه‌های سربار را در بخش حمل‌ونقل افزایش می‌دهد. فلاح در این‌باره گفت: در این روند، هزینه زیادی به اقتصاد کشور تحمیل می‌شود و با تامین کامل بازار از خروج حجم زیادی ارز جلوگیری خواهد شد.

روان‌بخش در ادامه سخنان سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خوزستان، افزود: یکی از مزیت‌های استان خوزستان این است که علاوه‌بر ۹ کارخانه تولید شکر از نیشکر، کارخانه‌های دیگری هم فعالیت دارند که به تولید شکر از چغندرقند می‌پردازند.

این کارشناس حوزه صنعت، درباره آب مصرفی بالا در کشت چغندرقند، توضیح داد: در خوزستان این محصول در ابتدای پاییز کشت می‌شود و برداشت آن در فروردین و اردیبهشت است. در سایر استان‌ها کشت، آبی است، نه مانند خوزستان که دیمی انجام می‌شود. در دوره وزیر صنعت، معدن و تجارت دولت یازدهم، تفاهمنامه‌ای به امضا رسید که تولید شکر از چغندرقند در خوزستان انجام شود. براساس این تفاهمنامه، احداث ۳ کارخانه پیش‌بینی شد که البته باید ۵ کارخانه می‌بود. به‌این ترتیب در شهرهای شمالی استان خوزستان، کارخانه‌های تولید شکر از چغندرقند مستقر می‌شدند. البته در حال‌حاضر از این ۳ کارخانه فقط یکی از آنها عملیاتی شده و در حال بهره‌برداری است.

روان‌بخش درباره اینکه چرا دو کارخانه دیگر احداث نشدند، اظهار کرد: در این‌باره مشکل سرمایه‌گذاری وجود دارد و در واقع اعمال تحریم‌ها، اجرای پروژه‌ها را به تاخیر انداخت.

این کارشناس صنعت، معدن و تجارت درباره آمار واحدهای صنعتی فعال در تولید شکر استان خوزستان، عنوان کرد: ۹ کارخانه در حوزه تولید شکر از نیشکر در این استان فعالیت دارند و ۲ کارخانه تولید شکر از چغندرقند نیز بخشی دیگر از شکر موردنیاز کشور را تامین می‌کنند. امیدواریم کارخانه دوازدهم هم تا سال آینده به بهره‌برداری برسد.

فلاح در ادامه ظرفیت صنایع غذایی استان خوزستان به خرما و محصولات خرمایی اشاره کرد و گفت: سالانه ۲۰۰ هزار تن خرما در این استان کشت می‌شود که برای تبدیل آنها به کالاهایی با ارزش‌افزوده، نیاز به صنایع تبدیلی داریم که در این‌باره سرمایه‌گذاری‌های لازم انجام نشده است. شادگان، آبادان و خرمشهر ظرفیت خوبی در صنایع تبدیلی دارند، اما تا کنون به‌طور موثر به حوزه سرمایه‌گذاری ورود نکرده‌اند.

▣ طرح‌های توسعه‌ای در شهرک‌های صنعتی

یکی از گلایه‌های صنعتگران فعال در شهرک‌های صنعتی، کمبود زمین برای توسعه فعالیت‌شان است. این امر سبب می‌شد طرح‌های توسعه در چند شهرک پراکنده شده، هزینه‌های سربار افزایش یابد و مدیریت آنها هم به سختی انجام شود. فلاح در پاسخ به این پرسش که آیا در استان خوزستان کمبود زمین در شهرک‌های صنعتی وجود دارد یا خیر، گفت: در این استان هم با کمبود زمین مواجه هستیم. در این میان، متقاضی باید نسبت به طرح‌های توسعه‌ای خود پیش‌بینی‌های لازم را داشته باشد و البته زمین‌های اطراف یک واحد صنعتی نمی‌شود که خالی بماند تا شاید ۲ یا ۳ سال دیگر توسعه پیدا کند. بسیاری از طرح‌ها آینده‌نگری داشته و فرضا فازبندی می‌کنند که بهترین راهکار در شهرک‌های صنعتی به‌شمار می‌رود. فلاح تاکید کرد: البته در شهرک‌های صنعتی، طرح توسعه‌ای شهرک‌های موجود در دستور کار قرار دارد و علاوه‌بر این، ایجاد شهرک‌های صنعتی جدید از سوی بخش خصوصی هم پیگیری می‌شود.

▣ صادرات ۴.۵ میلیارد دلاری

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خوزستان از صادرات ۴.۵ میلیارد دلاری از این استان خبر داد و گفت: عمان و عراق، رتبه‌دار واردات از ایران در ۶ ماه نخست امسال بوده‌اند.

فلاح با اشاره به فعالیت صنایع بزرگ این استان افزود: ظرفیت تولید سالانه فولاد، حدود ۱۳ تا ۱۴ میلیون تن در سال است البته طرح‌های توسعه‌ای، تولید را در این بخش افزایش خواهد داد.

فلاح بحث پایش واحدهای صنعتی و جذب سرمایه‌گذاران را از جمله طرح‌های تحولی دانست و افزود: حدود ۱۰۰ طرح صنعتی در قالب طرح‌های توجیهی تهیه شده که تکمیل‌کننده زنجیره‌های تولید هستند و بر مبنای طرح‌های آمایش صنعتی در مناطق کمتر برخوردار یا کمتر توسعه‌یافته اجرایی می‌شوند.

▣ پیش‌بینی اشتغال

این مقام مسئول استانی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به اینکه از ابتدای سال تا به امروز حدود ۵۰۰ مجوز کار در این استان صادر شده، اذعان کرد: به‌نظر می‌رسد با صدور این تعداد مجوز کار، به‌زودی شاهد اشتغال ۱۰ هزار نفر در استان خوزستان باشیم. همچنین با بهره‌برداری ۸۰ واحد صنعتی ظرفیت اشتغال به ۱۶۰۰ نفر می‌رسد.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خوزستان در بخشی دیگر از سخنان خود افزود: جذب سرمایه‌گذار بر مبنای آمایش صنعت، ظرفیت‌های منطقه و با اولویت‌های لازم در حوزه صنعت انجام می‌شود. به‌این ترتیب در حوزه صنایع کوچک و متوسط، حدود ۱۸۰۰ شرکت در سطح استان وجود دارد که ۴۰۰ شرکت از آنها راکد بوده و در حوزه صنایع بزرگ نیز ۱۵۰ شرکت در سطح استان فعالیت دارند.

▣ فعالیت بازارچه‌های مرزی

فلاح در پاسخ به این پرسش که از ابتدای امسال چه میزان صادرات از این استان انجام شده، یادآور شد: حدود ۴.۵ میلیارد دلار میزان صادرات این استان بوده که با داشتن ۳ اتاق بازرگانی تعاملات بسیار خوبی با مجموعه‌های همسایگان داریم.

سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان خوزستان با اشاره به تاثیر بازارچه‌های مرزی بر توسعه صادرات، گفت: در حال ترسیم برنامه‌هایی هستیم که بتوانیم از ظرفیت این بازارچه‌ها به نحو احسن استفاده کنیم.

▣ مشکلات تامین انرژی

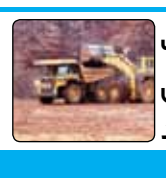
این مقام مسئول از تدوین دستورالعملی در وزارت صنعت، معدن و تجارت برای رفع مشکلات تولید (در بحث انرژی) خبر داد و گفت: با توجه به پیگیری‌های انجام‌شده در حوزه رفع مشکلات تولیدکنندگان به‌دلیل کمبود انرژی، دستورالعملی در وزارت صنعت، معدن و تجارت در حال تدوین است تا براساس آن بتوانیم با تعاملات پیش‌بینی‌شده، تولیدکنندگان کمترین مشکلات را متحمل شوند، زیرا همچنان کمبود برق در تابستان و کمبود گاز در زمستان، چالش دردسرساز صنایع این استان به‌شمار می‌رود.

به‌گفته فلاح، در زمینه مشکلات ناشی از نبود بازار، با اتاق‌های بازرگانی استان تعاملاتی در راستای توسعه ارتباطات فراملی داشته‌ایم و امیدواریم بتوانیم با موفقیت از این دوره نیز عبور کنیم.

سخن پایانی

استان خوزستان ظرفیت بالایی در صنایع گوناگون دارد که برخی از این ظرفیت‌ها در حال شناسایی است. قابلیت مهم دیگر پروژه‌محوری، افزایش تولید بوده که در این راستا، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان در حال پیگیری در واحدهای فعال و راکد است. همچنین رونق صادرات و ارزآوری محصولات هدف‌گذاری شده تا فعالیت‌های صنعتی توسعه پیدا کنند.

مهرام روان‌بخش: ۱۱ کارخانه تولید شکر در استان خوزستان فعالیت دارند

فرسودگی تجهیزات بلای جان معادن شد

فرآوری پسته بازدهی اقتصادی ندارد

آمار شفاف و دقیق حلقه گمشده توسعه

بهره‌برداری از معدن مس جانجا، در آینده نزدیک

معدن، فقر را از چهره مناطق مرزی پاک می‌کند

از بهره‌برداری معدن تا توسعه فرهنگی-اجتماعی با کمک «ومعادن»

عکس: صمت

گره معدن: بخش معدن و صنایع معدنی در سال‌های اخیر نقش مهمی در توسعه اقتصاد غیرنفتی ایفا کرده، این در حالی است که اجرای پروژه‌های معدنی که به‌طور عمده در مناطق محروم قرار دارند، منجر به توسعه فرهنگی و اجتماعی می‌شود و با افزایش اشتغالزایی کاهش محرومیت را به‌دنبال دارد. حال شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات (ومعادن) با حضور در مناطقی همچون سیستان و بلوچستان در تلاش است علاوه بر توسعه بخش معدن، در توسعه اجتماعی به کمک دولت بیاید.

بهره‌برداری از معادن و اجرای پروژه‌های توسعه‌ای در این بخش، یکی از اصلی‌ترین گام‌ها برای توسعه اقتصادی و اشتغالزایی است که می‌تواند به کمک دولت در تحقق برنامه‌ها بیاید. در این بین گسترش بخش خصوصی و واگذاری پروژه‌های مختلف به فعالان این بخش که دارای اهلیت و تخصص هستند، توانسته سرعت توسعه را افزایش دهد.

از سویی دیگر ورود بخش خصوصی به پروژه‌های بیشتر باعث شده بهره‌برداری از ذخایر معدنی با سرعت بیشتری انجام شود. در واقع بخش خصوصی به‌عنوان بازوی اجرایی توانمند دولت در بخش معدن تلاش می‌کند عقب‌ماندگی‌های موجود در این بخش به‌ویژه در حوزه اکتشاف را جبران کند. در کنار این موضوع بهره‌برداری از پروژه‌های معدنی در حوزه اجتماعی و فرهنگی نیز نقش مهمی دارد. به گزارش صمت، باتوجه به قرارگیری بیشتر معادن در مناطق محروم و کمترتوسعه‌یافته، فعال شدن یک پروژه معدنی به‌معنای بکارگیری نیروی بومی، تامین زیرساخت و عمل به وظایف تعریف‌شده در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی است که در نهایت منجر به توسعه اجتماعی و فرهنگی در این مناطق می‌شود و امنیت را ارتقا می‌دهد. این مسئله در مناطق مرزی از اهمیت بیشتری برخوردار است.شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات (ومعادن) در سال‌های اخیر با تغییر نگاه و ورود به حوزه‌های متفاوت که از توجیه اقتصادی برخوردار است، تلاش می‌کند توسعه بخش معدن را محقق کند و سهم معدن و صنایع معدنی در اقتصاد غیرنفتی را افزایش دهد. این روند وابستگی به درآمدهای نفتی را در شرایط تحریمی کاهش می‌دهد و می‌تواند با ارزآوری از محل صادرات به افزایش ذخیره ارزی کشور نیز کمک کند. اما بدون‌شک اثرات مثبت این طرح‌ها از نگاه جامعه بیش از هر نکته دیگری دارای اهمیت است. باتوجه به وجود ذخایر غنی مس در کشور، شرکت «ومعادن» با ورود به این حوزه تصمیم به بهره‌برداری از ذخایر مس در منطقه «جانجا» دارد؛ معدنی که سال گذشته شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران (ایمپاسکو) در مزایده‌ای بهره‌برداری از آن را به کنسرسیومی معدنی با حضور شرکت‌های بزرگ چادرملو، گل‌گهر، گهرزمین، سرمایه‌گذاری غدیر و تجلی سپرد.

باتوجه به ارزیابی‌های صورت گرفته از وضعیت تقاضای مس در بازارهای جهانی در سال‌های پیش رو، ورود ومعادن و زیرمجموعه آن یعنی تجلی به پروژه معدن مس جانجا از توجیه اقتصادی خوبی برخوردار است و می‌تواند حمایت سهامداران را افزایش دهد. در کنار این مسئله بهره‌برداری از این ذخیره معدنی که در استان سیستان و بلوچستان قرار دارد، نقش مهمی در محرومیت‌زدایی و اشتغالزایی در این منطقه خواهد داشت.

ایجاد رونق اقتصادی در منطقه

امین صفری، معاون امور معادن و صنایع معدنی ومعادن در گفت‌وگو با صمت با اشاره به کلیات این پروژه، اظهار کرد: براساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته، پروژه نیازمند زمانی پنج‌ساله برای مطالعات، استخراج و ساخت کارخانه است، اما این مراحل در فازهای مختلف انجام می‌شود. به‌عنوان مثال بخش لیچینگ در مدت ۲ تا ۲.۵ سال راه‌اندازی می‌شود. میزان ظرفیت‌های تعریف شده نیز در بخش کنسانتره ۱۳۰ هزار تن و در بخش کاتد مس حدود ۵ هزار تن است.

صفری درباره میزان اشتغالزایی این پروژه نیز بیان کرد: با اجرای این پروژه به‌طور مستقیم حداقل ۱۵۰۰ نفر مشغول کار می‌شوند و میزان اشتغالزایی غیرمستقیم آن چند برابر این عدد خواهد بود، این در حالی است که معدن مس جانجا در منطقه‌ای قرار دارد که بالاترین نرخ بیکاری را از آن خود کرده است. باتوجه به آمارهای مطرح شده از میزان اشتغال مستقیم این پروژه، می‌توان پیش‌بینی کرد بهره‌برداری از معدن جانجا منجر به اتفاقی بزرگ در منطقه خواهد شد. چنین موضوعاتی می‌تواند معارضان محلی را که یکی از مشکلات معدنکاران محسوب می‌شوند، به مدافعان معدنی تبدیل کند.

معاون امور معادن و صنایع معدنی ومعادن در ادامه با تاکید بر ایجاد رونق اقتصادی در منطقه، تصریح کرد: بهره‌برداری از این پروژه رونق و امنیت اقتصادی بی‌نظیری به همراه دارد، این در حالی است که امروز تنها بخشی از محدوده توسط ایمپاسکو مورد اکتشاف قرار گرفته و در اطراف آن اکتشافی صورت نگرفته و باید مطالعات در زمینه جانمایی انجام شود. با انجام اکتشافات تکمیلی و جانمایی تا پایان سال، می‌توان از ابتدای سال آینده عملیات اجرایی را آغاز کرد.

به‌گفته صفری، میزان ذخیره معدن حدود ۳۰۰ میلیون تن با عیار ۰.۲۶ درصد است که باتوجه به پایین بودن عیار نیازمند فناوری روزآمد و حجم بیشتر عملیات هستیم. باتوجه به موضوعات اشاره شده و همچنین اولویت ومعادن مبنی بر استفاده از نیروهای بومی باید دوره‌های آموزشی نیز برگزار شود؛ اتفاقی که توسعه فرهنگی منطقه را هم به همراه دارد.

وی با اشاره به اهمیت این موضوع، بیان کرد: کار در بخش آموزش آغاز شده و یکی از اهداف اصلی ما آن است که به موازات اجرای پروژه، دوره‌های آموزشی را هم پیش ببریم. به‌عنوان مثال در بخش حفاری دوره‌های آموزشی تربیت حفار را برگزار کرده‌ایم که نتایج بسیار خوبی داشت. آموزش نیروهای بومی علاوه بر ارتقای فرهنگی و اجتماعی منطقه باعث می‌شود هزینه‌های ما در این پروژه کاهش پیدا کند. در همین راستا قرار است جلساتی با دانشگاه‌ها برای تربیت نیروهای ماهر داشته باشیم. در چنین شرایطی بی‌تردید همراهی مردم منطقه با پروژه و حتی در ادامه اجرای طرح‌های توسعه‌ای بیشتر خواهد شد. این اتفاق از مهاجرت مردم مناطق معدنی جلوگیری می‌کند و امنیت مناطق مرزی کشور را افزایش می‌دهد. در واقع دولت به کمک بخش معدن می‌تواند میزان امنیت را در مناطق مرزی بالا ببرد و توسعه این بخش را محقق کند.

معاون امور معادن و صنایع معدنی ومعادن در این باره تصریح کرد: خوشبختانه همراهی مردم منطقه بسیار خوب است و در جلساتی که با آنها داشتیم بسیار به آینده امیدوار هستند. البته باید به این نکته توجه داشت که فرهنگ و شرایط منطقه عملکرد خاص خود را می‌طلبد و کار در این منطقه با فعالیت در استانی همچون یزد و کرمان متفاوت است.

سخن پایانی

همان‌طور که اشاره شد، بهره‌برداری از ذخیره مس جانجا می‌تواند علاوه بر توسعه اقتصادی منجر به توسعه فرهنگی و اجتماعی شود که دستاوردی مهم برای استان سیستان و بلوچستان است. در واقع اجرای این پروژه نشان می‌دهد می‌توان به کمک بخش معدن، محرومیت را از چهره مناطق مرزی کشور پاک کرد، اما دستاورد مهم دیگر را باید تغییر نگاه جامعه نسبت به فعالیت‌های معدنی دانست. اجرای چنین پروژه‌هایی نشان می‌دهد بهره‌برداری از معادن به نفع مردم منطقه و عامل رفع برخی چالش‌ها و معضلات اجتماعی خواهد بود.

آگهی تجدید فراخوان عمومی ارزیابی کیفی مشاوران

شرکت ملی نفت ایران
شرکت مهندسی و توسعه نفت

نوبت اول

طرح تأمین آب جهت تزریق به میادین نفتی حوزه کارون — **استعلام شماره: ط ت آ-۰۱-۱۴۰۱**

شرکت مهندسي و توسعه نفت (طرح تأمين آب جهت تزريق به ميادين نفتي حوزه كارون) در نظر دارد از طريق فراخوان عمومي، يك شركت مهندسي مشاور ذيصلاح را براي انجام خدمات زير انتخاب نمايد. تمام مراحل برگزاري استعلام، از طريق سامانه تدارکات الکترونيکي دولت (ستاد)، به نشاني اينترنتي www.setadiran.ir، انجام خواهد شد. شماره فراخوان در سامانه ۲۰۰۰۹۳۳۱۴۰۰۰۰۳۰ و تاريخ انتشار فراخوان در سامانه ۱۴۰۱/۸/۱ مي باشد.

۱ـ **شرح مختصر خدمات:** مطالعات مهندسي پايه اكسيژن زدايي، پست و خط انتقال برق، خدمات جانبي و تهيه اسناد مناقصه.

۲ـ **محل و مدت انجام خدمات:** محل انجام خدمات، استان خوزستان و مدت انجام آن هشت ماه مي باشد.

۳ـ **شرايط مهندسين مشاور متقاضي:** ـ دارا بودن گواهينامه صلاحيت پايه ۱ يا ۲ با تخصص "واحدهاي پالايشگاه نفت و گاز و صنايع پتروشيمي" يا "تأسيسات بالادستي روزميني نفت و گاز"، از سازمان برنامه و بودجه كشور.
ـ دارا بودن صورت هاي مالي حسابرسي شده.
ـ دارا بودن ظرفيت آماده به كار.

متقاضيان مي توانند حداكثر تا ۳ روز از تاريخ انتشار فراخوان در سامانه، جهت دريافت اسناد استعلام ارزيابي كيفي به سامانه تدارکات الکترونيکي دولت (ستاد)، به نشاني اينترنتي www.setadiran.ir، مراجعه و پس از تكميل، اسناد مذكور را ظرف مدت يك هفته از تاريخ پايان مهلت دريافت اسناد استعلام ارزيابي كيفي به همان نشاني ارائه نمايند. متقاضيان در صورت داشتن هرگونه سؤال مي توانند با شماره تلفن ۸۸۹۳۷۸۶۵ (۰۲۱) تماس حاصل نمايند.

بديهي است ارائه تقاضا صرفاً به منظور ارزيابي كيفي متقاضيان بوده و هيچگونه حقي را براي آنان جهت دعوت به ارائه پيشنهاد ايجاد نخواهد نمود.

شناسه آگهی: ۱۳۹۷۰۴۷ — روابط عمومی شرکت مهندسی و توسعه نفت

آگهی مناقصه عمومی تجدیدشده شماره ۱۴۰۱/۲۴/ع (نوبت سوم)
تأمین (هفتاد هزار) ۷۰،۰۰۰ تن سنگ آهن

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "۷۰،۰۰۰ متریک تن سنگ آهن مورد نیاز کارخانجات فرآوری" خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی از طریق تولید کنندگان و تامین کنندگان واجد شرایط خریداری نماید.

لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات تا ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های شرکت در مناقصه بایستی عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه تهیه گردد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی تجدیدشده شماره ۱۴۰۱/۱۹/ع (نوبت دوم)

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد پروژه "ارائه خدمات پشتیبانی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری سیستم‌های نظارت تصویری (دوربین‌های مداربسته)" خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات تا ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. ضمناً بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۸ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های شرکت در مناقصه بایستی عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه تهیه گردد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی شماره N-01-143

شرکت نظم آوران صنعت و معدن گل‌گهر در نظر دارد "فروش مقدار تقریبی ۸۰۰ تن ضایعات آهنی در کارخانه های تحت بهره برداری در منطقه گل گهر سیرجان" را از طریق برگزاری مزایده عمومی به شرکت کنندگان واجد شرایط واگذار نماید.

متقاضیان می‌توانند جهت دریافت اسناد مزایده به درگاه اینترنتی www.nazmavaranco.com بخش تأمین‌کنندگان و مشتریان قسمت مزایده مراجعه نمایند. همچنین جهت کسب اطلاعات بیشتر با آقای مهندس رضوانی به شماره تماس ۰۹۱۳۷۰۶۰۵۴۰ در روزهای شنبه الی چهارشنبه از ساعت ۱۱:۰۰ الی ۱۳:۰۰ تماس حاصل نمایند.

نحوه تحویل مدارک:

. زمان تحویل پاکات مزایده: حداکثر تا ساعت ۱۰ صبح روز ۱۴۰۱/۰۸/۱۴ می‌باشد.

. محل تحویل پاکات: سیرجان - سیرجان بلوار مالک‌اشتر (شهدای نیروی انتظامی) کوچه عباس رضوی - بن‌بست امیر زندآبادی - طبقه همکف - کد پستی: ۷۸۱۷۸۳۹۴۴۶ - تلفن: ۰۳۴-۹۱۶۶۰۱۶۶ شرکت نظم آوران - تحویل آقای مهندس رضوانی(بازرگانی). تسلیم و رسید دریافت نماید.

نظم آوران

آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۱/۴۳/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "ارائه خدمات مشاوره مرور طراحی پایه و تفصیلی، بازرسی فنی، نظارت عالیه و کارگاهی، نظارت بر راه‌اندازی و تست عملکرد و ارائه سایر خدمات مهندسی مورد نیاز مربوط به پروژه اجرای بخش اول از فاز ۳ بازیابی آب مجتمع خود شامل: احداث سیستم انتقال باطله، حوضچه اضطراری انباشت باطله تر، مخازن و پمپ‌خانه آب بازیافتی و خطوط لوله آب بازیافتی به مجتمع" را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به شرکت مهندسین مشاور واجد شرایط و دارای گواهی‌نامه صلاحیت ارائه خدمات مشاوره با رتبه یک در یکی از تخصص‌های: کانه آرایی و فرآوری مواد معدنی در گروه معدن یا صنایع فلزات اساسی (نورد، ذوب و ریخته گری) و ماشین‌سازی در گروه صنعت و یا تاسیسات آب و فاضلاب در گروه مهندسی آب از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۱۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۸ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

ارتباطات با استمرار زنده می‌ماند

فرهیختگان و مدیران همچنان فرهنگ روزنامه‌خوانی را در کنار رصد سایت‌ها و پایگاه‌های خبری حفظ کرده‌اند

فعالان عرصه معدن، روزنامه روزگار معدن ترجیح تخصصی شماست

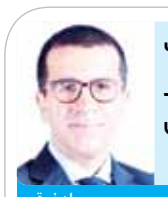
موسسه فرهنگی مطبوعاتی صمت معدن تجارت گسترش

سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۷۷۳۲ - ۰۹۰۶۲۹۱۴۸۸

www.smtnews.ir www.gostaresh.news

نظرگاه

هشدار نسبت به زمینگیر شدن معادن

سجاد غرقی
فعال معدنی

معدنکاری کشـور در حال زمینگیر شـدن اسـت که علت عمده آن نبود تجهیزات است. این در حالی اسـت که برای سرپا نگه داشتن این صنعت می‌توانیم در طول ۴ سال، ۲۵ هزار دستگاه ماشین‌آلات به معادن تزریق کنیم.

در حال حاضر طبق برآوردهای انجام‌شـده، فقط «معادن کوچک‌مقیاس» در انتهای سـال ۹۹ نیـاز به تامیـن ۱۱ هزار دسـتگاه جدید داشـتند که برای افزایش حمل عملیاتی بوده، یعنی این دستگاه‌ها برای نوسازی و ... نیست.

بنابراین تا سـال ۱۴۰۴ باید سالانه ۷۰۰ تا ۸۰۰ میلیون تن عملیـات خاک‌برداری انجام شـود، در حالی کـه این عـدد هم‌اکنون ۵۰ میلیون تن اسـت، به این ترتیب برای رسیدن به اهداف تعیین‌شـده در برنامه سـال ۱۴۰۱ برای تولید مواد معدنی نیاز به ۲۵ هزار دستگاه داریم.

برای دسـتیابی به هدف‌گـذاری افق ۱۴۰۴ نیاز به رشـد سـالانه ۱۶ درصدی تولید مواد معدنـی داریم، بنابراین باید ۲۵هزار دسـتگاه ماشـین‌آلات معدنی طی ۴ سال آینده به این صنعـت تزریق شـود تا هم به اهـداف ۱۴۰۴ برسـیم و هـم از زمینگیر شـدن این صنعت جلوگیری کنیم.

در راسـتای تامیـن بخش عمـده این مواد معدنـی و اسـتخراجی، ظرفیت‌هـا در صنایع پایین‌دست مثل سـنگ‌های ساختمانی، مس و فـولاد ایجـاد شـده اسـت، در صورتی که این ظرفیت اسـتخراج نشـود، بخش عمده‌ای از صنایـع بـرای تامین مواد اولیه به مشـکل می‌خورند.

در تمـام دنیا هم شـرکت‌های تولیدکننده ماشـین‌آلات معدنـی محـدود هسـتند و به‌طورعمده از برندهای ژاپنی، امریکایی و ... اسـتفاده می‌کنند. اینکه ما تصـور کنیم باید همه‌چیز را در داخل بسـازیم، تصور درسـتی نیست. از یک‌سو، ظرفیت ما بسیار پایین است و یک‌بیسـت هزارم نیاز بازار را تامین می‌کند، اما قوانین حاکم، واردات بخشی از ماشین‌آلات را ممنـوع کـرده، به این دلیل که ما سـاخت داخل داریم، در حالـی که این میزان ظرفیت در داخل وجود ندارد.

از سوی دیگر، براسـاس آمار در حال حاضر واردات کمـک می‌کند، اما مقاومت از سـمت شـرکت تولیدکننده ماشـین‌آلات بالا اسـت، بنابرایـن درخواسـت معدنـکاران این اسـت کـه واردات ماشـین‌آلات برای معدنـکاران و پیمانکاران بدون تشریفات خاصی آزاد شود. در حال حاضر ۱۸ هزار دستگاه در معادن ما بالای ۲۰ سال عمر دارند که باید نوسازی شوند.

نوع سـازکار شـرکت‌های تولیدکننده نباید روی ساخت همه تجهیزات باشد، بلکه باید روی زنجیره ارزش ماشین‌آلات از ساخت قطعات و سـرویس و خدمات باشد که این مسئله بسیار اقتصادی و موثر اسـت، اما تاکید بر این اسـت که کل دستگاه‌های سنگینی که فناوری بالایی دارند و وابسته به زنجیره‌های فنی قبل هستند کـه البته ما فاقدش هسـتیم، در داخل تولید شـود؛ همین موضوع موجب بروز این اتفاقات می‌شود که واردات ماشین‌آلات محدود شده و تولید داخل هم رخ نمی‌دهد.

باتوجه به موارد یادشـده متاسـفانه صنعت معدنـکاری کشـور در حال زمینگیر شـدن و افـت تولید اسـت کـه بخش عمـده‌ای از آن به‌دلیل نبود ماشین‌آلات است. نکته مهم آنکه زنجیره‌هـای بعدی که مصرف‌کننـدگان مواد معدنی هستند، دچار مشکل خواهند شد.

در نهایـت اینکـه در حالی کـه بیش از ۷۰ درصد هزینه‌های عملیـات معدنکاری در دنیا مرتبط با بخش ماشـین‌آلات است، معدنکاران ایرانی برای تامین ماشین‌آلات خود با مشکلات فراوانـی مواجهند. انواع کامیـون و دامپتراک، بیل‌هـای مکانیکی و شـاول، لـودر، بولدوزر، دسـتگاه‌های حفـاری پـودری و مغزه‌گیری بخشی از ماشین‌آلات عملیاتی معدنی هستند که عمده عملیات استخراج بدون این دستگاه‌ها متصور نیست.

بـدون تامیـن، تجهیـز و جایگزینـی ماشین‌آلات، تولید معادن با مشکل مواجه شده و توسعه غیرممکن می‌شود، این در حالی است که به‌دلیل محدودیت در واردات ماشـین‌آلات و تولید ناچیز در داخل، تقاضای بسـیار زیادی برای ماشـین‌آلات معدنی در کشـور انباشته شده است. عملیات معدنکاری در کشور باوجود کمبود شدید ماشین‌آلات و چالش‌های زیاد در حال انجام است.

تاثیر فلج‌کننده قطع اینترنت بر اقتصاد معدن

به‌گفتـه رئیس انجمن مس ایـران، این روزها و هفته‌ها شـاهد تاثیر فلج‌کننـده قطعی اینترنـت بر بخش معدن و صنایـع معدنی به‌ویژه در بحث برقراری ارتباطات با مشـتریان بین‌المللی هسـتیم. بهرام شکوری در گفت‌وگـو با معدن ۲۴ دربـاره قطعی‌های اینترنت در هفته‌های اخیر اظهار کرد: این معضل، همه اقتصاد و به‌ویژه فعالان بخش معدن و صنایع معدنی را فلج کرده اسـت. وی ادامه داد: امروز همه مراودات و ارتباطات در جهـان از طریق پیام‌رسـان‌های واتس‌اپ، تلگرام، فضـای مجازی و ... انجام می‌شـود، اما قطعی اینترنت سـبب شـده تا ارتباطات با جهان خارج قطع شـود. این مقام صنفی بیان داشـت: حتـی برخی افراد برای حفظ ارتباطات تجاری خود ناچار به سـفر به کشورهای مقصد و حضور فیزیکی می‌شـوند، در حالی که پیش‌تر این ارتباطات بر بسـتر اینترنت انجام می‌شد؛ بر این اساس متحمل هزینه‌ها و خسارات زیادی می‌شوند.

وی تصریح‌کرد: حتی اینترانت (اینترنت داخلی) که دولت بر استفاده از آن در این شرایط اصرار دارد، با مشکل مواجه بوده و خوب کار نمی‌کند؛ این مسئله به ویژه در بانک‌ها و جابه‌جا کردن پول دردسرساز شده است.

شـکوری با اشاره به اینکه تاکنون اعداد متفاوتی از میزان خسارت‌های وارده بـه بخش‌هـای مختلف اقتصادی عنوان شـده کـه همگی اعداد سـنگینی بوده اسـت، گفـت: امیدواریم دولت هرچه سـریعتر به وصل اینترنـت برای فعالان اقتصـادی اقدام کند. در چنـد روز اخیر به دلیل به وجود آمدن اوضاع آشـفته و ایجاد برخی اغتشاشات در نقاط مختلف کشور، شاهد اختلال در دسترسی به اینترنت و در ادامه فیلتر شبکه‌های مجازی خارجی به ویژه اینسـتاگرام بوده‌ایم. به گفته فعالان کسب و کار مجازی اغتشاشـات اخیر باعث افت شدید بازار کسب و کارهای اینترنتی شده است. حدود یک ماه است که شبکه اینترنت با اختلالات گسترده رو به رو شده و دسترسی به پلتفرم‌های مجازی خارجی به ویژه اینستاگرام امکان‌پذیر نیسـت، به این ترتیب بسیاری از کسب و کارهایی که وابسته به فضای مجازی است، با مشکلات و ضررهای گوناگون مواجه شده است.

داستان دنباله‌دار واردات ماشین‌آلات معدنی

فرسودگی تجهیزات، بلای جان معادن شد

گروه معدن
editor@smtnews.ir

طبق برآوردهای انجام‌شـده، تا سـال ۱۴۰۴ باید سـالانه ۷۰۰ تـا ۸۰۰ میلیون تن عملیات خاک‌برداری انجام شود، در حالی که این عدد هم‌اکنون ۵۰ میلیون تن است، همچنین طبق آمار اتاق بازرگانی تهران، برای رسیدن به اهداف تعیین‌شده در برنامه سال ۱۴۰۱ برای تولید مواد معدنی نیاز به ۲۵ هزار دستگاه داریم.

آن‌طور که کارشناسان اقتصادی می‌گویند برای دستیابی به هدف‌گذاری افق ۱۴۰۴، نیاز به رشد سالانه ۱۶ درصدی تولید مواد معدنی داریم؛ بنابراین باید ۲۵ هزار دستگاه ماشین‌آلات معدنـی طی ۴ سـال آینده بـه این صنعت تزریق شـود تا هم به اهداف ۱۴۰۴ برسـیم و هم از زمینگیر شـدن این صنعـت جلوگیری کنیم، همچنین طبق آمـار موجود، در حال حاضر ۱۸هزار دستگاه در معادن کشور، بالای ۲۰ سال عمر دارند که باید نوسازی شوند. صمت در این گزارش، نظر برخی فعالان معدنی درباره تامین ماشین‌آلات را بازگو می‌کند.

عکس: آیدا فریدی

عمر ماشین‌آلات معدنی کشور به ۴۰ سال می‌رسد

سـیدعبدالوهاب سـهل‌آبادی ـ رئیـس خانـه صنعت، معـدن و تجارت ایران: عمر ماشـین‌آلات معدنی در کشور به بیش از ۴۰ سال نزدیک شده و این در حالی اسـت که لوازم یدکی این ماشین‌آلات نیز در کشور وجود ندارد.

وارد نشـدن ماشین‌آلات مدرن و به‌روز معدنی یکی از دغدغه‌های اصلی معدنکاران و صنایع معدنی اسـت، یکـی از دلایل ایـن امر، گران بودن این ماشـین‌آلات باتوجه به نوسانات نرخ ارز است. با این شرایط معادن و به‌ویژه معادن کوچک امکان خرید این ماشـین‌آلات را ندارند و هر روز به فرسـودگی ماشین‌آلات آنها افزوده می‌شود.

همچنیـن کمبود یـا بی‌کیفیت بودن لـوازم یدکی ماشین‌آلات معدنی از دیگر مشکلات فعالان این حوزه اسـت. معادن از ماشین‌آلاتی که در سال‌های ۶۲ و ۶۳ وارد کشـور شده‌اند، اسـتفاده می‌کنند و این به‌معنای عمر ۴۰ساله این ماشین‌آلات است.

این در حالی اسـت که فرسـوده بودن ماشین‌آلات، فرسایش و هزینه بسیار زیادی برای معدنکاران و کشور در زمینه سوخت و تامین قطعات دارد، بنابراین یکی از نگرانی‌های بحق معدنکاران فرسوده بودن ماشین‌آلات در این بخش است. فرسوده بودن ماشین‌آلات، فرسایش و هزینه بسیار زیادی برای معدنکاران و کشور در زمینه سـوخت و تامین قطعات دارد. این در حالی اسـت که معدن جزو منابع درآمدی کشـور محسـوب می‌شود و بایـد توجه ویـژه‌ای به این بخش شـود، طبق صحبت همه مسئولان، باتوجه به اولویتی که معدن برای کشور دارد، بهترین راه برای رفع مشـکلات در این بخش این اسـت که راهکاری اندیشیده شود تا معدنکاران بتوانند ماشـین‌آلات موردنیاز خـود را از برندهای مطرح دنیا تهیه کنند تا بتوانیم از ظرفیت بخش‌های دارای مزیت و معادن غنی در کشور به‌خوبی استفاده کنیم.

دیدگاهی در کشور وجود دارد که در راستای حمایت از تولید موانعی را بر سر راه واردات ماشین‌آلات معدنی قـرار می‌دهند، اما نمی‌دانند که معدن به‌عنوان یکی از منابع مهم کشـور هم‌اکنون در حال چرخاندن اقتصاد کشور اسـت و ارزآوری زیادی برای کشـور دارد، در غیر این صورت، بهای بیشـتری به آن می‌دادند و موانع را از پیش‌روی ایـن بخش بـر می‌داشـتند تا بتوانیم از ظرفیت‌های بالقوه‌ای که کشور در این زمینه دارد، به‌خوبی استفاده کنیم.

همچنین موانعی بر سر واردات در راستای حمایت از تولید قرار داده شده است، اما در این بین، ممنوع بودن واردات ماشین‌آلاتی که در کشور تولید نمی‌شوند، هیچ الزامی ندارد، اما باز هم شاهد هستیم که از واردات این ماشین‌آلات به کشور جلوگیری می‌شود.

چالش و موانع پیش‌روی واردات ماشین‌آلات

نادعلـی اسـماعیلی ـ فعال بخش معدن: در این بین، ماشـین‌آلات چینی توسـط برخی افراد وارد کشور می‌شود که از کیفیت خوبی برخوردار نیستند و پس از مدتی استفاده، زمینگیر می‌شوند، بنابراین به‌دلیل کیفیت پایین ماشین‌آلات چینی، معدنکاران استقبال بیشتری از واردات ماشین‌آلات دسـت دوم برندهای مطرح دنیا نسبت به برندهای چینی می‌کنند و حاضر به استفاده و پرداخت هزینه برای واردات این ماشین‌آلات هستند تا بتوانند نیازهای خود را برطرف کنند. طبیعی اسـت که فرسـودگی ماشـین‌آلات موجب تاخیر و کاهش سرعت فعالیت در معادن و به‌دنبال آن تولید می‌شود و به‌واسطه آن می‌تواند روی درآمد معدنکاران و درآمدهای ارزی کشور تاثیر منفی بگذارد و اگر ماشین‌آلات در این بخش نوسازی شوند، به‌طورقطع روی تولید اثر مثبت خواهند گذاشت.

در حالی که در معادن دنیا معدنکاران در حال اسـتفاده از ماشـین‌آلات جدید با فناوری‌های نوین هستند، اما ما در کشور همچنان در حال استفاده از ماشـین‌آلاتی هسـتیم که مربوط به ۳۰ سال گذشـته هستند و در این بخش وارداتی انجام نگرفته اسـت. معدن علاوه بر اینکه همواره به‌عنوان شاگرد اول اقتصاد کشور چه در بخش درآمدزایی و اشـتغال مطرح بوده اسـت، در بخـش اجتماعی نیز همیشـه پای کار بوده و به مسـئولیت‌های اجتماعی خود به‌خوبی عمل کرده است و حتی در سیل اخیر در استان کرمان نیز معادن این استان پای کمک و خدمت‌رسانی بوده‌اند.

> معادن به‌ویژه معادن کوچک، امکان خرید ماشین‌آلات جدید را ندارند و هر روز به فرسودگی ماشین‌آلات آنها افزوده می‌شود

بروکراسی اداری مانع واردات می‌شود

هوشـنگ ادهمی ـ فعال بخـش معدن: در ابتدا باید به این نکته اشاره کرد که کل صنعت حمل‌ونقل در کشـور اعم از ناوگان ریلی، خودرویی و هوایی فرسوده است. بخش معدن برای فرآوری مواد استخراجی خود و حمـل به کارخانه، وابسـتگی زیادی بـه حمل‌ونقل زمینـی دارد کـه از ماشـین‌های حمل‌ونقـل عمومی استفاده می‌شود و زمانی که این موضوع به‌عنوان مثال با فصل برداشـت گندم تلاقی پیدا می‌کند، کامیون‌ها برای بارگیری این محصول می‌روند، بنابراین نرخ حمل محصولات معدنی به ۲ برابـر افزایش می‌یابد. پیش از ایـن، هپکو در بخش ماشـین‌آلات معدنـی مانند بیل مکانیکی، لودر، بولدوزر و سـایر ماشـین‌آلات به‌عنوان یـک تولیدکننـده وجود داشـت، اما در حـال حاضر تولیـدی در بازار ندارد، بنابراین در حوزه ماشـین‌آلات معدنی تولید داخـل نداریم، از طرفی واردات نیز انجام نمی‌گیرد، به‌طبع قطعات یدکی نیز در بازار وجود ندارد و اگر قطعه یکی از ماشین‌آلات خراب شود، برای تامین آن از کشـورهای حاشیه خلیج‌فارس باید هزینه زیادی انجام بگیرد. زمینگیر شدن ماشین‌آلات زمان زیادی را از معدنکاران می‌گیـرد و هزینه‌های زیادی را علاوه بر تعمیر روی دسـت آنها می‌گذارد و کمبود شدیدی در این بخش احسـاس می‌شـود. با این همه، نمی‌توان از این واقعیت چشم‌پوشـی کرد که ماشـین‌آلات معدنی در کشـور بسیار فرسوده هسـتند و هزینه استهلاک و نگهـداری آنها بالا رفته اسـت و به‌همیـن دلیل، زمان خواب آنها زیاد می‌شـود، گاهی نبود قطعه فعالیت یک معـدن را تحت‌تاثیر قرار می‌دهـد و در برخی زمان‌ها ناچار به توقف کار هستیم تا قطعه موردنظر تامین شود تا بتوانیم از ماشـین‌آلات اسـتفاده کنیم. با این همه، واردات ماشـین‌آلات معدنی به کشـور با اما و اگرهای بسـیاری همراه اسـت. متولیان امر می‌گویند باید فرد واردکننده ماشـین‌آلات مطمئن باشد و بتواند قطعات یدکـی آن را نیز تامین کند؛ اصلی که همه فعالان این بخش آن را قبول دارند، اما زمانی که پای ماشین‌آلات چینـی به‌میان می‌آیـد. این موضوع دربـاره آنها اعلام نمی‌شـود و ماشین‌آلاتی که وارد می‌شود، به‌دلیل نبود قطعه پس از یک تا ۲ سال زمینگیر می‌شود.

واردات ۵ هزار دستگاه

دربـاره مصوبـه مجلـس مبنـی بـر واردات ۵ هزار دسـتگاه ماشین‌آلات معدنی در سـال ۱۴۰۱ نیز لازم اسـت،بگوییم که طبق مصوبه این ماشین‌آلات باید از طریـق ارز حاصل از صادرات وارد شـود، اما زمانی که معدنـدار تمام مراحل را طی و تمام مجوزها را دریافت می‌کند، بانک مرکزی به بانک عامل اعلام می‌کند که از معدندار تضمین گرفته شود تا بتواند ماشین‌آلات خود را ترخیص کند. بانک نیز اعلام می‌کند معدندار باید ۳۵ درصد پول را در بانک سپرده قرار بدهد تا تضمین صادر و بتوان ماشین‌آلات خریداری‌شده را ترخیص کرد. این در حالی اسـت که در شـرایط فعلی، معدنکاران برای پرداخت حقوق با مشکل مواجهند، چگونه توقع می‌رود ۳۵ درصد از پول در بانک سـپرده شـود. در حقیقت، قوانین و مقررات و بروکراسـی در این بخش به‌گونه‌ای است که فقط برخی افراد می‌توانند از این کانال‌ها عبور کنند.

به‌علاوه اینکه یک‌سـری ماشـین‌آلات بـه نام «دام تـراک» در معادن وجود دارد کـه به‌اندازه ۱۰ کامیون معمولی در معـدن کارآیی دارد کـه باید پس از چند سـال نوسازی شود، اما چندین سال است که هیچ نوع از این ماشین‌آلات وارد نشده و معدنکاران ناچار هستند از کامیون‌های معمولی اسـتفاده کنند که هم هزینه را افزایش می‌دهد و هم روی سیسـتم حمل‌ونقل زمینی کشور اثر می‌گذارد. معدن یکی از محل‌های درآمدهای پایـدار بـرای کشـور اسـت، امـا به‌دلیل فرسـودگی ماشین‌آلات، اکنون در عمل صرفه اقتصادی ندارد.

سخن پایانی

در حال حاضر هیچ آمار و ارقامی از ناوگان معدنی کشور وجود ندارد و ناوگان معدنی کشور فاقد هرگونه آماری است و اعداد و آمار اعلامی، پشتوانه درست و دقیقی ندارد؛ چرا که کامیونی که یک روز بار معدن، یـک روز غلات و روز دیگر شـوینده حمل می‌کند، جزو ناوگان عمومی محسـوب می‌شود، در حالی که روی سخن ما با ناوگان تخصصی معدن کشور است. در این بین، برخی از فعالان معدنی معتقدند در این سال‌ها همه نگاه ما در معدن به‌سمت شرق معطوف شده و در حال حرکت به‌سمت استفاده هرچه بیشتر از جنس درجه سوم و چهارم شرقی هستیم، چنانچه در ماشـین‌آلات مستعمل اروپایی اجناس درجه یک و ۲ روسـی و چینی استفاده شـود باز قابل قبول‌تر اسـت؛ اما نـگاه مطلـق به‌گونه‌ای بـا صنعت درجه چندم شـرق گره خورده که صنعت کشور را با رکود جـدی مواجه می‌کند. به‌گفته این گروه، اگر درصدد سـرمایه‌گذاری در حوزه ماشـین‌آلات هستیم، باید به‌شیوه درست این حرکت شکل بگیرد و در نوسازی ناوگان خودروسازی نه در حد سازنده‌های امریکایی، اروپایـی، کره و ژاپن که در حـد معقول با همکاری شـرکت‌هایی باشـد که محصولات آنهـا از کیفیت قابل‌قبولی برخوردار است.

صادرات فولادی‌ها کم شد

طبـق آمار، طی ۶ ماهه نخسـت امسـال بالغ بـر ۶ میلیون تن صادرات اقلام فولادی انجام گرفته که نسبت به مدت مشابه سال گذشـته برای همه مقاطع، محصولات، شـمش و آهن اسـفنجی کاهشـی رقم خورده اسـت؛ این در حالی اسـت که تا اردیبهشت نیز روندی صعودی داشت، اما پس از آن روندی نزولیرا طی کرده است. براساس آماری که توسط انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در اختیار ایسنا قرار گرفت، طی ۶ ماهه نخست امسال، یک میلیون و ۲۵۹ هزار تن مقاطع طویل فولادی صادر شده که نسبت به یک میلیون و ۳۱۳ هزار تن صادرشده در مدت مشابه سال گذشته، ۴ درصد کاهش داشته و کمترین میزان افت صادرات فولادی‌ها را به خود اختصاص داده اسـت. پس از آن، صادرات محصولات فولادی نیز ۱۲ درصد نسـبت به۶ ماه نخسـت سال گذشته کاهش یافته و از یک میلیون و ۶۲۰ هزار تن صادرات در نیمه اول ۱۴۰۰ به یک میلیون و ۴۲۳ هزار تن در مجموع ۶ ماهه ۱۴۰۱ رسـیده اسـت. ظرف ۶ ماه ابتدایی امسال، ۲ میلیون و ۹۳۷ هزار تن شمش فولادی (شـامل اسـلب، بلوم و بیلت) صادر شـد که به نسبت ۳ میلیون و ۴۹۵ هزار تن صادرشـده در مدت مشـابه سال ۱۴۰۰، کاهش ۱۶ درصـدی را تجربه کرده اسـت. در مجموع، صادرات مقاطع تخت فولادی نیز در ۶ ماهه نخسـت امسـال نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش داشته است. کل مقاطع تخت فولادی صادرشده در مدت مذکور امسال با کاهش ۴۷ درصدی نسبت به میزان صادرات آن در مدت مشابه سال گذشته به ۱۶۴ هزار تن رسیده است. طی ۶ ماه نخست سال گذشته، در مجموع ۳۰۷ هزار تن مقاطع تخت فولادی صادر شده بود. در نهایت، بیشترین افت صادرات فولادی‌ها مختص آهن‌اسـفنجی است که ۵۴ درصد کاهش یافته، در حالی که تا اردیبهشت، صادرات آن صفر بوده و این در حالی است که تا رشد ۲۰۰ درصدی صادرات هم، در نیمه نخست سال گذشته رقم خورده بود، اما میزان صادرات آهن‌اسفنجی، امسال کمتر می‌شود. طی ۶ ماهه ۱۴۰۱، در مجموع ۳۱۲ هزار تن آهن‌اسـفنجی صادر شده که ۵۴ درصد کمتر از میزان صادرات آن در مدت مشابه سال گذشـته اسـت. در نیمه نخست سال گذشته، ۶۷۳ هزار تن از این محصول معدنی صادر شده است.

تجارت گستر
یکشنبه
اول آبان ۱۴۰۱
۲۶ ربیع‌الاول ۱۴۴۴
۲۳ اکتبر ۲۰۲۲
شماره ۲۱۷۹
پیاپی ۳۴۹۷
www.Tejaratdaily.com

الزامات توسعه و رونق صادرات غیرنفتی

ضعف مدیریت زیر سایه آمار متناقض

بحران مسکن در نبود اطلاعات آماری مناسب

تجلیل رئیس‌جمهوری از صادرکنندگان برتر در روز ملی صادرات

رفع موانع صادرات در صدر برنامه‌ها قرار گیرد

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری در همایش روز ملی صادرات از صادرکنندگان برتر کشور با اهدای لوح یادبود قدردانی کرد

۲۹ مهر هر سال مراسم روز ملی صادرکنندگان برگزار می‌شود و در جریان آن صادرکنندگان نمونه سال معرفی می‌شوند و شرکت‌های برتر در این زمینه مورد تقدیر قرار می‌گیرند. روز گذشته نیز بیست‌وششمین دوره روز ملی صادرات با حضور رئیس‌جمهوری و برخی از مقامات ارشد کشور و نمایندگان شرکت‌های برتر در سالن اجلاس سران برگزار شد. در این مراسم ۵۷ صادرکننده برتر سال ۱۴۰۱ معرفی شدند که رئیس‌جمهوری از ۵ صادرکننده برتر به نمایندگی از همه آنها تجلیل کرد.

در فرآیند انتخاب صادرکنندگان برتر ۱۴۰۱ که با فراخوانی از ۲۲ تیر تا ۵ مرداد در جریان بود، ۶۱۲ شرکت در ۷۶ گروه کالا و خدمات ثبت‌نام کردند تا در نهایت روز شنبه از ۵۷ صادرکننده برتر با حضور رئیس‌جمهوری تقدیر شد. در میان ۶۱۲ شرکت ثبت‌نام‌کننده به‌عنوان متقاضی حضور در لیست صادرکننده برتر، صادرکنندگان سیمان و کلینکر با ۳۲ و محصولات پایه پتروشیمی پلیمری با ۳۱ مورد بیشترین سهم را داشتند. صادرکنندگان لوازم خانگی انرژی‌بر با ۱۴ متقاضی، شرکت‌های فعال در حوزه داروهای شیمیایی با ۱۱ متقاضی، شرکت‌های تولیدکننده محصولات دانش‌بنیان و فناوری بالا با ۱۰ متقاضی و شرکت‌های تولیدکننده قطعات یدکی و مجموعه‌های خودرو با ۱۰ متقاضی از دیگر اسامی این فهرست بودند که نشان از رونق صادرات صنایع پیچیده، دانش‌بنیان و فناوری بالا در سایه اصلاح سیاست‌ها دارد. با گزارش صمت از آیین روز ملی صادرات همراه باشید.

رشد ۴۰ درصدی صادرات در یک سال گذشته

رئیس‌جمهوری رشد ۴۰ درصدی صادرات را نشانه عزم فعالان اقتصادی برای توسعه صادرات دانست و گفت: تمام تلاش باید در جهت رشد و تولید فناوری پایه باشد و باید به رفع موانع صادرات این محصولات توجه شود.

سید ابراهیم رئیسی در آیین روز ملی صادرات در سالن اجلاس سران بیان کرد: باید سهم خود را در ترانزیت کالا و گردش پولی و اقتصاد منطقه دنبال کنیم، چراکه تحقق رشد اقتصادی در کشور شدنی است و این شعار نیست. زیربناهای رشد اقتصادی و تولید در کشور وجود دارد و باید موانع از پیش رو برداشته شود تا فعالان اقتصادی با انگیزه و همگرایی در این مسیر گام بردارند.

▣ امروز جنگ اراده‌هاست

رئیسی با بیان اینکه جنگ امروز، جنگ اراده‌هاست، گفت: تا امروز نشان دادیم که متوقف نمی‌شویم. دشمنان همه تلاش خود را می‌کنند که کشور مولد نباشد و فقط مصرف‌کننده باشیم، در حالی که باوجود تحریم‌ها شاهد افتخارات بزرگی در عرصه صادرات هستیم.

رئیسی با تاکید بر یافتن راهکارهایی برای رفع موانع صادراتی اظهار کرد: کارگروه‌های مرتبط با صادرات باید به نظرات صادرکنندگان توجه کنند و بدون تردید صادرات لازمه یک تولید قابل‌توجه است و آنچه رهبر معظم انقلاب به‌عنوان شعار سال به همه ما فرمودند، این است که تمام تلاش باید در جهت رشد تولید دانش‌پایه و فناوری‌پایه باشد و دانشگاه در کنار صنعت، معدن، کشاورزی و... قرار گیرد و ضمیمه صنعت و بازار شود.

وی اضافه کرد: اگر اقتصاد ما دانش و فناوری‌پایه باشد، منجر به افزایش تولید و صادرات و رشد اشتغال و رفع بیکاری می‌شود و کالای کارآمد به منطقه عرضه خواهد شد.

رئیس‌جمهوری اظهار کرد: نرخ ۵ درصدی رشد تولید، رشد تجهیزات و ابزار تولید خبر خوبی است که ازسوی وزیر صمت مطرح شده است. همین طور رشد در حوزه شرکت‌های بورسی و کاهش نرخ بیکاری، ارتباط با زیرساخت‌های اقتصادی سازمان شانگهای و آسیا و برداشتن موانع ارتباطات همسایگی و فعال شدن سیاست همسایگی و سیاست ارتباط با کشورهای همسایه همه و همه خبرهای خوبی برای تولید و اقتصاد و پیشرفت کشور است. رئیسی افزود: باتوجه به تحقق رشد اقتصادی ۵ درصدی، رشد اقتصادی ۸ درصدی هدف‌گذاری‌شده قابل‌دسترس است و زیربنای این امر در کشور وجود دارد.

▣ صادرکنندگان افسران دور زدن تحریم‌ها هستند

رئیسی خطاب به تمام تولیدکنندگان و صادرکنندگان گفت: شما افسران دور زدن تحریم‌ها هستید. ما با پشتوانه مهندسان، تولیدکنندگان و صنعتگران خود حرف می‌زنیم. دیروز شما در صنعت نظامی گرفتار سیم خاردار بودید و امروز در نیویورک و سمرقند می‌گویند نمی‌شود تولیدات نظامی خود را به ما بفروشید؟ می‌گویند صنایع نظامی شما پیشرفته است و با تمام دنیا فرق می‌کند.

رئیس‌جمهوری ادامه داد: احیای کارخانه‌ها از سیاست دولت است و این مسیر ادامه دارد و معتقدیم دیپلماسی سیاسی باید در خدمت دیپلماسی اقتصادی باشد و هیچ سفیری نباید دغدغه‌ای جز دغدغه اقتصادی داشته باشد.

▣ تصمیمات لحظه‌ای کنار گذاشته شود

رئیس‌جمهوری تاکید کرد: قابل پیش‌بینی شدن تولید در گرو ثبات است و هرچه ثبات بیشتر شود و تصمیمات لحظه‌ای کنار برود، تولید رشد بیشتری خواهد یافت و در این راستا تصمیمات باید متقن و دارای ثبات باشد تا به بازار و عرضه کالا ثبات دهد.

رئیس‌جمهوری با اشاره به بازدید از شرکت‌های دانش‌بنیان و برخی کارخانه‌ها از ابتدای دولت سیزدهم تاکنون اظهار کرد: یکی از محورهای نشست‌ها در سفرهای استانی نشست با تولیدکنندگان و صادرکنندگان بوده است. حتی در سفرهای خارج از کشور نیز با فعالان اقتصادی نشست‌هایی برگزار شده است.

رئیسی بیان کرد: بانک مرکزی، سازمان امور مالیاتی، وزارت صمت، وزارت کشاورزی و همه وزارتخانه‌ها باید مشکلات را پیگیری کنند و هدایت، حمایت و نظارت در امور کشور اجرایی شود.

▣ تمرکز دولت بر مقررات‌زدایی باشد

وی تصریح کرد: یکی از موضوعات و موانع روز اقتصاد ایران، تصمیمات لحظه‌ای، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها است. صادرکننده و تولیدکننده باید کارش با پیش‌بینی باشد. یک کشاورز باید بتواند با تکیه بر خرید تضمینی برای روند تولید و کشت برنامه‌ریزی کند.

رئیس‌جمهوری تصریح کرد: تمرکز دولت بر مقررات‌زدایی است. باید مقررات دست‌وپاگیری که صادرکننده را متوقف می‌کند حذف شود. در این مسیر مجلس هم اعلام آمادگی کرده که برخی از قوانین مانند تعهدات ارزی که مشکلاتی برای صادرات به‌دنبال داشته را اصلاح کند.

▣ فعال شدن رایزن بازرگانی

رئیس‌جمهوری به برگزاری شورای‌عالی اقتصاد برای تصمیم‌گیری‌های درست و به‌موقع اشاره کرد و گفت: فعالیت رایزن تجاری و سیاسی باید موردتوجه قرار گیرد. بسیاری از کشورها و فعالان اقتصادی ظرفیت‌های ایران را نمی‌شناسند که کار مراکز تجاری شناسایی و تعریف آن است. حجم و کیفیت صادرات بسیار اهمیت دارد و قدرت اقتصادی کشور را نشان می‌دهد و بسیاری از موفقیت‌های اقتصادی، سیاسی و فنی در کشور ناشی از افزایش صادرات است.

▣ فعال کردن بازارچه‌های مرزی

وی در ادامه بر ضرورت فعال کردن بازارچه‌های مرزی در راستای توسعه تجارت تاکید کرد و گفت: توسعه بازارچه‌های مرزی می‌تواند صادرات را رونق دهد و یکی از اقدامات دولت در ماه‌های اول ارائه بسته‌ای برای حل مشکلات اقتصادی صادرکنندگان بود. حال دولتمردان و نمایندگان مجلس مصمم به رونق تولید و صادرات نفتی و غیرنفتی در کشور هستند.

▣ جایگاه تجارت در برنامه هفتم توسعه

رئیس‌جمهوری به جایگاه تجارت و صادرات در برنامه هفتم توسعه اشاره کرد و گفت: تجارت و صادرات در برنامه هفتم توسعه باید در صدر برنامه‌ها قرار گیرد.

رئیسی بیان کرد: البته تجارت و سود بردن و انتفاع امر درستی است و باید هم باشد، اما انتفاع باید در پرتو ارائه یک کار باکیفیت باشد.

رئیس‌جمهوری با اشاره به اینکه دستیابی به رشد اقتصادی در گرو افزایش تولید و صادرات در کشور است، گفت: نقش صادرکنندگان در افزایش تولید و توسعه صادرات بسیار مهم است.

رئیسی با بیان اینکه دشمنان از شکست تحریم‌ها سخن می‌گویند، اظهار کرد: خودشان رسما اعلام کردند که فشار حداکثری به جمهوری اسلامی به‌شکل مفتضحانه شکست خورده است. این حرف سخنگوی رسمی امریکایی‌ها است. امریکایی‌ها اعلام کردند فشار حداکثری ما شکست خورده است. مشخص می‌شود کسانی که در این عرصه فعال هستند توانسته‌اند پیروزی‌های خوبی را کسب کنند.

رشد ۴۰ درصدی صادرات نشان از عزم جدی فعالان اقتصادی کشور دارد؛ بنابراین دیپلماسی سیاسی باید در خدمت دیپلماسی اقتصادی قرار گیرد

رشد ۱۳ درصدی صادرات کشور در نیمه نخست سال

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: فراهم کردن امکانات زیرساختی با اقدامات دولت سیزدهم رشد ۴۰ درصدی صادرات کشور در سال ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۹۹ و افزایش ۱۳ درصدی در ۶ ماه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته را رقم زد.

علیرضا پیمان‌پاک در آیین بیست‌وششمین سالروز ملی صادرات اظهار کرد: بعد از ۸ سال مراسم روز ملی صادرات با حضور رئیس‌جمهوری برگزار شد که این مسئله رونق این مراسم را به‌دنبال داشت و ایشان راهکارهای قابل‌پیگیری را برای جهش و تحول در حوزه صادرات در سازمان توسعه تجارت در این مراسم ارائه کرد.

وی با بیان اینکه پس از مراسم روز ملی صادرات در سال گذشته، رئیس‌جمهوری دستوراتی را در قالب هم‌اندیشی با صادرکنندگان مطرح کرد، افزود: این دستورات پیگیری شد و نتایج مثبتی هم به همراه داشت.

رئیس سازمان توسعه تجارت ایران درباره وضعیت تجارت کشور و اقدامات و راهکارهای قابل پیگیری در زمان باقیمانده دولت سیزدهم برای جهش و تحول در حوزه صادرات، اظهار کرد: این اقدامات در دو بخش پیگیری می‌شود که یکی از مهم‌ترین بخش‌ها، مربوط به مانع‌زدایی بود.

وی ادامه داد: در راستای مانع‌زدایی، تصمیم‌ها و سیاست‌هایی که مانع جدی بر سر راه توسعه صادرات و تجار بود را برطرف کردیم. درباره مشکلاتی که بازگشت ارز ایجاد کرده بود با روش‌های مختلف از جمله واردات در قبال صادرات در همه گروه‌های کالایی -جز چند گروه محدود- تسریع در اعاده و کاهش قوانین مزاحم توانستیم راه را برای تجار باز کنیم. پیمان‌پاک با بیان اینکه در این مسیر سازمان توسعه تجارت برنامه‌های خود را هدفمند به اجرا درآورد، تاکید کرد: این هدفمندی در حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی مانند نمایشگاه مسکو و اعزام و پذیرش هیات‌های تجاری اجرا شد که دستاوردهای خوبی داشت. برای سال ۲۰۲۳ هم برنامه کامل نمایشگاهی و حضور هدفمند در این نمایشگاه‌ها آماده شده است.

▣ برنامه حضور در بازارهای بکر و نوظهور

وی با اشاره به برنامه برای حضور در بازارهای بکر و نوظهور مانند افریقا، اوراسیا و جنوب شرق آسیا، افزود: از ابتدای سال تا امروز ۴۰ هیات تجاری از افریقا به ایران آمدند و هفته آینده نیز ۳۱ مدیر خرید از شرکت‌های بزرگ روسیه و بلاروس به تهران می‌آیند تا توافقات مهمی انجام شود. برای ارتباط میان تجار و معرفی محصولات، پلتفرم‌های B2B و B2C تعریف شد.

معاون وزیر صمت با اشاره به اقداماتی که در حوزه رفع موانع پولی و بانکی و لجستیکی انجام شده، یادآور شد: با توافقنامه‌های تجاری مانند اوراسیا که مغفول مانده بود و در دولت سیزدهم پیگیری شده و به نتیجه رسیده، می‌توان بازارهای جدید را با قابلیت رقابت برای کالای ایرانی ایجاد کرد. توافقات تجاری با اندونزی، پاکستان، ترکیه و سایر کشورهای دیگر نیز در حال انجام و احیا است.

وی به ایجاد خطوط کشتیرانی، توسعه لجستیک و ساخت کریدور سبز گمرکی اشاره و تاکید کرد: ایجاد کریدور سبز تجربه خوبی بود که درباره سایر کشورها نیز اجرا خواهد شد. همچنین امروز صندوق ضمانت صادرات با ۱۰ کشور موافقتنامه دارد تا با جایگزینی ال‌سی بتوان ضمانتنامه و بیمه‌نامه‌های مدنظر را صادر کرد. در اجرای موارد یادشده و با اصلاح روابط توانستیم ارز را با کمترین هزینه و بالاترین سرعت در منطقه مبادله کنیم.

پیمان‌پاک با بیان اینکه از ابتدای دولت سیزدهم تا امروز ۳۰۰ اقدام زیرساختی توسط سازمان توسعه تجارت، وزارت صمت و وزارت خارجه انجام و پیگیری شده، گفت: این اقدامات موجب شده صادرات کشور در سال ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۹۹ حدود ۴۰ درصد رشد داشته باشد و این رشد در ۶ ماه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۳ درصد بوده است.

جهره

تراز تجاری کشور سال آینده مثبت می‌شود

وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به روند رو به رشد صادرات در مقابل واردات و کاهش اختلاف این دو، گفت: با ادامه روند فعلی سال آینده تراز تجاری کشور مثبت می‌شود.

سید رضا فاطمی‌امین در بیست‌وششمین سالروز ملی صادرات با اشاره به اینکه حضور شخص رئیس‌جمهوری در این مراسم نشان‌دهنده اولویت صادرات برای کشور است، گفت: صادرات برای مثبت شدن تراز تجاری کشور بسیار اهمیت دارد.

وی با بیان اینکه کشورهای مختلف صادرات را برای واردات انجام می‌دهند، خاطرنشان کرد: هر کشوری واردکننده کالاهایی است که یا در کشور خود ندارد یا توان تولید آن را ندارد و برای این واردات به پول نیاز دارد؛ بنابراین برای کسب پول موردنیاز، به سراغ صادرات می‌رود. وزیر صمت تصریح کرد: هر کشوری که بتواند صادرات بیشتری داشته باشد، وضع بهتری دارد و این به‌معنای تراز تجاری مثبت است. خوشبختانه اعلام می‌کنم با روند فعلی تراز تجاری کشور در پایان سال آینده مثبت می‌شود.

وی تاکید کرد: میزان واردات سال گذشته ۵۲ میلیارد دلار و صادرات غیرنفتی ۴۷ میلیارد دلار بود و امسال در ۶ ماه ابتدایی این اختلاف به ۲ میلیارد دلار رسید و برای سال آینده این اختلاف از وضعیت منفی خارج و مثبت خواهد شد.

وزیر صمت همچنین کارکرد دیگر صادرات را افزایش قدرت کشور عنوان کرد و افزود: این افزایش قدرت با خام‌فروشی ایجاد نمی‌شود. برای مثال صادرات سیمان برای کشور اعتبار و قدرت نمی‌آورد، اما فروش تجهیزات پزشکی، داروهای با فناوری بالا و صنایع پیچیده عامل قدرت و اعتبار کشور در سطح بین‌المللی می‌شود.

وی درباره هدف صادرات گفت: تا پیش از این هدف ارزآوری بود، اما با مثبت شدن تراز تجاری هدف اصلی تغییر کرده و صادرکننده باید برای ایجاد اعتبار و قدرت ایران در دنیا صادرات انجام دهد.

فاطمی‌امین تاکید کرد: هدف ۷۵ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی بر همین اساس تعریف شد و کیفیت کالای صادراتی اهمیت داشت. در دنیا شاخصی به‌نام پیچیدگی وجود دارد که به فناوری ساخت کالا مرتبط می‌شود. هرچه کالای تولیدشده فناوری پیچیده‌تری داشته باشد، شاخص پیچیدگی هنگام صادرات افزایش می‌یابد. خوشبختانه رتبه ما در این شاخص جهانی که ۱۵ سال پیش بالای ۱۰۰ بود، سال قبل به ۶۵ رسید و سال ۱۴۰۴ به زیر ۴۰ خواهد رسید.

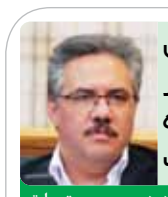
وی خاطرنشان کرد: اگر کشوری بتواند کالای پیچیده تولید کند، به‌معنای این است که دانش مولد دارد. اینکه ما بر دانش‌بنیان بودن کالاها تاکید می‌کنیم، منظور مولد بودن آن علم است، نه تعداد مقالات منتشر شده و دانشجو و هیات علمی.

وزیر صمت با اشاره به اینکه دانش مولد خود را در صادرات نشان خواهد داد، گفت: در این زمینه دولت نقش حمایتگری و نظارت دارد و برای فراهم کردن زیرساخت‌های تجارت که همانا ایجاد روابط سیاسی و بین‌المللی و توسعه زیرساخت‌های لجستیک و انتقال پول است تلاش می‌کند. وی تاکید کرد: در حوزه روابط سیاسی اقدامات بزرگی صورت گرفت که نمونه آن توافقنامه تجارت آزاد اوراسیا و پیمان شانگهای بود. اوراسیا ۱۷۰ میلیون نفر جمعیت و بازار ۸۰۰ میلیون دلاری دارد. درباره شانگهای هم که اعضای آن یک‌چهارم خشکی دنیا، ۴۰ درصد جمعیت دنیا و یک‌سوم رشد اقتصادی جهان را به خود اختصاص داده‌اند و بزرگ‌ترین مصرف و تولیدکنندگان دنیا هستند. فاطمی‌امین تصریح کرد: مزیت اصلی ما در اوراسیا این است که بزرگ‌ترین رقبای تجاری ما در این بازار، عضو پیمان نیستند. به‌گفته فاطمی‌امین، در اجلاس پیمان شانگهای رئیس‌جمهوری پیشنهاد حذف دلار و یورو و جایگزینی پول‌های ملی و توسعه زیرساخت‌های لجستیکی را مطرح کرد که با استقبال اعضا مواجه شد. وزیر صمت با اشاره به مشکلات صادراتی سال‌های قبل گفت: امروز ما بازارهای بکر و مغفول مانند افریقا را زنده کردیم و خلاف گذشته تجارت خود را به جایی گره نزدیم که دستاوردی نداشته باشد. وی به رشد اقتصادی واحدهای تولیدی کشور اشاره کرد و افزود: در ۳ ماه ابتدایی امسال رشد اقتصادی حوزه صنعت ۵.۱ درصد بود، در حالی که شاخص بنگاه‌های صنعتی داخل بورس با تولید ۵۰ درصد تولیدات کشور در خرداد رشد ۲.۵ درصدی، در تیر ۵.۸ درصدی، در مرداد ۶.۷ درصدی و در شهریور ۶.۵ درصدی داشتند که کم‌نظیر و بی‌سابقه است.

فاطمی‌امین همچنین گفت: این رشد اقتصادی بی‌نظیر وظیفه صادرکننده برای صادرات تولیدات را افزایش می‌دهد. امروز در برخی صنایع ظرفیت تولید بالایی وجود دارد اما به‌علت فقدان بازار فروش، تولید صورت نمی‌گیرد و در این زمینه صادرکنندگان می‌توانند تکمیل‌کننده چرخه رشد اقتصاد شوند.

یادداشت

تسهیل قوانین تجاری در راستای توسعه صادرات

محمدرضا مودودی ـ سرپرست سابق سازمان توسعه تجارت ایران

صادرات مجدد یکی از مقوله‌های مهم تجارت جهانی است که کشورها برای انجام آن باید بسترهای مناسب آن را فراهم کنند. بخشی از صادرات مجدد به توان لجستیکی و زیرساختی وابسته است؛ کشورها برای انجام صادرات مجدد باید با ایجاد زیرساخت‌ها و بسترهای حمل‌ونقل، مزیت‌های رقابتی را برای فعالیت‌های خود به‌وجود آورند. در حال حاضر بسیاری از دولتمردان کشورهای مختلف با هدف تبدیل کشورهای خود، ترمینال‌های تجاری و زیرساخت‌های خود را توسعه داده و الزامات تجاری مناسبی را فراهم آورده‌اند. تامین نیازهای لجستیکی در امر حمل‌ونقل، بهبود روند ترانزیت کالاها، نگهداری مناسب بار صادراتی، بسته‌بندی و کاهش هزینه‌های صادراتی از جمله مهم‌ترین بسترهایی است که کشورهای توسعه‌یافته برای گسترش فعالیت‌های صادراتی خود به آن توجه کرده‌اند، از این‌رو اگر ایران خواستار بهبود تجارت خود به‌ویژه در امر صادرات و صادرات مجدد است، باید تمامی امکانات لازم را فراهم کند. کاهش هزینه‌های صادراتی، ایجاد مزیت‌های رقابتی برای صادرات مجدد کالاها، تقویت زیرساخت‌های حمل‌ونقل، راهسازی برای ورود کالاها به بازارهای هدف گسترده و سایر موارد این‌چنینی، از جمله فعالیت‌های مهمی است که ایران باید برای رشد صادرات مجدد خود به‌کار گیرد. به‌بیانی دیگر، ایران باید تمام شرایط مربوط به صادرات مجدد را داشته و با ایجاد مزیت‌های رقابتی، با دیگر کشورهای فعال در حوزه صادرات مجدد به رقابت بپردازد. بی‌توجهی به زیرساخت‌های ترابری و حمل‌ونقل کالاها، نقایص مربوط به انبارداری و نگهداری کالاهای واردشده و سایر موارد این‌چنینی از نقاط ضعف فعالیت‌های تجاری در ایران محسوب شده و باید در راستای بهسازی، نوسازی و تامین خلأهای فعلی اقداماتی موثر انجام دهیم.

برای تبدیل شدن ایران به یک هاب بزرگ تجاری در منطقه، علاوه بر فراهم کردن بسترهای الزامی تجاری، باید قوانین و مقررات داخلی مربوط به این امر نیز تسهیل شوند. ایران برای تبدیل شدن به پایانه ورود و خروج کالاها از کشورهای مختلف، لازم است بسترهای قانونی خود را برای این موضوع آماده و مهیا کند. در حال حاضر برخی قوانین موجود در کشور، برای فعالیت‌های تجاری کشور مانع‌آفرینی کرده و این قوانین باید اصلاح شوند. به‌طورکلی مناسب به‌نظر می‌رسد تا قوانین ورودی و خروجی کالاها تسهیل و در راستای توسعه تجارت اصلاح شده و هر نوع عامل بازدارنده مانند تعرفه‌های نامناسب برای واردات کالاها، حذف شوند. عوامل بازدارنده می‌توانند از جذابیت‌های تجارت با ایران کاسته و مانع واردات و صادرات کالاها شوند، همچنین باید ضمن افزایش ارتباطات جهانی، زمینه‌های مطلوب سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های تجاری در ایران را فراهم کنیم. در چنین شرایطی بازارهای هدف تجارت ایران گسترده شده و فرصت‌های صادراتی روشنی برای کشور شکل می‌گیرد. برای فعالیت‌های تجاری در سطح جهانی، باید تجار بین‌المللی در کشور ما دفتر کار داشته باشند، فروشگاه‌ها و مراکز تجاری بین‌المللی متعددی در ایران وجود دارد تا فعالان اقتصادی بتوانند با خریداران و فروشندگان جهانی کالاها، در ایران رابطه برقرار کنند، بنابراین نه‌تنها لازم است ضعف‌های حمل‌ونقل و زیرساخت‌های لجستیکی را برای افزایش صادرات به‌ویژه صادرات مجدد برطرف کنیم، بلکه باید روند فعالیت‌های تجاری داخلی و خارجی نیز تسهیل و بهبود یابند. تا زمانی که ایران برای سایر کشورها مزیت رقابتی نداشته باشد و واردات کالاها در بستری مناسب انجام نشود، امکانی برای صادرات مجدد وجود نخواهد داشت، اما متاسفانه در نگاه عموم به‌ویژه مسئولان بلندپایه، واردات امری نامطلوب است و قوانین همواره در راستای محدودیت ورود کالاها تدوین شده‌اند. تمامی توجهات تنها به میزان صادرات بوده و به‌بیانی دیگر، تنها به یک کفه ترازوی تجارت اهمیت داده شده است. در چنین شرایطی توازن در فعالیت‌های تجاری برقرار نشده و در نهایت توسعه‌های مدنظر رخ نخواهند داد. برای دستیابی به رشد و بالندگی در فعالیت‌های تجاری، باید واردات و صادرات را در کنار یکدیگر موردتوجه قرار دهیم و دیدگاه‌ها و قوانین نیز براساس واردات موثر در کنار توسعه صادرات تدوین و اصلاح شوند.

رفع مشکلات ترانزیتی با ایجاد شرکت‌های لجستیکی

به‌گفته مدیرکل دفتر آمار و پشتیبانی سازمان توسعه تجارت ایران، نبود زیرساخت‌های مناسب ترانزیتی از مشکلات توسعه تجارت کشورمان و ایجاد شرکت‌های لجستیکی برای توسعه ترانزیت و تجارت ضروری است.

به‌گزارش ایرنا، محمدعلی امامی در جلسه کمیسیون گمرک، حمل‌ونقل و ترانزیت اتاق تبریز بااشاره به برخی نقاط ضعف لجستیکی کشور اظهار کرد: شناسایی و حل مشکلات ترانزیتی به‌عنوان یک ماموریت مهم به سازمان توسعه تجارت سپرده شده و هم‌اکنون در بیشتر استان‌های کشور به‌ویژه استان‌های مرزی برای رفع این مشکلات تلاش می‌شود.

وی با بیان اینکه یک‌سری اقدامات برای تامین زیرساخت‌های لازم در حوزه ترانزیتی انجام شده است، گفت: تا زمانی که شرکت‌های لجستیکی تشکیل نشود، نباید انتظار به راه افتادن مسیر تجارت را داشت. وی با نظر به مشکل ثبت سفارش تریلی‌های یخچالی یادآوری کرد: کسانی که خواستار وارد کردن تریلی یخچالی هستند، می‌توانند ثبت سفارش کنند و مشکلی در این زمینه وجود ندارد. رئیس کمیسیون گمرک، حمل‌ونقل و ترانزیت اتاق بازرگانی تبریز نیز در این جلسه با بیان اینکه حمل‌ونقل و ترانزیت از زیرساخت‌های لازم برای توسعه تجارت است، گفت: حمل‌ونقل در کشور آنچنان که باید موردتوجه قرار نگرفته، در حالی که در کشورهای پیشرفته یکی از موضوعات اساسی که تاثیر بالایی در ارزآوری آن کشور دارد، بحث ترانزیت است. رضا کامی، فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل، نبود مدیریت صحیح در این حوزه، فقدان توجه به تسهیلات صنعت حمل‌ونقل و تفاوت نرخ سوخت را از مشکلات حوزه حمل‌ونقل دانست و اظهار کرد: سال‌ها در زمینه ماشین‌آلات صنایع، یک‌سری معافیت‌ها در نظر گرفته شده بود که این موضوع باید دوباره احیا شود.

گفت‌وگو

در گفت‌وگو با رئیس خانه اقتصاد و تجارت ایران و ترکیه مطرح شد

الزامات توسعه و رونق صادرات غیرنفتی

عکس: صمت

فعالیت اقتصادی بدون برنامه‌ریزی هدفمند نه‌تنها به ثمر نمی‌رسد، بلکه در میانه راه متوقف خواهد شد. برنامه‌ریزی نیز امکان‌پذیر نیست، مگر با بهره‌گیری از ظرفیت‌های اطلاعاتی. آمار، به‌عنوان بخش جدایی‌ناپذیر پیشرفت در جهان امروز شمرده می‌شود و نه‌تنها مبنای برنامه‌ریزی کلان اقتصادی است، بلکه می‌تواند ما را در بررسی وضعیت فعلی و تحلیل مسیری که پیمودیم یاری کند، بنابراین بدیهی است آمار و اطلاعات، از مهم‌ترین پایه‌های توسعه تجارت ایران به‌ویژه رشد صادرات غیرنفتی محسوب می‌شود. فعالان تجاری معتقدند نبود شفافیت در ارائه آمارهای اقتصادی مانند تورم، رشد تولید، افزایش فعالیت‌های تجاری و سایر موارد، مسیر فعالیت‌های آنها را تاریک کرده و در فضایی پر از ابهام در حال فعالیت هستند، هرچند دولت آمارهای فصلی یا ماهانه درباره میزان تجارت ایران با سایر کشورها اعلام می‌کند، اما بازرگانان معتقدند توسعه صادرات، نیازمند وجود اطلاعاتی دقیق‌تر و شفاف‌تر بوده و نیازسنجی‌های بازارهای هدف، یکی از این آمار مهم و سرنوشت‌ساز در رشد تجارت غیرنفتی به‌شمار می‌رود. صمت در این گزارش، درباره اهمیت وجود آمار و اطلاعات برای فعالیت‌های تجاری و بسترهای موردنیاز برای برنامه‌ریزی، با سید جلال ابراهیمی، رئیس خانه اقتصاد و تجارت ایران و ترکیه به گفت‌وگو پرداخته است.

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

آمار تجارت غیرنفتی ایران

بررسی آمار تجارت کلان ایران، می‌تواند فعالان بازرگانی را در تدوین برنامه‌های آتی برای قرارگیری در مسیر توسعه تجارت یاری کند. آمارهای اعلام‌شده از سوی گمرک نشان‌دهنده آن است که تجارت غیرنفتی کشور در ۴ ماه نخست امسال به ۴۶ میلیون و ۸۱۵ هزار تن به ارزش ۳۴ میلیارد و ۴۸۰ میلیون دلار رسیده که نسبت به مدت مشابه، رشد ۱۹ درصدی داشته است. به‌گزارش تسنیم، از سوی دیگر ارزیابی‌ها نشان می‌دهد سهم واردات و صادرات در ارزش یکسان بوده و هرکدام ۱۷ میلیارد و ۲۴۰ میلیون دلار سهم داشته‌اند. آمار گمرک همچنین نشان‌دهنده آن است که سهم صادرات از تجارت در ۴ ماه نخست امسال،۳۵ میلیون و ۶۵۶ هزار تن کالا به ارزش ۱۷ میلیارد و ۲۴۰ میلیون دلار بوده که نسبت به ۴ ماه نخست سال قبل با رشد ۲۲ درصدی در ارزش همراه بوده است.

باتوجه به آمار گمرک، این پرسش مطرح می‌شود که چه کشورهایی مقاصد صادراتی ایران در مدت زمان مورد بررسی بوده‌اند؟ براساس این گزارش، چین با خرید ۱۰ میلیون و ۶۳ هزار تن کالا به ارزش ۵ میلیارد و ۶۱۷ میلیون دلار، نخستین مقصد صادراتی ایران بوده است. براساس آمار، عراق با ۶ میلیون و ۹۳۲ هزار تن کالا به ارزش ۲ میلیارد و ۳۹۸ میلیون دلار در جایگاه دوم قرار دارد و امارات با ۳ میلیون و ۹۵۲ هزار تن به ارزش ۲ میلیارد و ۲۶۴ میلیون دلار، جایگاه سوم مقاصد صادراتی ایران را به خود اختصاص داده است.

◉ کارشناسان اقتصادی معتقدند توسعه تجارت ایران وابسته به مولفه‌های متعددی است. به‌عنوان سوال نخست، به‌نظر شما مهم‌ترین بستری که باید برای توسعه تجارت ایران در نظر گرفته شود، چیست؟

تجارت مجموعه‌ای از فعالیت‌های صادرات و واردات است و توسعه هریک از این فعالیت‌ها، نیازمند فراهم‌سازی بسترهای مختص به خود است. باید کشور طرف معامله مشخص شده و براساس مختصات و ویژگی‌های کشور مقابل، شرایط را مهیا کنیم، اما پیش از پرداختن به ویژگی‌های کشور مقصد، باید خلأها و نقایص داخلی را برطرف کنیم. یکی از این مشکلات، نادرست بودن دیدگاه‌های مدیریتی در امر تجارت کلان کشور است. طی دهه‌های گذشته، نگاه مدیران به تجارت ایران، بیشتر معطوف به صادرات نفت و درآمدهای حاصل از فروش سوخت‌های فسیلی بود. به این دلیل ساختارهای تجارت غیرنفتی ایران آن‌طور که باید و شاید شکل نگرفت و مستحکم نشد. طی سال‌های اخیر با تشدید تحریم‌ها علیه ایران و کاهش چشمگیر درآمدهای نفتی، توجهات به‌سمت ظرفیت‌های تجارت غیرنفتی معطوف شد. باوجود تدوین اهداف توسعه‌ای برای رشد تجارت غیرنفتی کشور، به‌دلیل فراهم نشدن بسترهای این تجارت تا به امروز نتوانستیم در تحقق اهدافی مانند رشد تجارت غیرنفتی تا مرز ۷۵ میلیارد دلار موفق باشیم. دلیل اصلی تحقق نیافتن این اهداف تجاری، نبود بسترهای مناسب و فراهم نشدن مولفه‌های موردنیاز تجارت طی سال‌های اخیر بوده است، بنابراین شناسایی خلأها، نیازها و همچنین ظرفیت‌های موجود، از ضرورت‌های اساسی برای توسعه تجارت غیرنفتی ایران محسوب می‌شود. در این شرایط می‌توان برای بهبود وضعیت فعلی برنامه‌ریزی دقیق کرد.

◉ به‌نظر شما، بهبود منابع اطلاعاتی برای توسعه تجارت ایران، از چه طریقی حاصل می‌شود؟

در تمامی کشورهای جهان، همواره آمار و اطلاعات دقیقی از میزان تجارت، نیاز سایر کشورها و ظرفیت‌های موجود، وجود دارد. بیشتر بخش خصوصی با همکاری نهادهای دولتی، وظیفه جمع‌آوری، پالایش، تحلیل و در نهایت انتشار این آمارها را برعهده دارند. در ایران نیز سازمان‌ها و نهادهایی مانند گمرک و سازمان توسعه تجارت، به‌طور فصلی یا ماهانه آمار کلی تجارت غیرنفتی ایران را منتشر می‌کنند، اما این آمارها کافی نیست و باید نگاه دقیق‌تری در این امر حاکم باشد. در چنین شرایطی نقش اتاق بازرگانی ایران پررنگ‌تر شده و به‌نظر می‌رسد باید در امر انتشار آمارهای موثر و اطلاعات راهبردی، عملکرد بهتری داشته باشد، اما متاسفانه در حال حاضر بروکراسی سنگینی در اتاق بازرگانی حاکم بوده و اگر فردی قصد انجام تجارت داشته باشد، نمی‌تواند از این بخش خصوصی آمار مناسبی را دریافت کند. این درحالی است که در سایر کشورها، اتاق‌های بازرگانی اطلاعات فعالیت‌های تجاری را به‌طور دقیق، جزئی و مرتب‌شده در سایت‌های خود منتشر کرده و در دسترس عموم قرار داده‌اند. به این ترتیب افراد می‌توانند به‌راحتی اطلاعات موردنیاز خود را از اتاق‌های بازرگانی دریافت کرده و نسبت به فعالیت‌های آتی خود برنامه‌ریزی منسجم داشته باشند، اما در ایران، نه‌تنها در اتاق‌های بازرگانی بلکه در سایر بخش‌های دولتی و خصوصی نیز شفافیت در آمار و اطلاعات وجود نداشته و همین موضوع فعالیت‌های تجاری داخلی و خارجی را درگیر چالش‌های متعدد کرده است.

◉ راهکارهای رفع نقایص اطلاعاتی و کم‌کاری در انتشار این آمار در بخش فعالیت‌های تجاری کدام هستند؟

به‌نظر من، بهتر است اتاق‌های بازرگانی در ایران، تبدیل به مراکزی برای ارائه آمار و ارقام دقیق تجاری شوند. نمایندگان اتاق‌های بازرگانی می‌توانند با بررسی‌های تخصصی، به نیازسنجی بازار کشورهای هدف پرداخته و در نهایت اطلاعات به‌دست‌آمده را برای بهبود وضعیت تجارت غیرنفتی ایران به‌ویژه صادرات برای عموم منتشر کنند، همچنین مناسب به‌نظر می‌رسد سازمان توسعه تجارت با اتاق‌های بازرگانی همکاری لازم را به‌عمل آورده و این ۲ نهاد در کنار یکدیگر، بانک‌های جامع و به‌روز اطلاعاتی را برای تجار و بازرگانان فراهم آورند. این اطلاعات می‌تواند حتی برای مردم جامعه که فعالیت تجاری ندارند نیز، موثر و کارآمد باشد. علاوه بر تمامی الزامات عنوان‌شده، نباید اهمیت فعالیت رایزنان بازرگانی را فراموش کرد. رایزنان بازرگانی حاضر در سفارتخانه‌ها، نقش بسزایی در تکمیل بانک‌های اطلاعاتی تجاری دارند و باید به این وظیفه رایزنان، توجه ویژه داشت.

◉ در صحبت‌های خود به نقش رایزنان بازرگانی در تکمیل آمار و اطلاعات تجاری اشاره کردید. در این‌باره بیشتر توضیح دهید.

اهمیت حضور رایزنان بازرگانی بر هیچ‌یک از مدیران کشورها پوشیده نیست. کشورهای توسعه‌یافته و بزرگ در امر تجارت جهانی، در برخی کشورها چندین رایزن بازرگانی دارند و همواره در تلاش هستند تا از این ظرفیت برای افزایش حضور خود در بازارهای بین‌المللی استفاده کنند. به‌عنوان مثال، دولت ترکیه اعلام کرده در هر کشوری که زمینه صادرات کالاهای ترک وجود داشته باشد، سفارتخانه تاسیس و رایزن بازرگانی خواهیم فرستاد. پس از افزایش تحریم‌ها علیه ایران، ما باید تعداد رایزنان بازرگانی خود را در بسیاری از کشورهای بیشتر می‌کردیم، چرا که تنها با فعالیت منسجم و مناسب رایزنان بازرگانی، تجارت غیرنفتی ایران می‌توانست درآمدهای ارزی کشور را تا حد بسیار بالایی افزایش دهد، اما به‌منظور مدیریت هزینه‌ها، دولت پیشین تعداد رایزن‌های بازرگانی را کاهش داد که اشتباه بود. با نگاهی به آمار روند تجارت ایران طی سال‌های اخیر، نقش رایزنان بازرگانی در توسعه تجارت ایران حتی با کشورهای منطقه را خواهیم دید. به‌عنوان مثال، زمانی که ایران در افغانستان رایزن بازرگانی داشت، مبادلات تجاری گسترده‌ای میان این ۲ کشور برقرار بود. طی سال‌های اخیر، مهم‌ترین ضعف ایران، نداشتن رایزنان بازرگانی فعال، توانمند و به تعداد مناسب بوده و در نهایت، کالاهای ما به سایر کشورها معرفی نشدند. یکی از نقش‌های مهم رایزنان بازرگانی، انجام و تکمیل مطالعات سرزمینی بوده و این به‌معنای شناسایی ظرفیت‌ها و کمبودهای کشور هدف است، همچنین رایزن‌های بازرگانی باید با حضور در کشور مقصد، تحلیل و بررسی‌های جدی انجام داده و اطلاعات موردنیاز برای توسعه تجارت با کشورها را برای تجار و صادرکنندگان تهیه کنند. من چندی پیش پیشنهاد کردم اتاق بازرگانی منابع مالی مناسبی را برای افزایش تعداد رایزنان بازرگانی، در اختیار سازمان توسعه تجارت قرار دهد. این رایزنان باید پس از آموزش‌های صحیح و تخصصی، بتوانند در پاسخگویی به نیازهای تجاری کشور موفق باشند.

◉ علاوه بر افزایش تعداد رایزنان بازرگانی، چه موارد و عواملی را به‌عنوان زمینه‌های مهم توسعه تجارت غیرنفتی ایران عنوان می‌کنید؟

یکی از مزیت‌های مهم ایران، قرارگیری در شاهراه منطقه بوده و همین مسئله باعث شده تا بازار نه‌تنها کشورهای همسایه، بلکه کل منطقه نیز در جایگاه فرصتی مهم برای توسعه تجارت و افزایش صادرات غیرنفتی ایران محسوب می‌شوند، اما همان‌طور که پیش‌تر عنوان شد، به‌طورکلی توسعه سهم ایران در بازارهای جهانی، نیازمند تهیه بسترها و الزامات مشخص است. بدون دارا بودن این مولفه‌ها، نه‌تنها نمی‌توان تجارت را گسترش داد، بلکه مسیر فعلی تجارت نیز در ادامه با دست‌اندازها و چالش‌های بیشتری همراه خواهد بود. علاوه بر تکمیل بانک‌های اطلاعاتی تجاری، بهبود روابط دیپلماتیک و فراهم‌کردن زیرساخت‌های مناسب برای توسعه ترانزیت و حمل‌ونقل، از دیگر الزامات توسعه تجارت غیرنفتی محسوب می‌شود. با توسعه روابط بین‌الملل و افزایش اهمیت خطوط ارتباطی، جایگاه جغرافیایی ایران بیش از پیش ارزش پیدا کرده است. ترکیه کشوری قدرتمند و فعال در حوزه صادرات است؛ تریلرها و کامیون‌های این کشور از مرز خاکی غرب کشور می‌توانند وارد ایران شده و از مرزهای شرقی خارج و به سایر کشورهای مقصد در خاور دور دست یابند، اما به دلیل محدودیت‌های مختلف و همچنین زمانبر بودن روندهای اداری انجام فعالیت‌های ترانزیتی از مسیر ایران، ترکیه ترجیح داده از مسیر دیگری استفاده کند. در شرایطی که زیرساخت‌های قانونی و لجستیکی مانع توسعه‌های تجاری کشور شده، باید اصلاحات مهمی در ساختارها و رویکردهای بخش تجارت کشور انجام گیرد. برای مثال، باید مدت زمان و تعداد توقف‌های کامیون‌های ترکی را کاهش دهیم یا انجام بازرسی‌ها و اعلام آزمایشات گمرکی، کمتر از ۷۲ ساعت طول بکشد. مسیر ترانزیتی ایران نه‌تنها برای کشورهای منطقه، بلکه برای کشورهای اروپایی نیز آشنا است. چون سال‌ها از مسیر انتقال ایران استفاده کرده‌اند و برای آنها گذر از این معبر آسان‌تر است، از این‌رو باید تمام موانع فعلی که نتایج بازدارنده‌ای را برای سایر کشورها دارند، رفع کنیم و به‌دنبال افزایش نقش ایران در توسعه‌های تجاری بین‌المللی باشیم.

> یکی از نقش‌های مهم رایزنان بازرگانی، انجام و تکمیل مطالعات سرزمینی و به‌معنای شناسایی ظرفیت‌ها و کمبودهای کشور هدف است، همچنین رایزنان بازرگانی باید با حضور در کشور مقصد، تحلیل و بررسی‌های جدی انجام دهند

> باوجود تدوین اهداف توسعه‌ای برای رشد تجارت غیرنفتی کشور، به‌دلیل فراهم نشدن بسترهای این تجارت تا امروز نتوانستیم در تحقق اهدافی مانند رشد تجارت غیرنفتی تا مرز ۷۵ میلیارد دلار موفق باشیم

سخن پایانی

کارشناسان و فعالان تجاری معتقدند توسعه و رونق صادرات غیرنفتی، وابسته به لوازم متعددی است که طی سال‌های گذشته، دولت کمترین توجه را به آنها داشته است. آنها عقیده دارند مهم‌تر از مسائل دیپلماتیک، محدودیت‌های داخلی منجر به افزایش بی‌رغبتی فعالان تجاری و بسته شدن درهای صادرات شده است. این موارد متعدد است و جز با کارشناسی دقیق و رفع آنها، رشد و رونق میسر نخواهد شد.

دامداران در جریان جراحی اقتصادی دچار مشکل شدند

وزیر جهاد کشـاورزی با بیان اینکه دامداران در جریان جراحی اقتصادی دچار مشکل شدند، اظهار کرد: تامین نهاده دامی و خرید تضمینی دام، دو راهکار دولت برای این قشر است.

به‌گزارش مهر، سیدجواد سـاداتی‌نژاد در دیدار با تشکل‌های حوزه دام و کشاورزی استان سمنان به میزبانی سالن طوبی در شهر دامغان ضمن بیان اینکه دولت سـیزدهم جراحی اقتصادی را به مثابه یک ضرورت دنبال کرد، افزود: اصلاح اقتصادی کشور هدف دولت حجت‌الاسلام رئیسی است و برای تامین سلامت اقتصاد باید این اقدام انجام می‌شد.

وی با بیان اینکه برای رفع مشکلات و حمایت از کشاورزان و بهره‌برداران بخش کشـاورزی تـلاش کرده، گفت: ما هم معتقدیـم دامداران در جریان جراحی اقتصادی دچار مشکل شدند.

وزیر جهاد کشاورزی افزود: دولت برای جبران مشکلاتی که برای دامداران و کشاورزان پدید آمد، موضوع تامین نهاده دامی و خرید تضمینی دام را مد نظر قرار داد، چراکه اصلاح نرخ ارز ترجیحی با آزادسازی قیمت‌ها همراه بود.

ساداتی‌نژاد با بیان اینکه مخالف نرخ دستوری هستیم، تاکید کرد: در کنار این مخالفت، باید این را هم مد نظر قرار داد که در اجرای اصلاح اقتصادی، کنترل قیمت‌ها برای عبور از گردنه سخت، ضروری است.

وی با بیان اینکه امروز شـرایط دشواری را در بخش دام و طیور پشت‌سر می‌گذرانیـم، گفت: کمبـود نهاده دام و طیور در کشـور وجود ندارد و این قیمت‌هاست که تمام مشکلات را پدید آورده وگرنه نهاده در سامانه بازارگاه برای خریدوفروش وجود دارد.

فعالان اقتصاد در بررسی تاثیر برنامه‌ریزی و آمار بر اقتصاد ایران تاکید کردند

ضعف مدیریت زیر سایه آمار متناقض

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

یکـی از نکاتی که در برنامه‌ریزی هر سـازمانی می‌توان از آن به‌عنوان شـاخص‌ترین اصـل یاد کرد، این اسـت که توسـعه بـدون برنامه‌ریـزی و برنامه‌ریزی بـدون آمار و اطلاعات، قابل تحقق نیست. در اصل آمار و برنامه‌ریزی کمک می‌کند تحقق برنامه‌های توسـعه‌ای به‌عنوان اصل گمشـده این‌روزهای کشـور در صدر برنامه‌ریـزی قرار گیرد. بنابرایـن نمی‌توان از تاثیر آمار در اقتصاد کلان و خرد کشـوردارای گذشـت. اطلاعات اقتصـادی در دنیای امروز از اهمیت زیادی برخوردار اسـت به‌طوری‌که داده‌های آماری در سطوح برنامه‌ریزی آینده و لایه‌های گوناگون کلان، متوسط و خرد مورداستفاده قرار می‌گیرند. نبود آمار دقیق، به موقع و قابل اتکاء سـبب می‌شود قدرت تصمیم‌گیری در مسـائل گوناگون از بین رفته و اقتصاد متحمل هزینه‌های بسـیاری شود؛ بنابراین برای دستیابی به رشد پایدار و توسعه در تمام بخش‌ها و تحقق اهداف استراتژیک برنامه‌های توسـعه‌ای باید تمامی مراحل این زنجیره به‌درستی طی شود. در این زنجیره، زمانی که داده درست وجود دارد، می‌توان با استفاده از آن اطلاعات قوی به‌دقت آورد. صمت به مناسبت روز ملی آمار و برنامه‌ریزی به بررسی این مقوله مهم در کشور پرداخته است.

دولت مقصر اختلالات در آماری نیسـت، مشـکل اصلی از سـوی مراجعی است که داده‌های آماری را ارائه می‌دهند

ایران متفاوت است

آمـار و برنامه‌ریـزی به‌عنـوان ابزارهـای لازم در راستای تحقق توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشـور شـناخته می‌شـوند؛ از ایـن‌رو جمـع‌آوری داده‌ها در برنامه‌ریـزی و تصمیم‌گیری دولتمردان و سیاست‌گذاران در سـاخت آینده جامعه بسیار موثر است.

امـروزه لازمـه حکمرانـی خـوب، وجـود نظـام آماری مطلوب، شـفاف و پاسـخگو اسـت؛ بنابراین برخـورداری از داده‌هـای آمـاری درسـت در همه امـور، اعـم از سیاسـت‌گذاری و برنامه‌ریزی، تعیین اهداف و خط‌مشـی‌ها، تا آنجا مهم است که بسیاری از کارشناسـان، اطلاعـات آمـاری را زیربنـای همه برنامه‌ریزی‌ها به‌شمار می‌آورند و میزان توسعه‌یافتگی کشـورها ارتباط تنگاتنگ با حجـم و کیفیت آمار و اطلاعات تولید شده دارد.

متاسفانه در حال‌حاضر بسیاری از پروژه‌های آماری توسط افرادی اجرا می‌شوند که تخصص آماری ندارند و فقط بـا گذراندن چند واحد آمـار در دروس خود یا آشـنایی ناقص با نرم‌افزارهای آمـاری مبادرت به اجرای ایـن پروژه‌ها می‌کننـد؛ در نتیجه آمارنهایی به‌دسـت آمده از اجرای این پروژه‌هـا چه در مقطع جمع‌آوری اطلاعات و چه در استنباط، اشتباه است و نه‌تنهـا بـرای برنامه‌ریزی‌های کلان کشـور مفید نیست، بلکه همه را به گمراهی می‌کشاند.

همچنیـن در دنیـای کنونـی با توجه به رشـد و پیشرفت سـریع همه‌جانبه علم و تکنولوژی، فعالان اقتصادی، دولت و سیاست‌گذاران اقتصاد به آمار نیاز دارنـد. در واقع آمار ابـزار لازم تحلیل و آینده‌نگری در هر حوزه‌ای به‌شـمار می‌رود. با توجه به آمارهای موجود در کشـور، ارائه آمار در ایران همواره با موانع و مشـکلات جدید مواجه بوده اسـت. این در حالی اسـت که در کشـورهای پیشـرفته در هر سازمان و وزارتخانـه‌ای یـک واحد آماری مجزا وجـود دارد تا بـا دقت، تغییر و تحولات حـوزه کاری خود را رصد کنند و به شـکل روشن و شفاف، تحلیلی از وضعیت موجود داشته باشند، زیرا آمار باید به شکل قابل‌فهم ارائه شود، اما متاسفانه در ایران به این موضوع کمتر اهمیت داده شـده و گاهی دیده می‌شـود که آمارها به‌صورت درهـم، پیچیده، مبهم و غیرشـفاف تهیه می‌شود که مشکلی را حل نمی‌کند.

دولت مقصر نیست

خسـرو ابراهیمی‌نیـا، نایب رئیس دوم سـابق اتاق اصناف تهـران درباره ضرورت ارائـه و بکارگیری آمار بـرای برنامه‌ریزی درسـت از سـوی دولت به صمت گفـت: سـازمان برنامه‌وبودجه وظیفـه برنامه‌ریزی و نظارت توسعه‌ای و راهبردی نظام اقتصادی و اجتماعی کشـور را دارد که تحـت نظر یک شـورای‌عالی، یک هیـات نظارت و یـک مدیرعامل فعالیـت می‌کند. در نتیجـه نمی‌توان گفت دولت حتـی صرف‌نظر از مرکز آمار و بانک مرکزی، قادر به برنامه‌ریزی متکی بر آمارها نیسـت. این بدان معناست که تحت شرایطی دولت‌ها با وجود سـازمانی به‌نام برنامه‌وبودجه دسترسی نسبی به آمار دارد.

نایب رئیس دوم سابق اتاق اصناف تهران با اشاره به وجود مرکز آمار و بانک مرکزی در ارائه آمارهای کلان اظهـار کرد: این مراکز نیز با تکیه بر داده‌های آماری و سال و سبد پایه، اقدام به محاسبه آمار می‌کنند.

وی با اشـاره به مشـکلات موجود برای دستیابی به آمار درست اظهار کرد: اگر در آمارها کم‌وکاستی وجود دارد، دولت مقصر این ماجرا نیسـت. مشـکل اصلی از مراجعی اسـت که آمار ارائه می‌دهند. به‌عنوان نمونه، آمارهایی که توسـط اتحادیه‌ها به اتـاق اصناف اعلام می‌شود به‌دلیل نبود کارشناس و آمارهای دقیق درست نیسـت. مشـکل این اسـت که اعداد اعلامی از سوی اتحادیه‌ها مسـتقیم از اتاق اصناف به مراجع ذی‌صلاح می‌رود که برخی از آنها غلط از آب درمی‌آیند.

وی بـا تاکید بر راسـتی‌آزمایی آمارها گفت: راهکار درسـت این اسـت که آمارهای ارائه‌شـده از سـوی اتحادیه‌هـا و اتاق اصناف باید راسـتی‌آزمایی شـوند. به‌عنـوان نمونه، میـزان مصرف گوشـت در تهران از اتحادیـه مربوط بـه آن گرفته می‌شـود و اتحادیه به علـت نبود امکانات و دانش کافی رقمی نسـبی اعلام می‌کند. این در حالی اسـت کـه در برخی موارد حتی خود واحد صنفی آمـاری از انبار خود ندارد. نبود آمار دقیـق از میزان تولید و مصرف در نهایت منجر به بروز مشـکلاتی در بازار عرضه و تقاضا شده و تنظیم بازار را برهم می‌زند.

▣ وظیفه اتحادیه

ابراهیمی‌نیـا ضمن یـادآوری نقـش اتحادیه‌ها در کنترل بازار اظهار کرد: طبـق قانون اتحادیه با حضور افراد فعال در یک صنف یا چند صنف مشـابه شـکل می‌گیـرد. در واقـع گاهی اوقـات اصنـاف مرتبط با یکدیگر، زیرمجموعه یک اتحادیه قرار می‌گیرند. هدف از شـکل‌گیری اتحادیه‌های صنفـی، حمایت از حقوق صنف یا اصناف زیرمجموعه آن اتحادیه اسـت. گفتنی اسـت اتحادیـه اصناف در هر شـهر به‌طـور جداگانه فعالیت می‌کنـد. از دیگر مسـئولیت‌هایی که برعهده اتحادیه‌هاسـت، می‌توان به فعالیت در راستای افزایش کیفیت محصولات و خدمـات و بهبود خدمت‌دهی به مصرف‌کنندگان اشـاره کرد. نکته مهم این اسـت که بازرسان اتحادیه هر صنف باید تخصص کافی در صنف مربوطه را داشـته باشـند. اتحادیه ناظـر بر واحدهای صنفی است.

نایب رئیس دوم سـابق اتاق اصناف تهران در بخش دیگر صحبت‌های خود، شـرایط فعلی بازار را در چند دهـه اخیر بی‌سـابقه توصیف کرد و افزود: شـرایط بازار در حـال حاضر به‌گونه‌ای اسـت که مـردم بـازار را خـارج از کنتـرل می‌دانند. بـرای حل این موضـوع در کنار اجرای سیاسـت‌های مناسـب، همکاری اصناف و شـبکه توزیع الزامی است؛ بنابراین برای تحقق این هـدف، اصنـاف و اتحادیه‌ها نیازمند بررسـی و ارائه آمار دقیق هسـتند تا ارائه آمار درست تاثیـر کنترلـی در عرضـه و تقاضـای بـازار داشـته باشد.

▣ مدیریت بدون برنامه ممکن نیست

نایب رئیس دوم سابق اتاق اصناف تهران درباره تاثیر وجود آمار و برنامه‌ریزی درسـت بر بازار و اصناف بیان کرد: بیشـتر از ۱۰۰ درصد وجود آمـار و برنامه‌ریزی درسـت در اصناف تاثیرگذار اسـت. تا زمانی که آمار درسـت نباشـد، نظمی در بازار مشـاهده نمی‌شود و مدیریت آن امکان‌پذیر نیست.

نمی‌توانیم حکم کلی بدهیم و بگوییم تمام آمارها غلط است

نمی‌توانیم حکم کلی بدهیم

محمدرضـا نجفی‌منش، عضو اتـاق بازرگانی تهران درباره روند آماردهی دولت از وضعیت تولید و صادرات کشـور به صمت گفت: نمی‌توانیـم حکم کلی بدهیم که تمام آمارها غلط اسـت. آمارهایی که اعلام می‌شود نسـبی و قابل‌برنامه‌ریزی هستند، اما ممکن است این آمارها ایراد و اشـکال داشـته باشند که باید این موارد را بررسی کرد.

▣ کوچک‌سازی دولت

عضـو اتاق بازرگانی تهـران در ادامه تاکید کرد: اگر دولـت می‌خواهد به پیشـبرد درسـت امـور بپردازد، چـاره‌ای ندارد جـز اینکـه وظایفش را سـبک کند. وزارتخانه‌ها فقط باید وظایف مدیریتی بر عهده داشته باشـند و از بنگاهـداری، تصدیگری و انجـام کارهای غیرحاکمیتی اجتناب کنند.

وی در تایید این پیشنهاد افزود: کشورهای پیشرفته به سمت سبک‌سازی دولت رفته و با اصلاح ساختارها مشکلاتشان را حل کرده‌اند. ما هم باید همین روش را در پیش بگیریم.

▣ برنامه‌ها درست اجرا نمی‌شوند

وی بـا اشـاره به اینکه مشـکل اصلـی، عدم‌اجرای برنامه‌های تعیین شـده پیشـین اسـت، افزود: ما در اجرای برنامه‌ها دچار مشـکل هسـتیم و این اشـتباه است که بخواهیم مشکل را گردن اعلام آمارهای غلط بیندازیم. چنانچه تاکنون ۶ برنامه توسـعه‌ای تدوین و اجرایی شده و براساس اخبار و آمار منتشر شده، فقط ۳۵ درصد از اهداف این برنامه‌ها محقق شده است.

نجفی‌منـش با اشـاره بـه تدوین هفتمیـن برنامه توسـعه گفـت: در نتیجه باید به‌دنبال این باشـیم که چرا قوانین به‌درسـتی اجرایی نمی‌شوند؟ در این میان نیز برنامه‌هایی تدوین و تصویب شده که عملا اجرایی نشـده‌اند. باید به این سوال پاسخ داد چرا در اجرای ۶ برنامه توسعه‌ای پیشین کاستی و تعلل داشتیم که در ادامه همین مسـیر را برای هفتمین برنامه توسـعه در پیش نگیریم.

ایـن عضـو اتـاق بازرگانـی تهـران دربـاره روند سـرمایه‌گذاری در کشـور گفت: جذب سرمایه‌گذاری در برنامه ششم توسـعه باید به حدود ۴۸ درصد رشد می‌رسـید که طبق آمـار این عدد فقط بـه ۳ درصد رسـیده؛ بنابراین می‌توان گفت در بسـیاری از موارد برنامه‌ها درست نوشته می‌شود، اما عملیاتی نمی‌شوند.

وی افـزود: شـواهد حاکـی از آن اسـت که رشـد سرمایه‌گذاری در کشـور ما منفی شده؛ یعنی میزانی که اسـتهلاک داریم از سـرمایه بیشـتر شـده است. همچنین میزان زیان بانک‌های ما از سرمایه در گردش بانک بیشـتر است. یک نکته جالب اینکه یک بانک در ابوظبی، دو برابر سـرمایه کل بانک‌های ایران سرمایه دارد.

رئیـس کمیسـیون بهبود محیـط کسـب‌وکار و رفـع موانـع تولیـد اتـاق بازرگانی تهـران در پایـان ضمـن تاکیـد بـر اجرایی نشـدن برنامه‌هـا، گفت: قوانینـی که برای تولید گذاشـتیم، به‌درسـتی اجرایی نمی‌شـوند، چنانچه تاکنون اهداف برنامه‌هـای توسـعه‌ای کامـل اجـرا نشـده؛ بنابراین ضعف در نبود و اجرای برنامه‌های هدف‌گذاری شـده است.

سخن پایانی

به عقیده بسیاری از کارشناسان، برنامه‌ریزی و ارائه آمار دقیق، یکی از مهم‌ترین وظایف مدیریتی است.

داشـتن برنامه مدون و اصولی، راهی برای رسیدن بـه مقاصد و اهداف مدیریتی اسـت؛ ازایـن‌رو برنامه اثربخـش مدیریت را قادر می‌سـازد در رسـیدن به آرمان‌های سازمانی موفق شود.

در حالی‌کـه بـدون ارائـه آمـار کافـی، دقیـق و سیاست‌گذاری نامطلوب، نبود برنامه‌ریزی و نداشتن هدف، دستیابی به نتایج موردنظر امکان‌پذیر نخواهد بود. ضرورت توجه به آمار موجب تسهیل برنامه‌ریزی در سـطح مدیریت شده و در این صورت مدیران بهتر می‌توانند با به نیازها و درخواست‌های مخاطبان خود پاسخ دهند. این در حالی است که در بحث آماردهی ایران، راهی سـوای دیگر کشـورها را درپیش گرفته است.

گذشـته از موارد یادشـده، یکی دیگر از مشکلات قابل‌توجـه در ارائـه و پذیرش آمارهـا، بی‌اعتمادی درباره صحت‌وسـقم آمار ارائه شـده است، به‌طوری گاهی برخی از آمارهای اعلامی از سـوی مسئولان و مقامی، بـا اماواگر و ابهام از سـوی مخاطبان مواجه می‌شود.

گاهی این قضاوت و بی‌اعتمادی مردم به آمارها در تمامـی حوزه‌های اقتصادی، فرهنگـی، اجتماعی و... حاکم بوده و پابرجاست.

یادداشت

مرکز آمار کجای قصه است؟

فرشاد پرویزیان
کارشناس اقتصاد

بسـیاری آمارهای موازی در کشور تولید می‌شوند کـه اعتماد عمومی به نهادهـای اجرایی متولی تولید آمار در کشـور را از بین می‌برند. بسـیاری از آمارهای تولیدشده در کشور فاقد هم مؤلفه کیفی به‌موقع‌بودن هسـتند و با تأخیر زیاد از زمان آماری مربوط منتشـر می‌شـوند کـه کارآیی لازم بـرای اسـتفاده را از بین می‌برند؛ بنابراین برای بررسـی دلایل اختلاف آماری یا صحت و سـقم آمار اعلام شده باید با نگاه وسیع‌تری به موضوع نگریست.

نوع پرداختن به هر نوع کم‌وکاسـتی متفاوت است. نبـود آمـار، ارائه آمار ناقـص، نبود اطمینـان به آمار اعلامی، آمارهای منتشرنشـده هـر یک دارای دلایل متفاوت بوده و مشکلات متفاوتی را به‌وجود می‌آورند.

برخـی معتقدنـد در ایـران بـا کمبود آمـار برای برنامه‌ریـزی مواجه هسـتیم. این در حالی اسـت که به‌دلیـل وجود سـازمان برنامه‌وبودجـه و مرکز آمار و بانـک مرکزی عمـلا نمی‌توان گفـت آماری وجود ندارد، بلکه بخشـی از آمار منتشـر نمی‌شود. از سوی دیگـر، نهادهایی داریم که به علت اثبـات انجام کار، آمار تولید می‌کنند و مشکل اصلی این است که آمارها و روش‌هـای دسـتیابی به آنها با یکدیگـر همخوانی نـدارد. ذکر این نکته نیز اهمیت اسـت که دلیل ارائه برخی از این آمارهای نادرسـت می‌توانـد فرار از آمار باشد. همچنین گاهی شیوه دستیابی به آمارها علمی نیسـت، اما در کل اصل آمار در کشـور وجود دارد. با ایـن وجود، همین آمارهای نسـبی نیـز نقطه اتکای برنامه‌ریزی‌های فعلی است.

بـرخی نیـز تیـر پیـکان مقصریابی را به سـمت اتحادیه‌هـا نشـانه می‌رونـد و اتحادیه‌هـا را مقصر کم‌وکاسـتی‌های آمارهـای موجـود می‌داننـد. در ایـن زمینـه باید به این نکته اشـاره کـرد؛ زمانی که مرکز آمار ایـران دارای جایگاه قانونـی دیگری نیز با عنوان دبیرخانه شـورای‌عالی آمـار (بالاترین مرجع سیاسـت‌گذاری در زمینه آمارهای رسمی در کشور) به‌منظور ایجاد هماهنگی و هدایت نظام آماری کشور اسـت، متخصص نبودن اتحادیـه و اتاق اصناف دلیل کافی بر قصور در اعلام آمار نیست.

در حقیقت، اتحادیه نیـاز به تخصص آماری ندارد. اتحادیه وظیفه تولید آمار برای کشـور را دارد و متولی تولید آمار، مرکز آمار اسـت. اگر برای ارائه آمار درست اطلاعات بیشـتری نیاز است، مرکز آمار باید ارائه فرم یـا سـاختاری جدید اطلاعـات تکمیلـی و لازم را از اتحادیه بگیرد. برای نمونه، سال‌هاسـت آمار درستی از میزان مصرف سـالانه شـکر و برنـج نداریم و آخر به این نتیجه می‌رسـیم که باید واردات انجام شـود. برای بهبود این فضا، وزارت جهاد کشـاورزی باید آمار دقیقی از سـطح زیر کشت و در کنار آن مرکز آمار نیز باید اطلاعات کافی از حوزه کشـاورزی داشته باشند کـه این موضوع با طرح الگوی کشـت بهینه و آمایش سرزمین کشاورزی، قابل حل است. یکی از مسائلی که همواره ذهن مدیران توسعه بخش کشاورزی را به خود مشـغول کرده، بررسی توان تولیدی مناطق گوناگون کشور برای توسعه و کشت محصولات کشاورزی است. از مهم‌ترین شـاخص‌هایی که می‌تواند مدیران بخش کشـاورزی را در این امر یاری کند، مشـخص کردن ظرفیت‌هـای زمیـن و محدودیت‌هـای اقلیمی این مناطق بوده که در کنار توجه به الگوی کشـت بهینه و اصل مزیت نسـبی می‌تواند بـرای انتخاب محصول سـازگار با هر منطقه مناسـب باشـد. در این فرآیند، الگوی بهینه کشـت، انتخاب ترکیبـی از محصولات برای کشـت در یک واحد زراعی مشـخص با توجه به خصوصیات کشـت محصولات مختلـف، پیش‌بینی قیمت آنها در بازار، حجـم تقاضا، منابع آب‌وخاک در دسترس، نیروی انسانی، سرمایه، تجهیزات کشاورزی و موارد مشـابه دیگر به‌منظور بیشـینه کردن سـود آن واحد اسـت که سـرانجام با رعایت این الگو توسط کشـاورزان می‌توان بر فقر حاکم بر مناطق روستایی و کشاورزی تاثیرگذار بود. با یادآوری مسائل فوق، جای سـوال اسـت که اگر همه وزارتخانه‌ها قرار است آمار تولید کنند، چه نیازی به مرکز آمار است؟

عـلاوه بـر موارد یادشـده، یکـی از کاسـتی‌های مهـم برنامه‌ریـزی و اشـکالات آمـاری در اقتصـاد ایران، عدم‌توجه به آمایش سـرزمین اسـت. در اصل برنامه‌ریـزی و آمـار هنگامی معنا پیـدا می‌کند که مبتنی بر آمایش سـرزمین باشـد. آمایش سرزمین، ارزیابی نظام‌مند عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... به‌منظور یافتن راهی برای تشویق و کمک به جامعه بهره‌برداران در انتخاب گزینه‌هایی مناسب برای افزایش و پایداری توان سـرزمینی در راسـتای برآورد نیازهای جامعه اسـت. به بیانـی دیگر، توزیع متـوازن و هماهنگ جغرافیای تمامـی فعالیت‌های اقتصادی-اجتماعـی در پهنه سـرزمین نسـبت به قابلیت‌ها و منابع طبیعی و انسانی را آمایش سرزمین می‌گویند. نکته حائز اهمیت این اسـت که طرح کلی آمایش سرزمین باید فراهم باشد هنگامی که این طرح را نداشته باشید، برنامه‌ریزی چندان موثر نخواهد بود.

یادداشت

نبود اطلاعات شفاف از بازار ملک

حسین عبده‌تبریزی
کارشناس اقتصاد

می‌دانیم که امروز بخش مسکن به یک کالای پس‌اندازی و سرمایه‌گذاری تبدیل شده است. املاک و مستغلات نزدیک‌ترین محصول به بازار مالی و کالایی است که ویژگی یک محصول مالی را دارد و دارایی محسوب می‌شود.

پس از تحولات مهمی که از سال ۲۰۰۰ در اقتصاد جهانی رخ داد، صندوق‌های بازنشستگی و سرمایه‌گذاری این فرصت را پیدا کردند که در این بازار و این بخش از اقتصاد سرمایه‌گذاری کنند.

پس از سال ۹۷،گرایش‌ها به بازار املاک و مستغلات شدت گرفت و ادامه پیدا کرد، به‌طوری که در ۳۰ روز گذشته که شرایط کشورمان عادی نبود، نرخ مسکن و املاک صعودی بوده است. از اساس در چند ماه گذشته در حالی که معاملات مسکن قابل توجه نبوده، اما قیمت‌ها افزایش یافته است.

در برخی شهرها و مناطق شاهد رشد حبابی نرخ مسکن هستیم، برای مثال نرخ مسکن طی ۴ سال گذشته تا ۱۰ برابر افزایش یافت و سوال اصلی این است که چرا باوجود نبود نقدینگی و توان خرید مردم نرخ مسکن همچنان رو به رشد بوده است؟

موضوع این است که در حوزه مصرف مسکن در کشور با بحران مواجهیم و علت نداشتن توان خرید مسکن در شهرهای بزرگ این است که اولا به مردم وام نمی‌دهند و دوم اینکه از اساس، مردم توان پرداخت اقساط وام‌ها را ندارند. در حال حاضر نرخ خانه حداقلی در تهران ۳ میلیارد تومان است و ۹۵ درصد مردم تهران توان این خرید را ندارند.

وقتی در این بخش دولت به بن‌بست می‌رسد، شروع به اجرای طرح‌های مسکن دولتی می‌کنند، اما دولت دیگر منابعی برای طرحی مانند مسکن مهر در کشور ندارد و راه‌حل‌های کاهش مشکلات مسکن در کشور ساده و راحت نیستند.

قیمت مسکن در ایران یا کشورهایی مانند سوریه گاهی بالاتر از متوسط نرخ مسکن در کشورهای اروپایی است، املاک، این ویژگی را دارد که از سقف قیمتی هم افزایش پیدا کند و به‌همین دلیل در شهری مانند دمشق که مشکلات این کشور از ایران هم بیشتر است، گران‌ترین قیمت‌ها در بخش مسکن وجود دارد و نرخ مسکن در دمشق از متوسط قیمت‌ها از اروپا بیشتر است.

معمایی وجود دارد، مبنی بر آنکه اقتصاددانان از رشد بسیار بالای نقدینگی شکوه می‌کنند، در حالی که وقتی با صاحبان کسب‌وکارها صحبت می‌کنید، از نبود نقدینگی سخن می‌گویند! حجم بالای نقدینگی مطابق آمار غیرقابل‌انکار است، اما مهم‌ترین مسئله آن است که نقدینگی وارد بخش واقعی نشده و به‌جای آن، دارایی‌ها را هدف قرار داده است، بنابراین، فضای کلان اقتصادی شرایطی داشته که اقتصاد رشد نکرده و نقدینگی تنها منجر به تورم سنگین بازار ملک شده است. اگر نرخ یک زمین هزار برابر هم شود، حتی یک شغل هم به اقتصاد اضافه نمی‌شود.

بالا رفتن هزینه ساخت یکی دیگر از عوامل افزایش نرخ مسکن است که البته به‌تنهایی نمی‌تواند این سطوح قیمتی را توضیح دهد. سومین منبع جهش قیمت‌ها، معاملات صوری است که گاه با هدف پولشویی انجام می‌شود.

در این نوع معامله، بدون آنکه حتی پولی بین افراد جابه‌جا شود، مالکیت ملکی تغییر می‌کند و درصد کمی از کل معاملات مسکن بر نرخ سایر املاک اثرگذار است. به‌عبارت دقیق‌تر، این معاملات به‌دلیل آنکه توسط مصرف‌کننده واقعی انجام نمی‌شود و صوری است، قیمت‌های بالاتری را ثبت می‌کنند.

موضوع دیگر، مسئله کمبود زمین در تهران است. تمرکز امکانات در تهران و نبود زمین کافی، باعث می‌شود نرخ زمین به‌عنوان بخش اصلی بهای تمام‌شده املاک بالا می‌رود. این موضوع به سایر شهرها نیز سرایت پیدا می‌کند و تورم عجیب ملک را رقم می‌زند.

نبود اطلاعات شفاف از بازار ملک، عامل دیگری است که به بالا رفتن قیمت‌ها کمک می‌کند. اینکه نمی‌دانیم عرضه و تقاضا در واقع چقدر است؛ چه تعداد خانه خالی وجود دارد و چه کسانی در حال معامله ملک هستند، بر قیمت‌ها اثرگذار است و منجر به رشد افسارگسیخته قیمت مسکن می‌شود.

کشتی مسافری جام‌جهانی در بوشهر لنگر انداخت

مدیرکل بنادر و دریانوردی استان بوشهر از استقرار یکی از کشتی‌های حامل مسافران جام‌جهانی در بندر بوشهر خبر داد.

به گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، محمد شکیبی‌نسب، مدیرکل بنادر و دریانوردی استان بوشهر در بازدید از پروژه تعمیرات اساسی پایانه بین‌المللی مسافربری دریایی برای استفاده در خط کشتیرانی بوشهر - قطر، اظهار کرد: پروژه تعمیرات اساسی پایانه بین‌المللی مسافربری دریایی بندر بوشهر از سری پروژه‌های بوشهر برای میزبانی از جام جهانی ۲۰۲۲ فوتبال در کشور قطر است که به‌فراخور اهمیت موضوع با سرعت و شتاب بسیار خوبی در حال اجرا است. به گفته وی، بخش دریایی این پایانه و به‌ویژه لایروبی آن نیز از مرداد امسال مهیا شده تا روند انتقال هموطنان به قطر به‌عنوان میزبان جام جهانی در سایه وجود زیرساخت‌های موردنیاز به‌نحوشایسته‌ای انجام شود. شکیبی‌نسب ادامه داد: بنادر استان بوشهر از لحاظ جغرافیایی در بین بنادر کشور، نزدیک‌ترین فاصله را با کشور قطر دارند که این موضوع منجر به نگاه ویژه به حمل‌ونقل دریایی مسافران جام جهانی از استان بوشهر به مقصد کشور قطر شده است. مدیرکل بنادر و دریانوردی استان بوشهر افزود: در این راستا تاکنون شرکت‌های متعدد داخلی و خارجی، داوطلب فعالیت در محور بوشهر - قطر هستند که یکی از کشتی‌های این خط نیز از چندی پیش در بندر بوشهر پهلو گرفته است.

به گزارش سازمان بنادر و دریانوردی، وی یادآور شد: بوشهر در جام جهانی یکی از کانون‌های اصلی در حمل مسافران به جام جهانی است که در این راستا از ماه‌ها پیش، نشست‌های ستاد مربوط به این رویداد در اداره کل بنادر و دریانوردی استان بوشهر برگزار شده است.

تحولات بازار مسکن به‌مناسبت روز جهانی آمار بررسی شد

بحران مسکن در نبود اطلاعات آماری مناسب

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

براساس گزارش مرکز ملی آمار ایران در شهریور ۱۴۰۱، تورم ماهانه نرخ آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران ۳.۳ درصد بوده است. تورم ماهانه شهریور در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل (۱.۸ درصد)، ۱.۵ واحد درصد افزایش داشته است. شاخص نرخ آپارتمان‌های مسکونی شهر تهران با استفاده از اطلاعات ثبتی سامانه املاک و مستغلات کشور و به روش هدانیک (روش قیمت‌گذاری دوگانه) محاسبه شده است.

سامانه املاک و مستغلات مبنای دریافت اطلاعات بازار مسکن شهر تهران است که مرکز آمار و بانک مرکزی؛ هردو از آن استفاده می‌کنند، اما در ظاهر نمونه‌گیری مرکز آمار براساس روش هدانیک است که میانگین وزنی را محاسبه می‌کند، یعنی قیمت‌های سنگین‌تر در میانگین وزنی تاثیر بیشتری می‌گذارد، در حالی که بانک مرکزی میانگین کلی را ارائه می‌دهد، بدین صورت که همه معاملات را محاسبه و تقسیم بر تعداد می‌کند و میانگین نرخ را ارائه می‌دهد.

عکس: صمت

هر زمان نقدینگی و منابع مالی به‌سوی ساخت‌وساز و بخش مسکن سوق پیدا کند، بازار رونق می‌گیرد و اگر همان نقدینگی احساس امنیت نکند، به‌سمت بازارهای موازی حرکت می‌کند و باعث رکود بازار مسکن می‌شود

ضرورت برنامه‌ریزی برای ساماندهی بازار

مسکن از ابعاد گوناگون موردبررسی قرار می‌گیرد. مهم‌ترین کارکرد آن، بخش اقتصادی است، به‌طوری که بیش از ۵۰ درصد درآمد ماهانه خانوار را به خود اختصاص می‌دهد. علاوه بر بعد اقتصادی، مسکن از بعد اجتماعی و کالبدی نیز حائزاهمیت است، در سیاست‌گذاری‌های بخش مسکن ضرورت توجه به کلیه امور اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و کالبدی به‌صورت همزمان موردتاکید است. مسکن از دیدگاه‌های گوناگون از جمله برنامه‌ریزی، آماری، معماری، احداث بنا، تاسیسات بناهای مسکونی، هزینه زمین و ساختمان، اعتبارات، بازار، قوانین و مقررات ناظر بر خانه‌سازی، نرخ، مطلوبیت و... قابل‌بررسی است. هدف اصلی سازنده، ایجاد سکونتگاه مناسب است و در میان کاربری‌های گوناگون زمین‌های شهری، کاربری مسکونی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، بنابراین وضعیت مسکن و آنالیز آماری نرخ ملک نیز جایگاه ویژه‌ای دارد. صمت در این گزارش به‌مناسبت روز ملی آمار که مصادف است با اول آبان، نقش آمار و برنامه‌ریزی را در توسعه بازار مسکن بررسی کرده است.

نبود اطلاعات پایه برای بهبود بازار مسکن

شهریار شقاقی، کارشناس مسکن در رابطه با این موضوع به صمت می‌گوید: اطلاعات و داده‌های اولیه آماری در همه موضوعات به‌ویژه بازار مسکن باید درست و دقیق باشد تا بتوانیم با استفاده از جامعه آماری به‌دست‌آمده، استراتژی موردنظر را تسریع کنیم.

متاسفانه این اتفاق در کشور ما آن‌طور که باید، رخ نمی‌دهد و اطلاعات پایه‌ای که بتواند به ساماندهی بازار مسکن کمک کند، به‌طور دقیق وجود ندارد. اکنون نه‌تنها در بخش مسکن بلکه در بیشتر بخش‌های کشور اطلاعات جامع و دقیقی وجود ندارد که قابل‌استناد باشد.

وی افزود: بدون داشتن اطلاعات اولیه، برنامه‌ریزی برای بیشتر اقدامات بی‌نتیجه می‌ماند. علم آمار بسیار مهم و کارآمد است و همه حوزه‌ها به‌ویژه آنهایی که با دانش ریاضیات در ارتباط هستند، از این دانش سود می‌برند. علم آمار، با تخمین زدن متفاوت است و هرکدام کاربرد و معنی متفاوتی برای خود دارند.

وی افزود: ضرورت دارد به آمارهای منتشرشده از سوی مرکز آمار، بانک مرکزی و وزارت راه و شهرسازی نظارت بیشتری شود؛ چرا که در حال حاضر پایه درستی از بررسی‌های آماری در کشور مشاهده نمی‌شود و این موضوع بازار مسکن را از ثبات دور نگه می‌دارد.

▣ آزمون و خطا در حل مشکلات بازار مسکن

تخمین زدن، نخستین اقدامی است که در نبود اطلاعات آماری مناسب انجام می‌گیرد. متاسفانه این موضوع در نهایت چالش‌های مختلفی را به‌وجود می‌آورد. در سال‌های اخیر و به‌دنبال ایجاد بحران‌های فراوان در بازار مسکن، سازمان مالیاتی با هدف تامین مسکن موردنیاز مردم و همچنین کاهش مبالغ رهن و اجاره، اجرای قانون دریافت مالیات از خانه‌های خالی را با جدیت بیشتری پیگیری کرد،اما باتوجه به نبود آمار دقیق از تعداد خانه‌های خالی تا به امروز موفق به اجرایی کردن اهداف خود در این زمینه نشده است.

با ساخت مسکن در کشور همه نهادها از جمله مردم، سازنده‌ها و شهرداری‌ها سود می‌برند، اما از رکود مسکن نمی‌تواند هیچ فرد و نهادی بهره‌مند شود. اکنون برنامه‌ریزی‌ها برای ساخت مسکن به‌نحوی نیست که به ساماندهی این بازار پرتقاضا امیدوار باشیم.

▣ نیاز بازار مسکن به برنامه‌ریزی

شقاقی با بیان اینکه در حال حاضر بازار مسکن در رکود به‌سر می‌برد، گفت: البته این رکود می‌تواند به‌خاطر شرایط فصلی نیز باشد چرا که در فصل زمستان خرید و فروش و جابه‌جایی مستاجران به‌ندرت انجام می‌شود. سال‌ها است که شاهد رکود در بخش مسکن هستیم و تاکنون شاهد رونقی که بتواند وضعیت نابسامان بازار مسکن را نجات دهد، نبوده‌ایم.

وی در پایان گفت: اگر تدبیر درستی برای بخش مسکن اندیشیده نشود، این بخش همچنان به یک معضل بزرگ برای متولیان این امر باقی خواهد ماند، همچنین مشکلات مسکن در مدت زمان کوتاه برطرف نمی‌شود، اما با ارائه یک برنامه‌ریزی صحیح و اراده لازم، به‌مرور زمان رکود در این بخش از بین خواهد رفت.

اطلاعات اولیه آماری در همه موضوعات به‌ویژه بازار مسکن باید درست و دقیق باشد تا بتوانیم با استفاده از آمار به‌دست‌آمده، استراتژی موردنظر را اجرا کنیم

ضرورت توجه به برنامه‌ریزی در حوزه مسکن

محسن زارع جدی، کارشناس مسکن با بیان اینکه غفلت از اهداف اصلی منجر به کاهش موفقیت طرح‌ها و برنامه‌ریزی‌های حوزه مسکن شده، به صمت گفت: بررسی برنامه‌های اجرایی در دهه‌های گذشته، محورهای موردغفلت قرارگرفته در سیاست‌گذاری‌ها را نشان می‌دهد.

به‌نظر می‌رسد تناسبی بین ساختار برنامه‌ها و طرح‌های پیشنهادی، با وضعیت واقعی زندگی مردم نبوده است.

این در حالی است که مسکن در ایران، پیوند تنگاتنگی با سایر بخش‌ها، به‌ویژه اقتصاد و فرهنگ دارد.

وقتی تعادل بین هر یک از این بخش‌ها دچار نقصان شود، بر دیگری اثر گذاشته و تا زمانی که این تعادل ایجاد نشود، تکرار طرح‌های تجربه‌شده گذشته در شکل‌های مختلف، درمانگر نخواهد بود.

▣ چالش‌های متعدد در تعقیب بازار مسکن

زارع جدی به صمت گفت: تعدد قوانین و بروزسانی نشدن آنها با نیازها، خواست‌ها و شرایط امروز اقتصاد و جامعه، راه را برای انبوه‌سازان و سرمایه‌گذاران بخش مسکن ناهموار کرده و بی‌توجهی به اثربخشی و کارآیی قوانین، چالش‌های جدی را در حوزه مسکن ایجاد کرده است.

وی توضیح داد: بازار سرمایه هوشمند است و اگر راهبردها به‌درستی تعریف شده باشند، سرمایه مسیر خود را پیدا می‌کند. رکود و رونق ساخت‌وساز، تابعی از جریان‌های پولی و نقدینگی کشور است.

هر زمان نقدینگی و منابع مالی به‌سوی ساخت‌وساز و بخش مسکن سوق پیدا کند، بازار رونق می‌گیرد و اگر همان نقدینگی احساس امنیت نکند، به‌سمت بازارهای موازی حرکت کرده و باعث رکود می‌شود.

جای خالی برنامه جامع عملیاتی در پیشبرد طرح‌ها

زارع جدی نبود یک آمار واقعی و برنامه جامع عملیاتی و همه‌جانبه را موردنقد قرار داد و به صمت گفت: باید مسیر تامین، مدیریت و کنترل بازار مسکن به‌طور شفاف و روشن مشخص شود و با تغییر مدیریت‌ها قابلیت ارزیابی مداوم برنامه‌ریزی‌ها مهیا شود.

به‌گفته وی، در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته، دولت برای کنترل نرخ مسکن از ابزارهایی همچون مالیات بر عایدی سرمایه، مالیات بر معاملات مکرر مسکن و مالیات بر خانه‌های خالی استفاده می‌کند.

این ابزارها مانع از ایجاد فضای حبابی و تبدیل مسکن به‌عنوان یک کالای سرمایه‌ای می‌شود، اما این مهم عزم جدی را می‌طلبد، چرا که سوداگران و دلالان مسکن نیز قوی و باهوش هستند.

وی در پایان تاکید کرد: توجه جدی دولت‌ها و شهرداری‌ها به موضوعات فراموش‌شده در برنامه‌های مدیریت بازار مسکن سبب می‌شود تا تهدیدهای فعلی در بازار به یک فرصت تبدیل شده و در نهایت تناسب موردنیاز میان عرضه و تقاضا در بازار برقرار شود.

سخن پایانی

مسکن به‌عنوان یک کالای ناهمگن، بادوام، غیرمنقول، سرمایه‌ای، مصرفی و دارای پیامدهای جانبی، بخش قابل‌توجهی از بودجه خانوارها، هزینه‌ها و سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص ملی را به خود اختصاص داده و نقش زیادی در اشتغال و ارزش‌افزوده کشورها دارد. در این میان، یکی از موارد بسیار مهم و قابل‌تاکید در امر مسکن، پیش‌بینی نرخ و عوامل موثر بر نرخ این کالا است. دسترسی به اطلاعات، آمار و داده‌های دقیق و ارزشمندی مثل تعداد معاملات ثبت‌شده در هر منطقه، میانگین نرخ معاملات و روند تغییرات نرخ مسکن در مناطق و محلات گوناگون به خریداران و سرمایه‌گذاران این حوزه کمک می‌کند تا فرصت‌های بازار مسکن را به‌درستی شناسایی کرده و بهترین تصمیم را نه برپایه پیش‌بینی‌های شهودی بلکه براساس آمار واقعی بازار مسکن اتخاذ کنند.

همکاری نکردن دولت با بخش خصوصی، بستر اقتصادی نامناسب، انتشار آمارهای متفاوت از سوی نهادهای ذی‌ربط، بی‌توجهی بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات مرتبط و ناتوانی دولت در تحقق وعده‌هایش تنها بخشی از عوامل نابسامانی بازار مسکن است که با آن روبه‌رو هستیم.

دست خالی وزارت راه و شهرسازی برای ساخت سالی یک میلیون واحد، تحقق وعده‌های دولت را برای ساماندهی بازار مسکن تا حدودی دشوار کرده است. وعده‌ای که اگر با همکاری بخش خصوصی و استفاده از تجربه انبوه‌سازان انجام می‌گرفت، می‌توانست موفق‌تر پیش رود.

در حال حاضر تنها راه ساماندهی بازار مسکن و افزایش تولید، توجه به رفع موانع فوق آن هم با همکاری و برنامه‌ریزی تمام بخش‌ها با دولت است تا با یک عملکرد یکپارچه، عرضه و تقاضا در این بازار حیاتی به تعادل برسد، از این‌رو ضرورت دارد تا آمارهای منتشرشده با هم هماهنگی نسبی داشته و وعده‌هایی که برای بازار مسکن داده می‌شود، بر زیرساخت‌ها و منابع موجود در کشور متکی باشند.

زنگ خطر تنش آبی برای ۷ استان کشور

به‌گفته مشاور معاون وزیر جهاد کشاورزی، وابستگی ۸۰ درصدی به منابع آب زیرزمینی، زنگ خطری برای ۷ استان از جمله فارس است. به‌گزارش مهر، علیرضا یزدانی بااشاره به اینکه، استان فارس یکی از استان‌های پیشرو در اجرای کشاورزی حفاظتی است، بیان کرد: در این نوع کشاورزی ۳ اصل کم‌خاک‌ورزی، رعایت تناوب زراعی و استفاده از گیاهان پوششی وجود دارد و آثار کاهشی که در مصرف آب، هزینه‌های تولید و استفاده از سموم شیمیایی دارد، با محیط‌زیست مرتبط می‌شود. کشاورزی حفاظتی در مناطق مختلف کشور حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد کاهش مصرف آب را به‌دنبال دارد و در گذشته این شیوه در کشورهایی که بحران آب مواجه بودند، اجرا می‌شد، اما امروزه کل دنیا و حتی کشورهای پرآبی مانند سوئیس، کشاورزی حفاظتی را در دستور کار قرار داده‌اند.

یزدانی به بحران آب و اشتغال به‌عنوان ۲ چالش بزرگ کشور نیز گریزی زد و افزود: موسسه جهانی منابع پیش‌بینی کرده تا سال ۲۰۴۰ خیلی از کشورها از جمله ایران دچار تنش آبی شدید خواهند شد که برای این موضوع باید با محوریت بهره‌برداران چاره‌اندیشی انجام شود. این مقام مسئول، بحران آب، تخریب خاک، کاهش مواد آلی و تغییر اقلیم از چالش‌های مهم بخش کشاورزی را برشمرد و افزود: سرعت بیابان‌زایی در سطح کشور بسیار بالا است و این بیابان‌ها کانونی برای گرد و غبار می‌شوند، از این‌رو باید توسعه پایدار دنبال شود.

دغدغه جدی افزایش عملکرد در باغ‌های پسته

فرآوری پسته بازدهی اقتصادی ندارد

پسته مهم‌ترین محصول مزیت‌دار شهرستان خوشاب، به‌عنوان دومین قطب تولید این محصول در خراسان‌رضوی به‌شمار می‌رود که می‌تواند با برداشتن گام‌های موثر در زمینه توسعه صادرات، تحولی شگرف را در اقتصاد این منطقه رقم زده و خنده را بر لبان فعالان این حوزه بنشاند.

به‌گزارش ایرنا، پسته به‌عنوان طلای سبز، یکی از مهم‌ترین محصولات صادراتی و ارزشمند غیرنفتی کشور در سال‌های گذشته بوده که علاوه بر ایجاد ارزش‌افزوده، اشتغال و کارآفرینی را نیز برای مناطق کاشت و عمل‌آوری آن به همراه داشته، هم‌اینک سطح باغ‌های بارور پسته کشور حدود ۴۲۰ هزار هکتار است که خراسان‌رضوی با داشتن ۱۲۰ هزار هکتار از این رقم، رتبه دوم کشور را از نظر سطح زیرکشت پسته در اختیار دارد که این سطح هرساله رو به افزایش است.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

شهرستان خوشاب، در غرب استان خراسان‌رضوی؛ با اختصاص ۴۰ درصد کشتزارهای خود به پسته و با برخورداری از ۱۲ هزار و ۲۵۰ هکتار باغ پسته، رتبه دوم استان خراسان‌رضوی را به‌لحاظ سطح زیرکشت این محصول دارد و تولید پسته آن نیز پس از شهرستان‌های مه ولات و بردسکن در ردیف سوم استان قرار دارد.

یکی از مزایای کاشت پسته، باتوجه به بروز تغییرات اقلیمی، سازگاری و آستانه تحمل بالای آن نسبت به کم‌آبی است که البته توسعه روش‌های نوین آبیاری، افزایش عملکرد تولید پسته در واحد سطح و برندسازی آن برای صادرات از دغدغه‌های اصلی پیش‌روی تولیدکنندگان به‌شمار می‌رود.

باوجود افزایش سطح زیرکشت پسته در ایران، اما میزان تولید این محصول پایین است و لازمه عقب نماندن کشور از رقیبانی چون امریکا در تسخیر بازارهای صادراتی، افزایش عملکرد تولید در واحد سطح با اجرای روش‌های مختلف علمی است.

قطب تولید پسته در غرب خراسان‌رضوی

مدیر انجمن پسته خوشاب به ایرنا گفت: این شهرستان در سال‌های اخیر به قطب تولید پسته در غرب خراسان‌رضوی تبدیل شده و به‌نوعی اقتصاد این شهرستان با محصول پسته گره خورده است.

فهیمه طاهری با بیان اینکه میزان تولید پسته با سطح زیر کشت همخوانی ندارد، افزود: به‌منظور جبران این وضعیت، انجمن پسته خوشاب با رویکرد کار تیمی، انتقال دانش، فناوری و ایجاد همبستگی بین کشاورزان این شهرستان، با هدف افزایش عملکرد تولید در واحد سطح، تشکیل شده است.

وی تصریح کرد: در سال‌های اخیر، هزینه کاشت تا برداشت محصولاتی چون پسته افزایش یافته است و درآمد حاصله کفاف هزینه کشاورزان را نمی‌دهد؛بنابراین باید به‌دنبال کشت هدفمند محصول با بازدهی بالا و میانگین تولید بیشتر باشیم.

مدیر شرکت کشت و صنعت طاهر خوشاب گفت: این شرکت در حوزه فرآوری پسته شامل ضبط، فرآوری و صادرات محصول پسته به کشورهای مختلف اروپایی و آسیای شرقی فعالیت دارد.

طاهری افزود: یکی از مشکلات شهرک صنعتی خوشاب، نبود برخی زیرساخت‌ها همچون مخابرات است که باتوجه به اهمیت ارتباطات، این مسئله فعالیت‌های تولیدی را با مشکل مواجه کرده است.

وی با بیان اینکه واحدهای فرآوری به‌میزان کافی در شهرستان خوشاب وجود دارد، گفت: توسعه سرمایه‌گذاری در حوزه پایانه پسته و واحدهای فرآوری بازدهی اقتصاد ندارد، چرا که برای تنها ۲ ماه فعالیت باید کلی سرمایه‌گذاری انجام گیرد.

مدیر شرکت کشت و صنعت طاهر گفت: هم‌اینک جشنواره پسته در این شهرستان در حال برگزاری است که آشنا کردن پسته‌کاران با فناوری‌های روز و افزایش میانگین برداشت پسته از اهداف آن است.

باغ پسته‌ای به قدمت بیش از نیم قرن

در روستای رباط جز شهرستان خوشاب باغ پسته‌ای به قدمت ۵۶ سال خودنمایی می‌کند که نخستین و یکی از بزرگ‌ترین باغ‌های پسته در استان خراسان‌رضوی است که مرحوم دکتر میرزامحمد ادیب در دهه ۱۳۴۰ اقدام به ایجاد آن کرده است.

سرپرست باغ دکتر ادیب گفت: این باغ پسته در ابتدا ۲۰ هکتار بود که در دهه‌های گذشته گستره آن به ۱۲۰ هکتار افزایش یافته و هم‌اینک ۱۰۰ هکتار آن بارده است. جواد خوشابی افزود: این باغ پسته علاوه بر اینکه ظرفیتی برای جذب گردشگران است، می‌تواند به‌عنوان یک مزرعه الگویی در حوزه تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و باغی مورداستفاده قرار گیرد.

وی تصریح کرد: در این باغ پسته برای ۳۰ نفر اشتغال دائمی فراهم شده و تنها برای اجرای عملیات هرس آن ۴۰ نیروی کار طی مدت ۴ ماه و نیز در فصل برداشت محصول به مدت حدود ۲ ماه، ۱۰۰ نیروی کار مشغول می‌شوند.

خوشابی افزود: باتوجه به بروز پدیده خشکسالی و کمبود منابع آبی، شیوه آبیاری این باغ از غرقابی به قطره‌ای تغییر کرده و درختان پسته آن نیز جوان‌سازی شده است که می‌تواند به‌عنوان الگو موردتوجه و استفاده کشاورزان قرار گیرد.

فرصت طلایی رونق اقتصاد

پسته محصول اصلی کشاورزی خوشاب است، چنان که در فصل برداشت آن رونق اقتصادی در سطح شهرستان ایجاد می‌شود و با حرکت و جنب‌وجوش بین کشاورزان، چرخ واحدهای فرآوری به‌حرکت درمی‌آید و شمار زیادی از مردم این شهرستان از عواید آن بهره‌مند می‌شوند.

مدیر جهاد کشاورزی خوشاب گفت: این شهرستان با برخورداری از ۱۲ هزار و ۲۵۰ هکتار باغ پسته، رتبه دوم استان خراسان‌رضوی را به‌لحاظ سطح زیرکشت این محصول دارد و امسال از سطح ۸ هزار هکتار از باغ‌های بارور پسته خوشاب بیش از ۲۵ هزار تن محصول برداشت شده است.

ابراهیم رودسرابی با بیان اینکه محصول پسته، فرصت طلایی برای رونق اقتصادی خوشاب است، افزود: منابع مالی حاصل از تولید این محصول، ظرفیت خوبی برای توسعه کشاورزی و صنایع وابسته به آن همچون ۲۱ واحد فرآوری در این شهرستان ایجاد کرده است.

وی اظهار کرد: گردش مالی تولید، فرآوری و فروش محصول پسته در این شهرستان خراسان‌رضوی در امسال ۲۵ هزار میلیارد ریال بوده است و در فصل برداشت پسته ۲۵۰ هزار نفر روز در بخش‌های مختلف برداشت و فرآوری این محصول مشغول به کار شده بودند.

صادرات یک‌سوم پسته خوشاب

پسته، یک محصول صادراتی مزیت‌دار است که شهرستان خوشاب به‌عنوان یکی از قطب‌های تولید آن در خراسان رضوی، گام‌های موثری برای صادرات آن برداشته است. مدیر جهاد کشاورزی خوشاب گفت: یک‌سوم پسته تولیدی این شهرستان به کشورهای مختلف صادر می‌شود، چنان که در این زمینه ۲ واحد صادرکننده اروپایی و آسیایی به‌طور مستقیم محصول پسته را در شهرستان خریداری و از طریق مبادی گمرک صادر کرده‌اند. رودسرابی اظهار کرد: پسته مرغوب این شهرستان به کشورهای مختلف اروپایی از جمله روسیه، انگلیس، بلغارستان، مجارستان و کشورهای آسیایی شامل چین، اندونزی، سنگاپور و تایوان صادر می‌شود.

فرصتی برای معرفی

فرماندار خوشاب گفت: این شهرستان غربی خراسان‌رضوی ظرفیت‌های فراوانی دارد که برگزاری جشنواره منطقه‌ای پسته، فرصتی مناسب برای معرفی بخشی از قابلیت‌های آن است.

محمود شم‌آبادی اظهار کرد: برگزاری این جشنواره منطقه‌ای، فرصت مغتنمی برای شناساندن ظرفیت‌های شهرستان خوشاب در حوزه‌های مختلف کشاورزی، باغداری، صنایع، پوشاک و گردشگری است.

وی افزود: همچنین برگزاری جشنواره پسته تلاشی برای بین‌المللی کردن این محصول، افزایش بهره‌وری و نیز انتقال دانش و شیوه‌های نوین مبارزه با آفات پسته به کشاورزان است.

فرماندار خوشاب گفت: دومین جشنواره پسته خوشاب در روزهای ۲۶ تا ۲۹ مهر جاری برگزار شد. در کنار آن، نمایشگاه ماشین‌آلات کشاورزی، دام، طیور و شیلات نیز برپا شد که فرصتی برای آشنا کردن کشاورزان با آخرین دستاوردها و دانش‌های حوزه مکانیزاسیون بود.

دومین جشنواره پسته خوشاب در روزهای ۲۶ تا ۲۹ مهر برگزار شد. این جشنواره فرصتی برای آشنایی کشاورزان با آخرین دستاوردها و دانش‌های حوزه مکانیزاسیون بود

سخن پایانی

شهرستان خوشاب با ۳۶ هزار هکتار کشتزار و باغ، ۲۲۵ حلقه چاه عمیق و نیمه‌عمیق، ۲۶۵ رشته قنات و ۲ رودخانه دائمی یکی از قطب‌های کشاورزی در غرب خراسان‌رضوی است. سلطان‌آباد، مرکز شهرستان ۳۸ هزار نفری خوشاب در ۱۷۵ کیلومتری غرب مشهد واقع است. ارقام غالب پسته کشت‌شده در شهرستان خوشاب شامل فندقی، کله‌قوچی، اکبری، بادامی‌سفید، اوحدی و عباسعلی است.

سند ۳۳ هزار هکتار زمین برای جهش تولید مسکن صادر شد

به‌گفته رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سند حدود ۳۳ هزار هکتار از اراضی واقع در داخل و محدوده شهرها و روستاهای کشور در قانون جهش تولید مسکن به نام وزارت راه و شهرسازی صادر شده است.

به‌گزارش ایسنا، حسن بابایی در گفت‌وگو با خبرنگاران در گرگان افزود: در راستای اجرای تکالیف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در قانون جهش تولید مسکن تاکنون سند هزار و ۲۰۰ هکتار از اراضی واقع در داخل محدوده شهرها و ۳۲ هزار هکتار در خارج از محدوده شهر و روستا به نام وزارت راه و شهرسازی صادر شده است.

رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور افزود: هیچ محدودیتی برای انجام فوری و آنی صدور سند برای اراضی مازاد دستگاه‌ها به نام وزارت راه و شهرسازی وجود ندارد، اما در برخی مواقع استانداران یا طرح شکایت نهادهایی که زمین آنها مازاد تشخیص داده شده است، روند صدور سند را طولانی می‌کند. بابایی ادامه داد: ۹۸ درصد از مجموع ۱۳۷ میلیون هکتار اراضی ملی کشور دارای اسناد حدنگاری شده‌اند.

وی افزود: از مساحت ۱۶۴ میلیون هکتاری کشور، ۱۳۷ میلیون هکتار اراضی ملی هستند که با تلاش حمایت‌های ثبتی ۱۳۲ میلیون هکتار معدل ۹۸ درصد اسناد حدنگاری دارند. بابایی ادامه داد: هدف‌گذاری ما امسال برای ۱۸ میلیون هکتار از اراضی کشاورزی بوده که یک میلیون و ۸۰۰ هکتار کمابیش ۱۰ درصد حدنگاری شده است.

رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور ادامه داد: در استان گلستان بسیاری از رودخانه‌های استان، تالاب‌های استان و بیش از ۹۶ درصد اراضی ساحلی دارای مرز ۶۰ متر حدنگاری شده است که از مسئولان قضایی و اجرایی استان قدردانی کرده‌ایم. بابایی گفت: برای واگذاری اراضی در شهرهای زیر ۲۵ هزار نفر گلستان ۱۲۰ درصد رشد شاهد بودیم.

وی ادامه داد: ۵۴ درصد سهمیه تعیین‌شده را صدور اسناد انجام شده است. گلستان نخستین استانی بود که فراتر از مهلت مقرر اقدام کرد.

تدوین سند تحول زرشک در خراسان‌جنوبی

به‌گفته معاون وزیر جهاد کشاورزی، توصیه من به مسئولان خراسان‌جنوبی تدوین سند تحول زرشک است. به‌گزارش مهر، شاهپور علایی در اختتامیه جشنواره ملی زرشک افزود: جشنواره ملی زرشک می‌تواند در بخش کشاورزی خراسان‌جنوبی پدیده و تحول ایجاد کند. معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان حفظ نباتات بااشاره به اهمیت بخش کشاورزی در دنیا بیان کرد: خداوند معجزه‌ای در گیاه قرار داده که زنجیره حیات را تامین می‌کند. علایی‌مقدم با بیان اینکه در کشور ۱۲۰ تن محصول کشاورزی از ۱۴ میلیون هکتار تامین می‌شود، ادامه داد: در خراسان‌جنوبی مشکل اولیه بخش کشاورزی آب است. وی بااشاره به ضرورت مدیریت مصرف آب در کشور، گفت: زمانی امنیت به‌معنای داشتن سلاح و ابزار نظامی بود،اما در حال حاضر امنیت غذایی، اولویت دارد. معاون وزیر جهاد کشاورزی بیان کرد: در کشور ما به‌ازای مصرف یک مترمکعب آب، ۹۰۰ گرم محصول کشاورزی تولید می‌شود که با میانگین جهانی فاصله زیادی دارد. وی با بیان اینکه ۴۰۰ میلیارد مترمکعب ظرفیت آبی کشور است، افزود: از این مقدار ۲۷۰ میلیارد مترمکعب آب تبخیر می‌شود. علایی‌مقدم ادامه داد: مسئولان هر کشوری که مباحث غذایی مردمانش را تامین کنند، سطح امنیت را در کشور خود بالا برده‌اند. علایی‌مقدم با تاکید بر اینکه باید به‌سمت اقتدار غذایی برویم، ادامه داد: اجرای الگوی کشت یکی از مسائل مهم است، به این معنا که بدانیم باتوجه به اقلیم چه گیاهی را، چه زمانی و با چه حجمی بکاریم. وی بااشاره به اینکه ۴۰ درصد تولید کشاورزی در دنیا براساس کشت قراردادی است، گفت: اگر کشاورز بداند که محصول او خریداری می‌شود، اطمینان بیشتری خواهد داشت. معاون وزیر جهاد کشاورزی با بیان اینکه در وزارت جهاد کشاورزی کشت قراردادی ۱۲ محصول مهم پیگیری می‌شود، ادامه داد: پیشنهاد من به مسئولان خراسان‌جنوبی تدوین سند تحول زرشک است تا این محصول از کاشت، برداشت، فرآوری و صادرات پیگیری شود. وی بااشاره به اینکه بخش مهمی از تولید زعفران مربوط به کشور ما و خراسان بزرگ است، یادآور شد: بهره اقتصادی ما متناسب با این حجم از تولید نیست که شرایط برای محصول زرشک نیز همین‌گونه است. رئیس سازمان حفظ نباتات کشور گفت: صادرات ضامن تولید کشاورزی در کشور ما است که باید با جذب سرمایه‌گذار و فرآوری محصولات کشاورزی، این بخش را تقویت کنیم. علایی‌مقدم از فعالیت ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار کشاورز در کشور خبر داد و یادآور شد: کشاورزان ما بی‌مدعا و با تلاش فراوان در راستای امنیت غذایی کشور تلاش ویژه می‌کنند.

گزارش خبری

فرصت جام‌جهانی برای بوشهری‌ها

حدود یک ماه دیگر، جام جهانی فوتبال به‌عنوان مهم‌ترین یا حداقل یکی از مهم‌ترین رویدادهای ورزشی دنیا در کشور قطر آغاز خواهد شد. تفاوت این جام جهانی برای ایرانی‌ها، برگزاری جام جهانی در نزدیک‌ترین فاصله با کشور ما است که البته این نزدیکی برای استان بوشهر خاص‌تر است، چرا که بنادر استان بوشهر، کمترین فاصله را با بنادر کشور قطر دارند. بندر دیر در جنوب استان بوشهر در فاصله ۱۶۰ کیلومتری کشور قطر قرار گرفته و این نزدیکی فرصت خوبی برای صادرات محصولات و تامین نیازهای کشور قطر به‌ویژه در ایام جام جهانی است. طی سال‌های اخیر صادرات استان بوشهر به کشور قطر افزایش یافته و انتظار می‌رود با تامین شرایط مناسب و توسعه زیرساخت‌ها زمینه توسعه صادرات بیش از گذشته فراهم شود. علاوه بر تامین کالا، برگزاری جام جهانی در کشور قطر، این فرصت را برای استان بوشهر فراهم می‌کند که بتواند میزبان بخشی از تماشاگران جام جهانی باشد؛ چه در ایام جام جهانی و چه در قبل و بعد آن. ارائه صنایع‌دستی و همچنین محصولات تولیدی استان بوشهر در کشور قطر، نیازمند تلاش مسئولان است که باید این فرصت را برای تولیدکنندگان و بازرگانان استان فراهم سازند. فرصت چندانی تا زمان برگزاری جام جهانی باقی نمانده و می‌طلبد که فراتر از برنامه‌ریزی‌ها برای استفاده ویژه از فرصت‌های ممتاز این رویداد تلاش شود.

استفاده از فرصت حضور تماشاگران

مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان بوشهر عصر سه‌شنبه در نشست کارگروه صادرات غیرنفتی استان اظهار کرد: به‌دلیل نزدیکی استان بوشهر با قطر و تعداد تماشاگرانی که در روزهای برگزاری مسابقات جام‌جهانی وارد کشور قطر می‌شوند، باید از این فرصت به‌خوبی استفاده شود. اسماعیل سجادی‌منش اضافه کرد: سازمان میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی مصمم است با جدیت از این فرصت برای جذب و حضور حداکثری گردشگران در غرفه‌های مربوط به استان بوشهر و حضور در دهکده کتارا استفاده کند. مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان بوشهر با تاکید بر مغتنم شمردن این فرصت، افزود: دهکده کتارا دفتر بسیاری از سازمان‌های قطری است که این سازمان‌ها، انجمن مهندسان قطری، انجمن هنرهای زیبای قطر، مرکز هنرهای تجسمی، انجمن عکاسی قطر، فرهنگسرای کودک، انجمن تئاتر و آکادمی موسیقی قطر و نمایشگاه کشور قطر است. وی ادامه داد: این دهکده یک دهکده بکر و آماده برای حضور تجار و بازرگانان استان بوشهر است که هزینه حضور هر تاجر، در بازار دهکده کتارا، ۱۸۰ میلیون تومان محاسبه شده است.

عرضه محصولات بومی و صنایع‌دستی

سجادی‌منش افزود: این نمایشگاه فضای مناسبی برای حضور در این دهکده فرهنگی و هنری است که به‌مدت ۲۴ روز در اختیار ما گذاشته می‌شود و به‌طور حتم از این فرصت برای ارائه محصولات غیرنفتی و صنایع‌دستی و دیگر محصولات استان بهره خواهیم برد. مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی استان بوشهر خاطرنشان کرد: دهکده کتارا دارای غرفه‌های نقره‌ای و طلایی ۹۰۰ مترمربعی برای معرفی استان بوشهر است. وی بیان کرد: این دهکده دارای یک تماشاخانه روباز، یک تالار اپرا، یک سینمای چندمنظوره، یک تالار کنفرانس چندمنظوره، ساحلی زیبا و نوعی بازار در کشور قطر برای فروش محصولات غیرنفتی است. سجادی‌منش اظهار کرد: حضور در این دهکده فرصت بسیار خوبی برای فروش محصولات به‌ویژه خرما، فرش و عبای دستباف بوشهری است که باید به مدت ۲۴ روز به مشتریان عرضه شوند.

حضور فعالان اقتصادی بوشهر در قطر

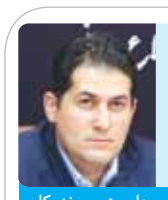
رئیس اتاق بازرگانی استان بوشهر نیز اظهار کرد: جام جهانی فوتبال فرصت خوبی برای استان بوشهر است که باید از این فرصت به بهترین شکل استفاده کنیم. خورشید گزدرازی افزود: در آستانه برگزاری مسابقات جام جهانی در قطر ظرفیت‌های لازم برای تبدیل شدن به کانون صادرات کالاهای غیرنفتی وجود دارد و باتوجه به اقدامات و رایزنی‌های انجام‌گرفته با اتاق بازرگانی قطر، شرایط برای حضور در نمایشگاه قطر و فروش کالاهای غیرنفتی فراهم شده است. وی ادامه داد: اتاق بازرگانی بوشهر اهتمام ویژه‌ای نسبت به رفع مشکلات فعالان اقتصادی استان برای حضور در قطر دارد و فروش محصولات استانی برای حضور در نمایشگاه قطر دنبال شده است.

ایجاد غرفه در قطر

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار بوشهر نیز گفت: رونق صنعت گردشگری به‌صورت ویژه در دستور کار مدیریت ارشد استان بوشهر است. علی باستین اضافه کرد: در آستانه برگزاری مسابقات جام جهانی در قطر، صادرات غیرنفتی باتوجه به اهمیت و نقش آن در پیشرفت و توسعه صنعت گردشگری یکی از مباحث مهم امسال است. وی افزود: صادرات و فروش کالاهای غیرنفتی باتوجه به ظرفیت‌های استان بوشهر در زمینه صادرات صنایع دستی و گردشگری، به‌نوبه خود، رونق بخش تولید و اشتغال را به‌همراه خواهد داشت. باستین ادامه داد: رونق بخش صادرات غیرنفتی نشانگر در دستور کار است و از حضور در نمایشگاه قطر و غرفه‌هایی که برای استان بوشهر در نظر گرفته شده است، باید به‌خوبی استفاده شود. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار بوشهر تاکید کرد: با فعال بودن این بخش، چرخه اشتغال هم تضمین می‌شود.

یادداشت

ضعف آماری چالش جدی صنعتگران

آنوش رحام- دبیر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی

نبود آمار دقیق از تولید و تجارت به منزله ایجاد چالش‌های جدی در مسیر فعالیت صنایع است و پیامدهای متعددی را برای صنایع به‌دنبال دارد. در شرایطی که آمار دقیقی از ظرفیت‌های تولید در دسترس نیست، مجوزهای بی‌رویه برای واردات صادر می‌شود و بدین‌ترتیب تولیدکننده داخلی متضرر خواهد شد.

علاوه بر این، کمبود آمار دقیق از تولید، منجر به سرمایه‌گذاری اشتباه و خارج از ظرفیت در صنایع گوناگون خواهد شد؛ کما اینکه در حال حاضر به‌دلیل نبود آمار دقیق در حوزه تولید، مجوزهای بی‌رویه‌ای در حوزه صنعت لوله و پروفیل فولادی صادر شده است. مجوزهای صادرشده در این بخش، حدود ۱۰ برابر مواد اولیه موردنیاز برای ساخت لوله و پروفیل فولادی است و در چنین شرایطی، فعالان این صنعت، به‌ویژه با وجود محدودیت در واردات با چالش جدی در تامین مواد اولیه خود روبه‌رو هستند. البته اگر امکانی برای واردات مواد اولیه موردنیاز لوله و پروفیل‌سازان، تولید مطابق ظرفیت احداث شده و صادرات مازاد نیاز داخلی این صنایع بود، این ظرفیت‌سازی‌ها مشکلی نداشت، اما در شرایط فعلی، صدور مجوز جدید، تنها به منزله وارد آوردن فشاری جدید به تولیدکنندگان این صنعت است. بر همین اساس نیز پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاران با بررسی آمار دقیق تولید و تجارت و همچنین برآوردی از نیازهای کشور، برنامه عملکردی و حتی توسعه صنایع را تنظیم و تدوین کنند.

در ادامه انتظار می‌رود آمار دقیقی از میزان استعداد صادراتی و نیاز بازارهای منطقه‌ای در دست باشد تا بتوانیم براساس این آمارها، راهبردی مشخص برای توسعه صادرات تنظیم کنیم. در پایان نیز می‌توان با بهره‌مندی از آمار و ارقام موردبحث برای تامین منابع موردنیاز تولید در بخش‌های گوناگون همچون انرژی، مواد اولیه، یارانه و... برنامه‌ریزی کرد.

با این وجود، در کشور با ضعف‌های ساختاری روبه‌رو هستیم. در چنین شرایطی، تخصیص یارانه به صنایع با ایراداتی جدی همراه است. بخش قابل‌توجهی از یارانه در بخش‌های ابتدایی این زنجیره مصرف خواهد شد و فقط فولادسازان از یارانه‌های کلان برخوردار هستند. یارانه پنهان انرژی و خوراک موجب شده بخش عمده سود فولادسازی به حلقه‌های تولید شمش اختصاص یابد، به همین دلیل نیز عمده صادرات کشور در اختیار کالاهای خام یا با ارزش‌افزوده پایین است.

مجموع موارد یادشده و ضعف‌های ساختاری در نظام آماری در بخش‌های گوناگون تولید و تجارت موجب می‌شود هدف‌گذاری نظام تولید در کشور ما با مشکلات جدی روبه‌رو شود.

برای اصلاح شرایط موجود انتظار می‌رود از یک‌سو سیستم آماری کشور تقویت شود و از سوی دیگر، این دست اصلاحات با همکاری تشکل‌ها انجام شود. ایجاد سامانه‌های اطلاعاتی و درج اطلاعات فروش، مصرف و تولید از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، اما همزمان باید به نقش تشکل‌ها و اصناف در روند جمع‌آوری داده‌ها توجه کرد.

دولت مطابق قانون گردش آزاد اطلاعات موظف است آمارهای لازم را در اختیار عامه مردم و بخش خصوصی بگذارد، اما این اقدام در عمل اجرایی نمی‌شود. به‌عنوان مثال، چنانچه آمار فروش ورق فولادی در بورس کالا و همچنین سهمیه‌های بهین‌یاب در اختیار سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی قرار گیرد می‌توان با تطبیق این داده‌ها و آمار تولید، خطاهای ساختاری موجود را برطرف کرد. اما نه‌تنها این درخواست‌ها موردتوجه قرار نمی‌گیرند، بلکه آمار و ارقام موجود فاقد کارآیی لازم هستند. این آمارها خام هستند و امکان بررسی و پالایش آنها وجود ندارد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که سامانه‌هایی که برای ثبت اطلاعات ساخته می‌شوند، راهکار تنظیم بازار نیستند، بلکه تنها تسهیل‌کننده شرایط کسب‌وکار به‌شمار می‌روند. امید می‌رود موارد یادشده موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گیرد تا در آینده نزدیک شاهد بهبود شرایط باشیم.

افت ۱۵ درصدی صادرات فولاد ایران

بنا بر تازه‌ترین گزارش آماری انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، مجموع صادرات فولاد ایران (فولاد میانی و محصولات فولادی) در ۶ ماهه نخست سال جاری، ۴ میلیون و ۳۶۰ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، کاهش ۱۴.۸ درصدی را نشان می‌دهد که این کاهش به لحاظ وزنی معادل ۷۵۵ هزار تن است. به گزارش چیلان، در ۶ ماهه نخست سال جاری، صادرات فولاد میانی کشور، ۲ میلیون و ۹۳۷ هزار تن بوده که کاهش ۱۶ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می‌دهد. از صادرات فولاد میانی، سهم صادرات بیلت و بلوم در ۶ ماهه نخست سال ۱۴۰۱، ۲ میلیون و ۱۹۳ هزار تن و سهم صادرات اسلب، ۷۴۴ هزار تن بوده است. در ۶ ماهه نخست سال جاری، صادرات اسلب کاهش ۳۶ درصدی را تجربه کرده و صادرات بیلت و بلوم نیز ۶ درصد کاهش یافته است. مجموع صادرات محصولات فولادی کشور در ۶ ماهه نخست سال ۱۴۰۱، برابر یک میلیون و ۴۲۳ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، کاهش ۱۲ درصدی را نشان می‌دهد. از میان محصولات فولادی، سهم صادرات مقاطع طویل فولادی، یک میلیون و ۲۵۹ هزار تن بوده و صادرات این مقاطع در ۶ ماهه نخست سال جاری، ۴ درصد کاهش یافته است. صادرات میلگرد که بیشترین سهم را از میان صادرات کل محصولات فولادی دارد، در ۶ ماهه نخست سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل، یک درصد کاهش یافته و به یک میلیون و ۱۳۷ هزار تن رسیده است. صادرات مقاطع تخت فولادی نیز با کاهش ۴۷ درصدی به ۱۶۴ هزار تن رسیده است.

در گفت‌وگو با فعالان صنایع معدنی مطرح شد

آمار شفاف و دقیق، حلقه گمشده توسعه

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

آمار و اطلاعات از اهمیت و اثرگذاری بالایی در فرآیند سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و به‌دنبال آن توسعه برخوردار است. بر همین اساس نیز اول آبان با هدف شناساندن اهمیت آمار روز آمار و برنامه‌ریزی نام گرفته است. بدون در دست داشتن آمار و اطلاعات دقیق و شفاف، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تعیین اهداف، راهکارها و فعالیت‌ها و در نهایت ارزیابی نتایج مربوطه امکان‌پذیر نیست. همین کمبودهای آماری در بخش تولید و تجارت، عملا امکان فعالیت در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن را با چالش‌های جدی روبه‌رو کرده است. برای بررسی این موضوع، با فعالان بخش معدن و صنایع معدنی گفت‌وگو کرده‌ایم. این کارشناسان آمار و اطلاعات دقیق را پیش‌شرط نخست برای توسعه عملکردی صنایع می‌دانند.

عکس: صمت

دسترسی به آمار و اطلاعات دقیق، رکنی اساسی برای برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و انتخاب استراتژی در حوزه‌های گوناگون است. در همین حال، امکانی برای ارزیابی عملکردهای گوناگون را فراهم می‌کند

> نبود مرجعی واحد برای ارائه آمار مرتبط با حوزه تولید و تجارت و خلأ قابل‌توجه در این حوزه، طی سال‌های گذشته به چالشی جدی در مسیر فعالیت تولیدکنندگان بدل شده است

گام نخست برنامه‌ریزی و توسعه

سعید برزگر، کارشناس صنایع معدنی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: آمار و اطلاعات دقیق، رکنی اساسی برای برنامه‌ریزی، سیاست‌گذاری و انتخاب استراتژی در حوزه‌های گوناگون است. در همین حال، امکانی برای ارزیابی عملکردهای گوناگونی را فراهم می‌کند. مدیران و مسئولان با تکیه بر همین آمار اقدام به تدوین استراتژی در حوزه‌های مختلف صنعتی و اقتصادی می‌کنند؛ بنابراین چنانچه خللی در این آمار وجود داشته یا صحت آنها زیر سوال برود، عملا سیاست‌های حاکم بر حوزه‌های گوناگون صنعتی و اقتصادی، از درجه اعتبار ساقط می‌شوند.

وی افزود: ارائه تصویری دقیق از عملکرد صنایع از گذشته تا به حال، ارزیابی مسیر توسعه و انطباق آن با برنامه‌ریزی‌های از پیش انجام‌شده، نیازمند وجود داده‌های آماری دقیق، جامع و به‌روز است.

برزگر گفت: آمار و اطلاعات و به‌دنبال آن برنامه‌ریزی و مدیریت دقیق از الزامات توسعه به‌شمار می‌آیند. بر همین اساس نیز کیفیت و صحت اطلاعات، یکی از فاکتورهای اصلی برای تشخیص میزان توسعه‌یافتگی کشورهاست. با توجه به اهمیت آمار در فرآیند توسعه و برنامه‌ریزی، انتظار می‌رود آمار در عمل موردتوجه قرار گیرند. بدین‌ترتیب بسیاری از چالش‌های ساختاری حاکم بر عملکرد صنایع برطرف خواهد شد.

این کارشناس صنعتی و معدنی گفت: نبود مرجعی واحد برای ارائه آمار مرتبط با حوزه تولید و تجارت و خلأ قابل‌توجه در این حوزه، طی سال‌های گذشته به چالشی جدی در مسیر فعالیت تولیدکنندگان بدل شده است. در چنین شرایطی، امنیت تولید و سرمایه‌گذاری از بین می‌رود و نمی‌توان به بهبود شرایط تولید امید داشت. این ضعف در برخی حوزه‌ها از جمله بخش معدن و صنایع معدنی جدی‌تر است و عملا فرآیند تولید و توسعه را در صنایع یادشده با چالش‌های جدی روبه‌رو می‌کند. وی افزود: با وجود اهمیت بیان آمار و اطلاعات در قالبی شفاف، در موارد متعددی شاهد هستیم که سیستمی شفاف برای بیان آمار و ارقام در کشور وجود ندارد. در مواردی برخی مدیران با هدف حمایت از عملکرد خود، عددسازی می‌کنند و آمارهای اشتباه و خلاف واقعیت را ارائه می‌دهند که همین موضوع نیز آسیب‌های قابل‌توجهی را به آن حوزه وارد خواهد کرد. آماردرمانی راه‌حل مناسبی برای رفع معضلات اقتصادی کشور نیست؛ بنابراین ارائه آماری دقیق در حوزه‌های گوناگون تولید و تجارت ضروری و پیش‌نیازی در مسیر بهبود تولید است. وی افزود: آمار دقیق در حوزه‌های مختلف کسب‌وکار، فرصت‌های ویژه‌ای را در اختیار تحلیلگران، سرمایه‌گذاران و صاحبان کسب‌وکارها قرار می‌دهد؛ بنابراین در فقدان آمار دقیق و شفاف، کسب‌وکارها و صنایع مختلف با چالش‌های جدی در روند فعالیت خود مواجه می‌شوند.

برزگر تاکید کرد: نبود وحدت نظر میان آمار ارائه‌شده از سوی مراجع گوناگون اقتصادی، مانع برنامه‌ریزی در مسیر تولید است. این در حالی است که اگر به ظرفیت‌های آماری در کشور اهمیت بدهیم و شاخص‌های اقتصادی را مطابق نرم‌های جهانی اعلام کنیم، بسیاری از مشکلات حاکم بر نظام اقتصادی کشور برطرف خواهد شد.

وی گفت: از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور برداشت کرد که نبود شفافیت در اقتصاد ما، علت اصلی بروز چنین اختلافاتی است. اگر شفافیت به اصلی اساسی در اقتصاد ما بدل شود، کمبودهای آماری نیز برطرف خواهد شد و در نهایت اقتصاد به شرایط اصولی و شفاف بازمی‌گردد. بدین‌ترتیب صاحبان کسب‌وکار می‌توانند با برنامه‌ریزی دقیق در مسیر بهبود شرایط گام بردارند. با این‌وجود در حال حاضر، از این شرایط ایده‌آل فاصله جدی داریم. بدین‌ترتیب تولیدکنندگان یا صاحبان کسب‌وکارهای گوناگون امکان برنامه‌ریزی و اصلاح شرایط را ندارند.

تحمیل خسارت در نتیجه بی‌توجهی به اطلاعات

حسن حسینقلی، فعال معدنی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: تدوین و ارائه آمار دقیق از ضروریات فعالان صنعتی و اقتصادی برای برنامه‌ریزی در حوزه‌های گوناگون است. شروع یک فعالیت تولیدی، به برنامه‌ریزی و تدوین استراتژی نیاز دارد. فعالان صنعتی و معدنی با تکیه بر همین آمار و اطلاعات اقدام به تدوین برنامه برای شروع یک فعالیت یا ادامه آن می‌کنند. در شرایطی که آمار دقیق و شفافی در دسترس نیست یا امکان تکیه بر این آمار وجود ندارد، عملا روند فعالیت صنایع تحت‌تاثیر منفی قرار می‌گیرد. حسینقلی گفت: خلأ آماری در حوزه‌های معدن و صنایع وابسته به آن جدی‌تر است و همین موضوع آسیب‌های قابل‌توجهی را به عملکرد صنایع تحمیل می‌کند؛ بنابراین تجدیدنظر در سیاست‌های حاکم بر این بخش ضروری به‌نظر می‌رسد. این فعال معدنی گفت: البته در مواردی، آمار دقیق هم وجود دارد، اما سیاست‌گذاران در تدوین برنامه یا مقررات، به این اطلاعات توجه کافی نمی‌کنند. به‌عنوان مثال، میزان تولید سرب و روی در کشور به مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود. با این‌وجود در طول یک سال گذشته، تولیدکنندگان ملزم به عرضه محصولات خود در بورس کالا شده‌اند. در واقع بی‌توجهی به این آمار و اطلاعات و سیاست‌گذاری اشتباه، تولیدکنندگان و صنایع گوناگون را متحمل خسارت‌های جدی کرده است.

عوامل توسعه پایدار

علی رهبری، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در عصر حاضر از آمار و اطلاعات، برنامه‌ریزی و مدیریت به‌عنوان عوامل توسعه پایدار یاد می‌شود. نخستین گام در شناسایی درست وضعیت موجود و سپس برنامه‌ریزی برای بهبود وضعیت، در گرو در دسترس بودن آمار و اطلاعات درست است. در واقع شناسایی و حل مسئله ارتباط تنگاتنگی با در دسترس بودن و صحت آمار دارد. وی افزود: برای داشتن یک کسب‌وکار، طرح درست برای تولید کالا در حوزه صنعت داشتن آمار واردات، آمار میزان تولید کالا، آمار صادرات و ظرفیت طرح‌های در حال احداث موردنیاز است. براساس آمار واردات و تولید کالا، میزان عرضه تخمین زده می‌شود و مقدار تقاضای کالا نیز براساس آمار ثبت مواد اولیه موردنیاز در واحدهای تولیدی و میزان صادرات کالا تخمین زده خواهند شد. میزان تقاضا و عرضه در سال‌های بعد نیز براساس آمار ظرفیت و مواد اولیه موردنیاز واحدهای در حال احداث تخمین زده خواهد شد. این کارشناس اقتصاد گفت: امروزه آمارهای مربوط به حوزه صنعت و بازرگانی را می‌توان از سازمان‌ها و مراکزی مانند مرکز آمار ایران، سازمان صنعت، معدن و تجارت، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه تجارت، وزارت اقتصاد و امور دارایی و بانک مرکزی دریافت کرد که این تعدد مراکز ثبت آمار و در برخی موارد شکل نادرست ارائه آمار باعث ایجاد مشکلاتی در استفاده از آمارها می‌شود. رهبری با اشاره به تناقضات آماری از سوی فعالان صنعتی و اقتصادی، گفت: تناقض ارقام مربوط به آمارهای منتشرشده توسط این سازمان‌ها و مراکز یکی از این مشکلات است. این تناقضات گاها به‌دلیل تهیه آمار از روش‌های گوناگون است. به‌طور مثال، آمار واردات در بانک مرکزی به‌وسیله گواهی‌های ثبت آماری و در گمرک جمهوری اسلامی ایران براساس اظهارهای گمرکی و HS کدها تهیه می‌شوند. وی افزود: به‌دلیل متفاوت بودن تعرفه‌های گمرکی کالا، بازرگانان عموما از HS کدهای با تعرفه گمرکی کمتر استفاده می‌کنند و در پاره‌ای از موارد یک HS کد برای گونه‌های مختلف یک کالا استفاده می‌شود که این امر باعث بروز اشکالات جدی در تهیه آمار است و صحت اطلاعات تهیه‌شده را زیر سوال می‌برد. این کارشناس اقتصاد تاکید کرد: درباره آمارهای منتشر شده مربوط به میزان تولید کالاهای صنعتی و ظرفیت طرح‌های در حال احداث نیز اطلاعات براساس پروانه‌های بهره‌برداری، سامانه آمار تولید واحدهای صنعتی و جوازهای تاسیس صادر شده از سوی سازمان صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شوند. در زمینه پروانه‌های تولید می‌توان گفت ظرفیت‌های اسمی وگاه غیرواقعی درج‌شده روی پروانه‌های بهره‌برداری واحدهای صنعتی ایجاد انحراف در آمار می‌کنند. به این انحراف، آمار تولیدکننده‌های بدون مجوز و پروانه بهره‌برداری را نیز اضافه کنید. این امر درباره جوازهای تاسیس و سهولت تغییر ظرفیت اسمی در جوازهای تاسیس واحدهای در حال احداث و سامانه بهین‌یاب نیز صدق می‌کند که صحت آمار تهیه شده بر این اساس را زیر سوال می‌برد. درباره سامانه آمار تولید واحدهای صنعتی نیز می‌توان گفت به‌دلیل یکپارچگی فرآیندها و استفاده از این آمار در سایر فرآیندهای وزارتخانه از جمله فرآیند دریافت مواد اولیه از بورس و پتروشیمی و دو نرخی بودن قیمت کالاهای سهمیه‌ای، عموما از سوی صنعت‌گران اطلاعات درست درج نمی‌شود تا سهمیه‌های بهین‌یاب واحدهای صنعتی برای خرید مواد اولیه از بورس و پتروشیمی‌ها کاهش پیدا نکند. کافی است نگاهی به اختلاف قیمت حواله‌های مواد اولیه‌ای که بدون سهمیه بهین‌یاب در بازار خریدوفروش می‌شوند، بیندازید! رهبری گفت: به‌علاوه در بسیاری از موارد، آمارهای واحدهای صنعتی به روز نیست؛ بنابراین هیچ‌یک از آمارهای موردنیاز برای طراحی بیزینس‌پلن برای سرمایه‌گذاری در حوزه صنعت درست و دقیق نیست و در نتیجه باعث بالا رفتن خطا و ریسک سرمایه‌گذاری می‌شود. سرمایه‌گذاران همواره به‌دنبال بازارهای شفاف هستند و این شفافیت محقق نمی‌شود، مگر با ارائه آمارهای درست و بروزرسانی‌شده از سوی سازمان‌ها و مراکز متولی تهیه آمار.

سخن پایانی

آمار علم استخراج، بسط و توسعه دانش‌ها، تنظیم، پرورش و تحلیل داده‌های تجربی است. علم آمار، علم فن فراهم کردن داده‌های کمی و تحلیل آنها به‌منظور به‌دست آوردن نتایجی است که در خور اعتماد هستند. آمار به‌عنوان یک موضوع علمی شامل مفاهیم و روش‌هایی است که امکان تجزیه‌وتحلیل را در حوزه‌های گوناگون فراهم می‌کند. با این‌وجود در حوزه آمار و اطلاعات با کمبودهای جدی روبه‌رو هستیم. از یک‌سو آمار ارائه شده در بسیاری از حوزه‌های صنعتی و اقتصادی دقیق و جامع نیستند. از سوی دیگر نیز شفافیت بر فضای پردازش داده‌های آماری وجود ندارد و همین موضوع عملا کارایی این داده‌ها را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. علاوه بر این، میان آمار و اطلاعات ارائه‌شده از سوی نهادهای گوناگون، همخوانی وجود ندارد. موارد یادشده عملا کارایی و عملکرد صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد؛ بنابراین تجدیدنظر در حوزه آمار و اطلاعات کشور ضروری و لازمه توسعه اقتصادی است.

استفاده از خمیرنانویی در شیشه‌های خودرو

محققان یک شرکت دانش‌بنیان موفق شدند با فناوری نانو خمیرهایی در راستای جلوگیری از بخار گرفتن شیشه‌های عقب خودرو تولید کنند.

به گزارش معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، افزودن خمیر نقره نانو به شیشه، موجب هدایت الکتریکی و کاهش مقاومت شیشه در برابر الکتریسیته می‌شود، در نتیجه عملکرد گرمکن شیشه عقب خودرو بهبود می‌یابد. خمیر نقره یک محصول غیرسمی و بدون سرب است که برای سیستم‌های مه‌زدایی خودرو فرموله شده است. استفاده از خمیر نقره هادی نانوساختار یک شرکت دانش‌بنیان در شیشه عقب خودرو رسانایی الکتریکی شیشه و عملکرد گرمکن شیشه عقب خودرو را افزایش می‌دهد؛ خمیری که بدون سرب و کادمیوم و بی‌بو است. هدایت‌پذیری عالی با قابلیت سیستم برای طیف وسیعی از مقاومت را دارا است و تراکم پخت ممتاز به گیره‌های لحیم‌شده روی دایرکتوری پخت نقره روی شیشه قدرت پنهان کردن خوبی می‌دهد.

عمر طولانی صفحه نمایش و عملکرد چاپ قوی از دیگر مزایایی است که برای این محصول عنوان شده است.

برای گرم‌کن شیشه عقب خودروها، از مواد رسانا استفاده می‌شود که به‌ویژه در آب‌وهوای سرد و فصل زمستان، اثر قابل توجهی در رفع بخار شیشه و افزایش دید راننده دارد. خمیرهای رسانا، برای این منظور گزینه مطلوبی است که در تولید شیشه‌های ایمنی و چاپ مدار گرم‌کن روی شیشه عقب خودرو به‌کار می‌رود. بهره‌گیری از فناوری نانو در ساخت خمیرهای رسانا موجب کاهش مقاومت الکتریکی و در نتیجه افزایش بازده انتقال جریان الکتریکی در این مواد شده و بازده عملکرد آن را افزایش داده است.

بررسی چالش‌های کاربرد علم دانشگاهی و برخی دانش‌بنیان‌ها در موقعیت‌های شغلی کشور

دانشگاه خوراک علمی صنعت را تامین نمی‌کند

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

کارشناسان معتقدند همخوانی نداشتن محتوای آموزشی در فضای آکادمیک با آنچه در صنعت موردنیاز است، از دلایل اصلی شکاف میان دانشگاه با صنعت است. در واقع، علم زمانی به کار صنعت می‌آید که به‌رفع نیاز آن بینجامد. این در حالی است که علم روز در ایران آموزش داده می‌شود، اما صنعت روز وجود ندارد که همین روند باعث شده روز به روز مهاجرت نخبگان در کشور اتفاق بیفتد. پیشگیری از این اتفاق، نیازمند یک سیاست‌گذاری داده‌محور و یک نظام آماری مدون است. ابتدا باید بدانیم با چه ترازی از جمعیت جوان و فعال در کشور روبه‌رو هستیم. از طرفی هم باید اطلاعات بخش تقاضا در بازار کار را بگیریم و به‌طوردائم این تبادل سیگنال از سوی عرضه و تقاضا انجام شود. این‌گونه می‌توان فضای شغلی متناسب با قشر نخبه و تحصیلکرده را ایجاد کرد. صمت در این گزارش به بررسی چالش‌های کاربرد علم در صنعت پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

درس‌های خوانده‌شده بسیاری از تحصیلکرده‌های دانشگاهی مطابق با نیازمندی‌های بازار کار نیست

دانش نخبگان در صنعت کارآیی ندارد

روند تغییرات صنعت در حوزه‌های نوآوری و فناوری به‌قدری سریع شده که در گذشته نه‌چندان دور هر ۵ سال یک‌بار با تغییرات بنیادی مواجه بودیم، اما امروز شاهد بروز این تغییرات در دوره‌های یک تا ۲ ساله شده‌ایم. ارتباط کم صنعت با دانشگاه، خود را در مهاجرت نخبگان به‌خوبی نشان داده است.

در واقع، نتیجه این شکاف از دست دادن نیروی کار باسوادی است که دانش وی در صنعت جاری و روان نیست. گفتنی است، در ۲۰ سال گذشته جمعیت دانشجویان بین‌المللی کشور چند برابر شده و از ۲ به ۶ میلیون نفر رسیده است. بسیاری از کشورهای در حال توسعه از این مهاجرت نخبگان خود، با چینش سیاست‌های هوشمندانه، استفاده‌های درخوری کرده‌اند؛ از آنجایی که آنها توانایی به‌روز شدن با تحولات سریع فناورانه را ندارند، برای رسیدن به توسعه با صرف زمان کمتر، نخبگان خود را برای آموزش سریع و دریافت شیوه‌های فناورانه به کشورهای پیشرو اعزام می‌کنند. این کشورها به این نتیجه رسیدند که برای همگام شدن با تحولات علمی و فناوری، ارسال دانشجو و نیروی انسانی می‌تواند کمک زیادی کند، چرا که ظرفیت جذب و بازگشت نیروی انسانی خود را می‌توانند به‌خوبی فراهم کنند؛ در واقع به‌نوعی فرصت تنفس را برای خود ایجاد می‌کنند.

آماری از نیروی کار موردنیاز در دست نیست

بهرام صلواتی، مدیر رصدخانه مهاجرت ایران در گفت‌وگو با صمت درباره راه‌حل‌های پیوند میان دانشگاه و فارغ‌التحصیلان آن با صنعت و فضای شغلی گفت: ابتدا باید به این پرسش پاسخ بدهیم که ظرفیت کشور برای جذب سرمایه‌های انسانی به‌ویژه دانشگاهیان و قشر تحصیلکرده چقدر است؟ گفتنی است، ما هنوز نتوانستیم به این پرسش پاسخ دقیقی بدهیم، به این معنا که در کشور ما هنوز یک برنامه راهبردی مدون برای جذب نیروی انسانی تدوین نشده است، در واقع ما هنوز تعیین نکرده‌ایم که برای مثال در ۱۰ سال آینده چه سطح و چه حجمی از نیروی انسانی در مقاطع مختلف، اعم از افراد تحصیلکرده و غیرتحصیلکرده (ماهر)، باید وارد بازار کار شوند. در حال حاضر نمی‌دانیم در چه وضعیتی از بکارگیری ظرفیت سرمایه‌های نیروی انسانی هستیم. برای مثال، بسیاری از شرکت‌ها و سازمان‌ها هنوز مشخص نکرده‌اند که در بازه‌های زمانی متفاوت برای مثال ۵ یا ۱۰ ساله نیازمند چه تعداد نیروی انسانی هستند.

▣ درس‌های دانشگاهی به درد فضای اشتغال نمی‌خورد

صلواتی افزود: درس‌های خوانده‌شده بسیاری از تحصیلکرده‌های دانشگاهی مطابق با نیازمندی‌های بازار کار نیست، بنابراین برای رفع این معضل، از یک‌سو وزارت صمت باید صنایع و بخش‌های مولد اقتصادی تحت‌سلطه خود را متناسب با سرفصل‌های آموزشی تغییر دهد و از سویی دیگر، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری هم باید تحول بنیادی در اسلوب درسی آکادمیک دانشگاهی ایجاد کند، متاسفانه هنوز زیست‌بوم عرضه و تقاضای نیروی کار در فضای اشتغال کشور ایجاد نشده است. مدیر رصدخانه مهاجرت ایران گفت: در حقیقت عرضه نیروی انسانی رشد روزافزونی داشته، اما توانایی بکارگیری آنان در بستری کارآمد را نداشته‌ایم. به‌اعتقاد من، باید ضعف را در بازار اشتغال کشور جست‌وجو کنیم؛ در حال حاضر رقم بسیار کمی از جمعیت تحصیلکرده در بازار کار تخصصی وارد می‌شوند. از آنجایی که در چند سال گذشته دانشگاه‌ها رشد نمادینی داشتند، جمعیت دانشجویان ما زیاد شد. این یعنی سرمایه‌گذاری، تنها روی آموزش نیروی انسانی انجام شده است.

▣ باید آموزش‌های قرن بیستمی قطع شود

صلواتی در نهایت با اشاره به لزوم تحول در زنجیره آموزش و اشتغال گفت: هرچقدر بتوانیم به هوشمندسازی صنایع خود در بخش خدمات و صنعت بپردازیم و میزان استفاده از علوم کاربردی را در محصولات و خدمات خود بالا ببریم، میزان تقاضای شغلی متناسب با فارغ‌التحصیلان هم بالا می‌رود. از طرفی هم در نظر داشته باشیم که بسیاری از رشته‌های دانشگاهی ما اشباع شده است، اما همچنان اصرار داریم بسیاری از آموزش‌هایی را که مربوط به قرن بیستم است، به نسل جوان بدهیم؛ در حالی که در قرن حاضر با ظهور فناوری‌های جدید مبتنی بر علم داده، بازار کار بسیار فراوانی ایجاد شده است. اگر ما نتوانیم از هوش نخبگان خودمان استفاده کنیم، به‌طور خودکار از سوی کشورهایی که این تحول را به‌وجود آورده‌اند، جذب می‌شوند.

▣ خطر بیکاری شمار زیادی از تحصیلکرده‌ها در کشور

به گفته مدیر رصدخانه مهاجرت ایران، علاوه بر افزایش جمعیت جوانان و بی‌نظمی در سیستم شغلی، مشکل دیگر در نداشتن تطابق نیازمندی‌های بازار کار با مفاد درسی فضاهای آکادمیک است؛ واقعیت امر این است که باوجود اینکه نیروهای تحصیلکرده در دانشگاه‌ها آموزش می‌بینند، اما مهارت موردنیاز را کسب نمی‌کنند؛ این موارد عوامل اصلی ناامیدی از فضای داخل است که در نهایت منجر به خروج این نخبگان تحصیلکرده دانشگاهی از بازار کار می‌شود. صلواتی گفت: کشورهایی که به جذب این افراد می‌پردازند، بیشتر تشنه نیروی انسانی تحصیلکرده هستند و بسترهای استاندارد برای بکارگیری مهاجران تحصیلکرده را فراهم می‌کنند، چرا که ظرفیت‌های اقتصادی بالایی دارند. وی گفت: نخستین راهکار، تغییر مسیر در اقتصاد کشور است. کشور ما باید از اقتصاد نفتی و منبع‌محور به‌سمت اقتصاد دانش‌بنیان و نیروی انسانی ماهر تغییر مسیر بدهد؛ اگر چنین راه‌حلی اتخاذ شود، می‌توانیم نوید این را بدهیم که در آینده درصد زیادی از نیروی انسانی جذب فضاهای شغلی درخور می‌شوند. صلواتی گفت: اگر با همین فرمان پیش برویم و مشخص نکنیم به چه تعداد از نیروی کار در مشاغل نیاز داریم، با اشباع نیروی انسانی و تحصیلکرده و سطح بالای بیکاری این قشر مواجه می‌شویم. طبق آمار این احتمال وجود دارد که بیکاری در اقشار تحصیلکرده از سطح کل بیکاری در کشور هم بالاتر برود.

▣ نگرانی درباره رتبه‌اولی‌های باسواد

وی با اشاره به مهاجرت رتبه‌اولی‌های علمی گفت: بسیاری از رشته‌های موردعلاقه رتبه‌اولی‌ها علوم محض یا پایه است که بازار کار متناسبی برای این افراد در کشور وجود ندارد. گفتنی است، در بسیاری از صنایع، ضریب استفاده از علوم پایه و محض مشخص نشده و در کل از علوم پایه استفاده زیادی نمی‌کنند. صلواتی با تشریح جذب مهاجران تحصیلی و نخبگان در فضای شغلی کشورهای پیشرو این فرآیند را آسان ندانست و گفت: درصد بسیار کمی از نخبگان ظرف مدت زمان کوتاهی پس از مهاجرت، جذب شغل موردنظر خود می‌شوند. در حقیقت، خارج از کشور هم این گونه نیست که نخبگان به‌راحتی وارد فضای شغلی کشور مقصد شوند. بسیاری از این افراد بعد از گذراندن دوره‌های آموزشی آکادمیک وارد بازار کار می‌شوند، اما در کل ضریب بکارگیری نیروی انسانی ایران در بازارهای کار بین‌المللی با شرایط فعلی پایین است. نمره‌هایی که بسیاری از تحصیلکرده‌ها در داخل می‌گیرند، تضمین‌کننده جذب آنها در فضای کار بین‌المللی نیست. بسیاری از مهاجران تحصیلی ما باید در دانشگاه‌های خارجی ارتقا یابند و رشته‌های متناسب با نیازهای بازار کار کشورها را فرا بگیرند و بعد وارد بازار کار این کشورها شوند.

> بسیاری از رشته‌های موردعلاقه رتبه‌اولی‌ها علوم محض یا پایه است که بازار کار متناسبی برای این افراد در کشور وجود ندارد

دانشگاه باید از متن جامعه بیرون بیاید

مسعود فراستخواه، با اشاره به مستعمره بودن دانشگاه در کشور گفت: اصلی‌ترین مشکل دانشگاه ایرانی، زیستن در قلمرو مستعمراتی دولت است. با توجه به تجربه تاریخی که آزموده شده، دانشگاه‌های خوب و موفق دنیا از متن جامعه و پویایی‌های درونی اجتماعی جامعه بیرون آمده است. در واقع، از نیروی غیردولتی و از دل مردم و جامعه به‌سبب عطش و تقاضایی که برای دانش وجود داشت، شکل گرفتند و این گونه بود که دانشگاه به‌عنوان یک نظام مدرن ایجاد شد.

به گفته این جامعه‌شناس برجسته؛ دولت‌ها تنها یکی از بازیگران اصلی این نوع دانشگاه هستند؛ اگر نگاه کوتاهی به فرآیند دانشگاه‌های آلمان بیندازیم، متوجه می‌شویم که دولت‌ها هر آنچه لازم است تا دانشگاه نقشه موثری در جامعه داشته باشد، ایفا می‌کنند؛ تفکر آنان فرهیختگی ملت و پیشرفت یک دولت ملی به مدد دانشگاه است و وقتی به این نهاد می‌رسند، تمام مرکزیت خود را به‌نفع دانشگاه زیرپا می‌گذارند و آن را مورد حمایت قرار می‌دهند. همان گونه که پیش‌تر هم اشاره کردم، در ایران مشکل دانشگاه زیستن در قلمرو مستعمراتی دولت است، یعنی دانشگاه‌های ما نمی‌توانند با جامعه محلی، شهری، ملی و بین‌المللی ارتباط موثری بگیرند.

وی با اشاره به مدل‌های مختلف بیرون آمده از دانشگاه‌های کشور گفت: طی یک قرن اخیر شاهد مدل‌های مختلفی در دانشگاهی‌های کشور بوده‌ایم، یک مدل به‌عنوان مدل دموکراتیک شناخته‌شده است که در آن از معنای فنی دانش کاسته می‌شود. در این مدل، دانشگاه ایرانی تاثیر جدی بر تصمیمات و برنامه‌های کشوری نداشته و در کشور ما دانشگاه نخستین قربانی انقلاب فرهنگی بوده است.

فراستخواه ادامه داد: مدل بعدی مدل ایدئولوژیک است که نشان‌دهنده دانشگاه‌های سنتی زده است. این مدل دانشگاه‌ها تبدیل به یک ایدئولوژی رسمی قائل به دولت و حکومت شدند و حاصل آن این شد که ایدئولوژی دولتی به علم و دانش دانشگاه هم سایه انداخت. مدل مهاجرت، دیگر مدلی بود که دانشگاه‌های کشور آن را تجربه کردند. اینکه دانشگاهیان بعد از دوران تحصیل تنها به کلاس‌داری کردن و گرفتن پایان‌نامه پرداختند که در نهایت دانشجویان به مدرک‌گرایی رو آوردند و در هر صورت مهاجرت به بیرون یا درون را انتخاب کردند.

وی تاکید کرد: گفتنی است، موج مهاجرت به بیرون، در دهه ۸۰ خودش را نشان داد که متاسفانه نشانه‌های آن را در آینده هم شاهد خواهیم بود. مهاجرت به درون هم در بی‌انگیزگی، خستگی و فرتوت شدن دانشگاهیان خلاصه می‌شود که می‌توان به انواع سرخوردگی‌های دانشجویان اشاره کرد.

به گفته وی، مدل منشیانه دانشگاهی از دیگر مدل‌های رسوخ پیداکرده در کشور است که دانشجویان را به‌سمتی سوق داده است که تبدیل به افراد سازمانی می‌شوند نه یک فرد آکادمیک تاثیرگذار. در این مدل، جامعه با دانشگاه پیوند برقرار نمی‌کند.

فراستخواه ضمن تشریح مدل همدردی دانشگاه با جامعه گفت: مدل بعدی، مدل همدردی است. دانشگاه دهه ۲۰ تا ۶۰ شمسی چنین مدلی را تجربه کرده است، یعنی هنگامی که جامعه شرایط نارضایتی، زخم‌های اجتماعی و مشکلات عدیده‌ای را تجربه می‌کند، دانشگاه در کنارش قرار دارد و به‌عنوان همدرد در کنار جامعه ایستاده است. دانشگاهیان باید شرایط را تشخیص دهند و روشن‌سازی و برای مسائل مختلف چاره‌جویی کنند و راه‌حل‌های علمی ارائه بدهند.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، گفتنی است، این هدف به هوشمندسازی تربیت نیروی انسانی نیاز دارد. در حقیقت نه‌تنها بخش صنعت و دانشگاه باید با یکدیگر ارتباط موثر داشته باشند، بلکه لازم است بسیار هوشمندانه و به‌موقع به یکدیگر اطلاعات بدهند. در شرایط فعلی کشور ما، نه دانشگاه اطلاعات دقیقی از تربیت نیروهای انسانی در ۱۰ سال آینده می‌دهد و نه از صنعت، اطلاعات لازم دریافت می‌شود. ما نیاز داریم این سطح از هوشمندسازی را ایجاد کنیم، در غیر این صورت ناگزیر از انجام اقدامات کور هستیم.

یادداشت

روحیه تیمی ندارید استارت‌آپ نزنید

امیرحسین حسینی‌پژوه
شتاب‌دهنده فعال در اکوسیستم کارآفرینی

شتاب‌دهنده‌ها در چند سال اخیر با افت فعالیت مواجه شده‌اند. در گذشته نه‌چندان دور، شتاب‌دهنده‌های بیشتری در کشور فعالیت می‌کردند و به‌عبارتی شتاب‌دهنده‌ها فعال‌تر بودند، اما به‌تدریج شاهد کاهش فعالیت آنان شدیم که دلیل آن به توسعه اقتصادی کشور برمی‌گردد. به‌طورمعمول انتظاری که شتاب‌دهنده‌ها از شرکت‌های استارت‌آپی دارند، این است که آنها گام‌های اولیه در توسعه کسب‌وکار خود را پیموده باشند که شامل تیم‌سازی و ایده‌پردازی می‌شود، همچنین آشنایی با مفاهیم اولیه جزو اصلی‌ترین گام‌های توسعه یک کسب‌وکار است. شناخت بازار و پردازش ایده هم جزو مواردی است که استارت‌آپ‌ها در بدو اتصال به شتاب‌دهنده‌ها باید مدنظر قرار دهند، چرا که این مولفه‌ها آنها را سریع‌تر به هدف‌شان که توسعه کسب‌وکار است، می‌رساند. به‌عبارت روشن‌تر، بهتر است استارت‌آپ‌ها در نقطه صفر نباشند و تا حدی با فرآیند توسعه‌ای آشنا باشند و مفاهیم اولیه را بدانند. به‌طورمعمول تیم‌های استارت‌آپی پیش از اینکه به مراحل گفته‌شده برسند، خواهان همکاری با شتاب‌دهنده‌ها هستند، همین امر باعث می‌شود تا حد زیادی یا به‌نتیجه نرسند یا دیر به‌نتیجه برسند. در برخی موارد هم ممکن است شتاب‌دهنده‌ها کمک چندانی به مجموعه‌های استارت‌آپی که در نقطه شروع و صفر قرار دارند، نکنند، بنابراین استارت‌آپی که فراتر از ایده‌پردازی گام نهاده باشد تا حد زیادی رویکردهای شتاب‌دهندگی برایش سودمندتر خواهد بود.

آموزش‌پذیری هم از دیگر مولفه‌های مهم توسعه کسب‌وکار یک استارت‌آپ است که انتظار می‌رود در همکاری با شتاب‌دهنده‌ها مدنظر قرار گیرد. بسیاری از استارت‌آپ‌ها آموزش‌پذیر نیستند و این باعث می‌شود که روند سوددهی‌شان با اختلال مواجه شود. آخرین مولفه‌ای که در بحث انتظارات شتاب‌دهنده‌ها اهمیت دارد، این است که استارت‌آپ‌ها باید انگیزه و قدرت کافی برای خروج از دایره شتاب‌دهندگی را داشته باشند؛ چرا که حضور در موقعیت شتاب‌دهنده موقتی است. بسیاری از استارت‌آپ‌ها وقتی با شتاب‌دهنده‌ها همکاری می‌کنند، توانایی خروج از این مرحله را ندارند که این هم به نداشتن قدرت و توانایی لازم استارت‌آپ برای فعالیت مستقل خود برمی‌گردد.

باتوجه به اینکه روحیه کار تیمی در کشور ما تا حدی ضعیف است، اگر فردی در ابتدای مسیر استارت‌آپی خود فاقد چنین روحیه‌ای است، باید اصلاح شود و آن را تقویت کند. به‌عبارت دیگر، اگر فردی آمادگی کار تیمی ندارد، در عمل نباید استارت‌آپی را هم راه‌اندازی کند، همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، داشتن روحیه تیمی و داشتن یک تیم منسجم برای یک استارت‌آپ امری مهم است و این مولفه شرایط را برای شتاب‌دهنده‌ها هم فراهم می‌کند، چرا که ایده‌ها به‌طورمعمول در ذهن افراد خطور می‌کند و بیشتر افراد به‌تنهایی صاحب ایده هستند، اما این فعالیت تیمی است که آنها را به‌نتیجه می‌رساند. اگر رهبران استارت‌آپ‌ها نتوانند همراهانی را با خود شریک کنند و آنها را برای این همراهی قانع کنند، برای توسعه ایده‌های فناورانه خود با مشکلات عدیده مواجه می‌شوند. این افراد در ادامه مسیر نمی‌توانند شتاب‌دهنده‌ها یا سرمایه‌گذاران را قانع کنند و در نهایت مسیری ناتمام را برای خود خلق می‌کنند.

همواره توانایی و مهارت صاحبان ایده و تیم‌های‌شان است که زمینه فعالیت آنان را مشخص می‌کند، اما اینکه کدام ایده جان می‌گیرد و تبدیل به یک کسب‌وکار پویا می‌شود، ارتباط نزدیکی به رفع مشکلات روز جامعه دارد. تجربه نشان داده برخی شرکت‌های دانش‌بنیان بر بستر فناوری فعالیت و محصولاتی تولید می‌کنند که موردنیاز بازار نیست و در نهایت در بدو ورود به بازار متحمل شکست می‌شوند، بنابراین شناخت نیاز بازار اصلی‌ترین دانشی است که همه رهبران استارت‌آپ‌ها پیش از شروع کار باید نسبت به آن آگاهی کامل داشته باشند. بهتر است در فازهای نخست ایده‌پردازی نیاز مشتریان را در نظر بگیرند. رهبران استارت‌آپ‌ها باید یک چشم‌انداز مالی داشته باشند، چرا که ماهیت فعالیت‌شان برمبنای اقتصاد است و در اصل یک استارت‌آپ براساس دریافت سود تاسیس می‌شود.

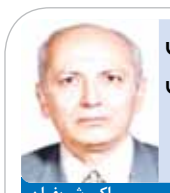
از مواردی که می‌تواند تاثیر جدی در مدت زمان سوددهی بگذارد، تغییر نرخ ارز است که ناشی و متاثر از شرایط گوناگون است و این عامل برای استارت‌آپ‌هایی که به خارج از کشور خدمات می‌دهند یا محصولات‌شان وابسته به مواد اولیه وارداتی است، اهمیت زیادی دارد. به‌عبارت دیگر، شرایط اقتصادی در کشور، تاثیر متفاوتی از کم تا زیاد روی کسب‌وکارهای استارت‌آپی دارد. این امر بستگی به نوع فعالیت استارت‌آپ‌ها و زمینه کاری آنها دارد.

صدور نخستین چک الکترونیک تا ۲ هفته دیگر

رئیس کل بانک مرکزی از صدور نخستین چک الکترونیک کشور تا ۲ هفته آینده خبر داد. به گزارش مهر، علی صالح‌آبادی در مراسم رونمایی از سامانه شفق (شبکه فراگیر قرض‌الحسنه) اظهار کرد: یکی از موضوعات مهم در بانک مرکزی، این است که کارها مبتنی بر سامانه و فناوری انجام شود تا امکان نظارت و فعالیت فراهم باشد، زیرا با نظارت‌های سامانه‌ای و سیستمی می‌توان به اهداف مدنظر رسید. وی گفت: یکی از دغدغه‌های دولت سیزدهم سهولت دسترسی مردم به خدمات بانکی است و صندوق‌های قرض‌الحسنه یکی از بازارهای بسیار مهم در توسعه شمولیت مالی است. ساماندهی صندوق‌های قرض‌الحسنه باید تحت نظارت بانک مرکزی باشد و این موضوع از سال گذشته در دستور شورای پول و اعتبار قرار گرفت. این مقام مسئول افزود: براساس مصوبه شورای پول و اعتبار که در هفته قبل به تصویب نهایی رسید، شاخص‌های شناسایی صندوق‌های قرض‌الحسنه در ۳ طبقه صندوق‌های کوچک با سرمایه ۳۵۰ میلیون تومان، صندوق‌های متوسط با سرمایه یک میلیارد تومان و صندوق‌های بزرگ با سرمایه ۳ میلیارد تومان در نظر گرفته شده که صندوق‌های کوچک تا سقف ۳۰ میلیون تومان، صندوق‌های متوسط تا ۵۰ میلیون تومان و صندوق‌های بزرگ تا ۱۰۰ میلیون تومان می‌توانند به هر فرد تسهیلات اعطا کنند و دوره بازپرداخت تسهیلات هم حداکثر ۶۰ ماهه در نظر گرفته می‌شود. رئیس کل بانک مرکزی از اعلام آمادگی برای اعطای مجوز به صندوق‌های قرض‌الحسنه جدید خبر داد و گفت: در چارچوب مصوبه شورای پول و اعتبار اعطای مجوز به صندوق‌ها، کاملا الکترونیکی انجام می‌شود.

یادداشت

آمار، شریان اصلی برنامه‌ریزی

اکبر شریفیان
استاد دانشگاه

برنامه‌ریزی یکی از مسائلی است که هم در زندگی شخصی و هم در زندگی اجتماعی نقش مهمی دارد و موجب تحلیل وضعیت موجود و پیش‌بینی وضعیت آینده خواهد شد. هر فرد برای رسیدن به نتایج محتمل با ارزیابی عملکرد خود در بازه زمانی مشخص می‌تواند برای آینده خود برنامه‌ریزی کند.

مشاغل محدودی وجود دارند که با آمار سروکار نداشته باشند و مشاغلی هم هستند که به‌طور منظم به آمار استناد می‌کنند؛ علاوه بر این، از آمار می‌توان برای حل کردن انواع مختلفی از مشکلات و همچنین برای پیش‌بینی بازدهی سالانه اقتصاد کشور تا پیش‌بینی بازدهی سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت استفاده کرد. اهمیت آمار در تحلیل رخدادهای مختلف یک کشور به‌قدری زیاد است که تقریبا در تمامی کشورهای دنیا مرکزی برای سنجش، تحلیل و مقایسه آمارهای کلان کشوری وجود دارد. به‌عبارت دیگر بدون اطلاعات دقیق از پارامترهای آماری نمی‌توان برای کشور برنامه‌ریزی کرد و شاهد اجرای عدالت در توزیع امکانات و موضوعات مختلف در کشور بود.

آمار توصیفی و آمار استنباطی از جمله مواردی هستند که صاحبان مشاغل به‌ویژه در بخش سرمایه‌گذاری به آن استناد می‌کنند. در واقع آمار و اطلاعات یکی از عوامل موثر و ضروری برای برنامه‌ریزی، ارزیابی عملکردها و تصمیم‌گیری در سطوح کلان مدیریتی و همچنین بازه‌های خرد یک کشور است و غالب سیاست‌گذاری‌ها و تعیین خط‌مشی‌ها با اتکا به همین آمار و اطلاعات صورت می‌گیرد. استفاده از داده‌های آماری و ابزارهای آن یکی از مهم‌ترین و مطمئن‌ترین راه‌ها برای برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور است و سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و کارشناسان برای تدوین سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌های خود به داده‌های آمار نیاز دارند.

ارائه آمار دقیق در تصمیم‌گیری‌های خرد و کلان موثر است. با استناد به اهمیت آمار در تصمیم‌گیری‌های کلان وجود هرگونه نقص و کاستی در برنامه‌ریزی‌ها کلان کشوری را می‌توان ناشی از ارائه آمار غلط و نامنظم دانست.

در اقتصاد هر کشور شالوده برنامه‌ریزی‌ها داده‌های آماری است. آمار ابزاری مفید برای تصمیم‌گیری، طراحی، سیاست‌گذاری و ارزیابی عملکرد مدیریتی در بخش‌های مختلف اقتصاد است که از طریق آن برنامه‌ریزان و طراحان سیاست‌های اقتصادی می‌توانند به آرمان‌ها و اهداف موردنظر خود برای پیشرفت‌های اقتصادی، سازندگی و آبادانی کشور دست یابند.

آمارها همچنین می‌توانند بیانگر وضعیت معیشت مردم در دوره‌های مختلف باشند. به‌طور مثال تیم اقتصادی دولت‌ها می‌توانند با مقایسه آمار تورم در هر ماه نسبت به ماه قبل و هر سال نسبت به سال قبل اوضاع معیشت مردم را بررسی و برای بهبود کیفیت آن در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت برنامه‌ریزی کنند.

در سال‌های اخیر مهم‌ترین شاخص اقتصادی که باتوجه به داده‌های آماری بارها مورد نقد قرار گرفته، تورم است. آمار و ارقام استنادی، گواه آن است که کشور در حال تجربه تورمی بی‌سابقه است که در نتیجه آن کاهش قدرت خرید و بالا رفتن نرخ اقلام مصرفی سفره معیشت را کوچک کرده است؛ بنابراین دولتمردان باید باتوجه به داده‌های آماری صحیح و مقایسه این داده‌ها با واقعیت‌های جامعه برای بهبود وضعیت معیشت مردم چاره‌اندیشی کنند. واضح و مبرهن است که سرعت رشد تورم جز با ارائه آمار درست ازسوی مرکز آمار ایران کاهش نخواهد یافت. هر چه دولتمردان از ارائه آمار صحیح خودداری کنند، ریشه مشکلات اقتصادی نظیر فقر، بیکاری و... دیرتر خشکانده می‌شود. در کشورهای توسعه‌یافته سازمان اعلام آمار رسمی کشور نهادی مستقل از بدنه دولت است؛ بنابراین لازم است در ایران نیز به‌منظور جلوگیری از دخالت دولت در اعلام آمار، مرکز آمار ایران به نهادی کاملا مستقل از بدنه دولت تبدیل شود، اما متاسفانه وابستگی این نهاد به دولت در سال‌های اخیر روز به روز افزایش داشته است. در برخی موارد یا آمار به‌طور صریح و شفاف ارائه نشده یا از ارائه آن جلوگیری شده است. نمایش وضعیت اقتصادی و تعیین خط‌مشی سیاست‌های اقتصادی، اطلاع‌رسانی آماری به‌منظور نقد و بررسی برنامه‌ها و عملکرد سازمان‌ها، صرفه‌جویی در زمان و پیشگیری از بروز احتمالی بحران‌ها و... از جمله اهداف تاسیس یک نظام آماری است که باید کاملا مستقل از نهادهای دولتی باشد تا بتواند دردی از مشکلات جامعه دوا کند.

صمت به‌مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی بررسی کرد

جدال بی‌پایان آمارهای متناقض

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

چند سالی است که اعلام آمار نادرست یا تولید آمار غلط، موازی‌کاری و اطلاعات ناکافی به مسئله مهم اقتصاد ایران تبدیل شده است. نمونه بارز این موضوع را می‌توان در رویداد آماری اخیر مشاهده کرد. در شرایطی که طبق مصوبه جلسه شورای‌عالی آمار، مرکز آمار مرجع رسمی تهیه و اعلام آمار رشد اقتصادی و تورم در کشور شناخته می‌شود، بانک مرکزی آماری از نرخ رشد اقتصادی و تورم در تابستان گذشته اعلام کرد که با نرخ اعلامی سازمان آمار ایران در تعارض بود.

در ایران، دو نهاد آمارهای رسمی شاخص‌های تورم و رشد اقتصادی را منتشر می‌کنند که همواره رقم‌های اعلامی ازسوی این دو نهاد با هم متفاوت است. مقایسه گزارش‌های این دو نهاد که هر دو قطعا از متخصصان آمار در تهیه داده‌های خود بهره می‌برند، نشان می‌دهد تناقض‌های قابل توجهی بین داده‌های این دو مرکز وجود دارد. صمت به‌مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی چالش‌های تفاوت نرخ شاخص‌های کلان اقتصادی نظیر تورم و رشد اقتصادی اعلامی نهادهای گوناگون را از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

در شرایطی که نوک پیکان انتقادها به‌خاطر کنترل نشدن تورم به‌سوی دولت است، پسندیده‌تر آن است که دولت به‌جای وقت گذاشتن برای انتشار آمار بر کنترل نقدینگی تمرکز کند تا سفره معیشت مردم از این کوچک‌تر نشود

مرکز آمار ایران، تنها مرجع رسمی آمار در کشور

آلبرت بغزیان، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره علت تناقض داده‌های آماری بانک مرکزی و سازمان آمار ایران به صمت گفت: در حال حاضر مرکز آمار ایران تنها مرجع رسمی آمار در کشور است و آن‌گونه که در آمار این مرکز دیده می‌شود، نرخ تورم نقطه به نقطه کشور و استان‌ها در شهریور ۱۴۰۱ به ترتیب به عدد ۵۲.۲ و ۴۷.۳ درصد رسیده است؛ یعنی خانوارهای شهری و روستایی به‌طور میانگین ۵۲.۲ و ۴۷.۳ درصد بیشتر از شهریور ۱۴۰۰ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند.

باز هم اختلاف

وی افزود: در مقابل آمار مرکز آمار، بانک مرکزی نرخ تورم نقطه‌ای کشور و استان‌ها را برای شهریور ۱۴۰۱ به ترتیب ۴۲.۱ و ۴۹.۷ اعلام کرد که این اعداد اختلاف آماری فاحش میان دو نهاد ارائه‌دهنده آمار اقتصادی کشور را نشان می‌دهد.

این استاد دانشگاه با تاکید بر اینکه نرخ تورم ازسوی دولتمردان حدود ۴۰ درصد اعلام شده، اظهار کرد: این رقم به‌نوعی نرخ اعلامی ازسوی بانک مرکزی است، زیرا نرخ تورم اعلامی بانک مرکزی بنا بر مستندات متعدد قانونی، مرجع محاسبه ریالی حل‌وفصل دعاوی حقوقی نظیر تعیین نرخ دیه و... است، به همین دلیل در سخنان رئیس‌جمهوری و دولتمردان مورداستناد قرار گرفته است.

بغزیان با اشاره به اینکه دستگاه‌های اجرایی مانند بانک مرکزی مکلفند در حدود وظایف قانونی خود و در چارچوب ضوابط و استانداردهای شورای‌عالی آمار ایران، آمار تخصصی حوزه‌های مربوط به خود را تولید و اعلام کنند، گفت: تنها در صورت پیروی از استانداردهای مرکز آمار ایران، آمار منتشره توسط بانک مرکزی رسمیت می‌یابد؛ بر همین اساس، دو نهاد رسمی مرکز آمار ایران و بانک مرکزی طی سال‌های اخیر اقدام به تولید و انتشار آمارهای تورم با هدف تامین و رفع نیازهای جامعه کرده‌اند.

لزوم یک استقلال

این استاد دانشگاه در پاسخ به این پرسش که چرا در ارقام اعلامی ازسوی دو نهاد دولتی درباره شاخص تورم نقطه به نقطه اختلاف وجود دارد، بیان کرد: طبق قانون، مرکز آمار ایران ماخذ اعلام آمارهای تورم، رشد اقتصادی، بیکاری و... است. مرکز آمار ایران نیز نظیر بانک مرکزی یک سازمان دولتی است؛ بنابراین همیشه این امکان وجود دارد که برخی شاخص‌های اقتصادسنجی در این دو نهاد متفاوت باشد.

وی با تاکید بر اینکه دولت‌ها برای برنامه‌ریزی‌های کلان نیاز به آمار یکدست دارند، گفت: در حال حاضر کنترل تورم مهم‌ترین چالش پیش روی دولت است، زیرا براساس واقعیت جامعه گرانی‌ها حتی از نرخ تورم اعلامی مرکز آمار هم بیشتر شده است.

بغزیان یادآور شد: باید سازمان آمار ایران به نهادی مستقل از دولت تبدیل شود تا برنامه‌ریزان اقتصادی بتوانند به آمار ارائه‌شده توسط این مرکز بسنده کنند و دولت نتواند هیچ گونه دخل و تصرفی در شاخص‌های آماری داشته باشد.

راه چاره

این استاد دانشگاه در بیان راهکار همگرایی و صحت آمارها گفت: یک راهکار این است که بانک مرکزی اعلام آمار نکند و دیگری اینکه بانک مرکزی باتوجه به استانداردهای سازمان آمار و در نظر گرفتن سال پایه مشترک اقدام به انتشار آمار کند.

وی خاطرنشان کرد: در شرایطی که نوک پیکان انتقادها به‌خاطر کنترل نشدن تورم به‌سوی دولت است، پسندیده‌تر آن است که دولت به‌جای وقت گذاشتن برای انتشار آمار بر کنترل نقدینگی تمرکز کند تا سفره معیشت مردم از این کوچک‌تر نشود.

دولت عامل ایجاد نقدینگی

این اقتصاددان تصریح کرد: در مجموع برای مهار تورم سه محور وجود دارد که محور اول مدیریت خلق نقدینگی جدید، محور دوم حذف یا کاهش نقدینگی و محور سوم نیز مدیریت و کنترل نقدینگی موجود است.

وی گفت: دولت باید نقش موثری در کنترل تورم و بهبود سفره معیشت ایفا کند، اما دولت این کار را با دخالت در تنظیم پایه پولی انجام می‌دهد؛ در نتیجه این اقدام دولت پایه پولی و پیرو آن نقدینگی افزایش می‌یابد.

این استاد دانشگاه افزود: راه دیگری که دولت برای کنترل تورم اسمی از آن استفاده می‌کند، دست بردن در آمار است. دولت سعی دارد با این روش روند رشد تورم را کاهشی نشان دهد؛ در صورتی که واقعیت جامعه چنین نیست.

این استاد دانشگاه یادآور شد: تورم مفهومی پولی است که در علم اقتصاد براساس حجم نقدینگی تعریف می‌شود و این تعریف در تمام کشورها مصداق دارد؛ بنابراین هر قدر نقدینگی در کشور افزایش یابد، به‌طور قطع تورم نیز افزایش می‌یابد.

وی با تاکید بر اینکه برای کنترل تورم ابتدا باید زیرساخت‌های پولی و مالی اصلاح شود، گفت: چاپ و تزریق پول توسط دولت باعث افزایش تورم در جامعه می‌شود و این تورم در نهایت افزایش نرخ پول داخلی و خارجی را به‌دنبال دارد، زیرا در حقیقت پول نیز نوعی کالا محسوب می‌شود که در کشور ما تحت عنوان ریال شناخته شده است.

این اقتصاددان متذکر شد: این کالا تحت تاثیر متغیرهای روانی و واقعی بسیاری دچار نوساناتی می‌شود و در حال حاضر نیز باتوجه به کسری بودجه، افزایش نقدینگی، سیاست‌های بانک مرکزی و... حتی باوجود افزایش درآمدهای نفتی دچار نوسان شده و ارزش آن افت کرده است.

نرخ بیکاری در جامعه به‌وضوح رشد داشته که این مسئله ناشی از کندی رشد اقتصاد است؛ پس در یک سال گذشته رشد اقتصادی اتفاق نیفتاده است

لزوم برنامه‌ریزی‌های کلان براساس داده‌های آماری یکدست

مرتضی الله‌داد، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره علت تناقض داده‌های آماری ارائه‌شده ازسوی بانک مرکزی و سازمان آمار ایران به صمت گفت: برنامه‌ریزی‌های کلان اقتصادی باید براساس داده‌های آماری یکدست صورت گیرد، زیرا کوچک‌ترین تناقضی در آمار یا انحراف معیار از واقعیت باعث می‌شود برنامه در بازه زمانی نادرست اجرا یا با اشکالاتی روبه‌رو شود.

وی ادامه داد: در طول یک سال گذشته بخش‌های مختلف دولت آمارهای متعددی از عملکرد خود به رسانه‌ها ارائه کرده‌اند که با اندک بررسی میدانی و علمی می‌توان نامتعادلی و همخوان نبودن آنها با واقعیت‌های جامعه را درک کرد. این شکاف آماری بیشتر در اعلام نرخ شاخص «تورم» و «رشد اقتصادی» به‌عنوان دو شاخص اصلی اقتصاد مشهود است.

یارانه به روایت آمار

این استاد دانشگاه با بیان مثالی تشریح کرد: یارانه نقدی و افزایش آن از جمله موضوعاتی بود که رئیس‌جمهوری در آمار به آن استناد کرد و مدعی شد این رقم پرداختی به دهک‌های کم‌برخوردار فقر مطلق را تا حدود زیادی رفع کرده است. این سخنان در حالی مطرح شد که برمبنای آمار افزایش یارانه خود عاملی برای افزایش تورم، گرانی و به‌دنبال آن افزایش فقر در جامعه بوده است.

این اقتصاددان در بیان مثالی دیگر از تناقض آمارهای اعلامی توسط دولت اذعان کرد: رشد اقتصادی اعلام‌شده ازسوی دولت برای سال گذشته حدود ۴ درصد بود، در حالی که کارشناسان معتقدند در صورت صحت این آمار باید نرخ بیکاری در کشور روند نزولی داشته باشد و رونق تولید در واحدهای صنعتی به چشم بخورد.

وی افزود: بانک مرکزی و مرکز آمار ایران دو نهادی هستند که در زمینه تهیه و انتشار «حساب‌های ملی» فعالیت می‌کنند. «رشد اقتصادی» مهم‌ترین شاخصی است که آمار آن ازسوی این دو نهاد منتشر می‌شود و برای فعالان اقتصادی، سیاست‌گذاران و افکار عمومی دارای اهمیت بسزایی است.

الله‌داد با تاکید بر اینکه این نرخ رشد اقتصادی اعلامی ازسوی مرکز آمار ایران با واقعیت جامعه در تعارض است، گفت: نرخ بیکاری در جامعه به‌وضوح رشد داشته که این مسئله ناشی از کندی رشد اقتصاد است؛ پس در یک سال گذشته رشد اقتصادی اتفاق نیفتاده است. روایت آمار از رشد اقتصادی ناشی از دوران پساکرونا است.

وی ادامه داد: به‌بیان ساده وقتی شاخص رشد اقتصادی صعودی باشد، یعنی تولید در رونق است؛ در نتیجه بیکاری کاهش می‌یابد، اما اکنون شاهدیم که سیر نرخ بیکاری در کشور صعودی است.

یک شاخص و دو عدد

این استاد دانشگاه ادامه داد: به‌تازگی مرکز آمار ایران در گزارشی، نرخ رشد اقتصاد ایران در نیمه اول سال ۱۴۰۱ را ۴ درصد اعلام و در مقابل بانک مرکزی نرخ این شاخص را برای بازه زمانی یادشده ۳ درصد گزارش کرد.

وی گفت: اشکال کار اینجاست که هر دو نهاد نرخ رشد اقتصادی را مثبت و بالا اعلام کرده‌اند. مهم‌ترین دلیل این رشد اقتصادی، به جهشی که در تولید و فروش نفت رخ داد، بازمی‌گردد و این جهش تولید و فروش نفت باعث شد افزایش نرخ رشد اقتصادی منطقی به‌نظر برسد.

این اقتصاددان در پاسخ به این پرسش که چرا این دو رقم با یکدیگر متفاوت هستند و اعلام آمار اقتصادی وظیفه کدام نهاد است، گفت: جدا از هرگونه پیشداوری و مقایسه آمارها با واقعیت جامعه، دلیل تفاوت این دو آمار با یکدیگر در سال پایه‌ای که در محاسبات این دو نهاد ملاک قرار گرفته، نهفته است.

وی با تاکید بر اینکه باید آمارهای ارائه‌شده ازسوی هر دو مرکز به‌سمت همگرایی میل کند، گفت: مسلما تصمیم‌گیران و فعالان اقتصادی، وقتی با گزارش آماری متفاوت درباره یک شاخص مهم اقتصادی همچون تولید ناخالص داخلی مواجه باشند، پیش‌بینی و تصمیم‌گیری درباره آینده تولید برای‌شان دشوار خواهد شد.

سخن پایانی

درباره دو شاخص کلان اقتصادی یادشده اعداد ضدونقیضی ازسوی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران منتشر شده است. کارشناسان بر این باورند که نهادهای تحلیل داده‌های اقتصادی با شاخص‌های غیرهمسان دست به اندازه‌گیری نرخ تورم و رشد اقتصادی زده‌اند؛ از همین رو اعداد متفاوتی از یک شاخص به‌دست آمده است. این در حالی است که اقتصاددانان بیم آن دارند که ارائه آمار متناقض سبب انحراف از معیارهای صحیح شود و برنامه‌ریزان اقتصادی کشور را با مشکل مواجه کند.

وضعیت شرکت‌های دولتی اسفناک است

وزیر امور اقتصادی و دارایی با اسفناک خواندن وضعیت شرکت‌های دولتی گفت: یکی از نخستین گام‌های ما در وزارت اقتصاد این بود که با شفاف کردن صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی، مدیران دولتی را پاسخگو کنیم.

به گزارش ایرنا، سیداحسان خاندوزی در جمع خبرنگاران افزود: اموال عمومی مردم دست مدیرانی قرار داشت که در یک حاشیه امن و حیاط خلوت تاریک مدیریت می‌کردند، زیان می‌ساختند و برای خودشان پاداش تعیین می‌کردند. وی ادامه داد: تلاش کردیم این تاریکخانه را به‌طور کاملا شفاف و شیشه‌ای برای همه مردم باز کنیم. وزیر امور اقتصاد و دارایی با اسفناک خواندن وضعیت شرکت‌های دولتی گفت: یکی از نخستین گام‌های ما در وزارت اقتصاد این بود که با شفاف کردن صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی، مدیران دولتی را پاسخگو کنیم.

خاندوزی درباره وضعیت جاماندگان سهام عدالت گفت: این کار، تکلیف قانون بودجه ۱۴۰۱ است و دولت هم در این زمینه مصوبه‌ای داشت و در گام نخست برای افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی مانند کمیته امداد و بهزیستی، ۱۰ میلیون سهام عدالت به ازای هر فرد مصوب و منابع آن مشخص شد و این امر منتظر تاییدیه مجلس است و اگر ایرادی گرفته نشود برای اجرا ابلاغ خواهد شد.

خاندوزی تاکید کرد: پس از حل‌وفصل مسئله بازنشستگان، میزان باقیمانده در اختیار ۶ دهک قرار می‌گیرد. به‌محض آنکه ۹۰ هزار میلیارد تومان سازمان تامین اجتماعی و صندوق بازنشستگی اختصاص یابد، درباره باقیمانده سهام مصوبه خواهیم داد.

آنچه فعالان اقتصادی باید از قانون جدید چک بدانند

صفر تا صد وصول چک

گروه اقتصاد
editor@smtnews.ir

سال ۱۳۹۷ قانون جدید چک توسط مجلس تصویب و برای اجرا ابلاغ شد؛ در همین راستا، بانک مرکزی اقدامات لازم در زمینه اجرای قانون را اجرایی کرد، با این حال درباره اطلاع‌رسانی مربوط به قانون جدید چک، سوالاتی مطرح است که در ادامه به برخی از آنها پاسخ داده شده است.

براساس قانون جدید، مشتریان شبکه بانکی که با چک سروکار دارند باید از رویه‌های اجرایی مربوط به آن، آگاهی کامل داشته باشند. برای آگاهی از این رویه‌ها، سوالات متداول زیر با تواتر زمانی مراجعه به شعبه برای دریافت وجه چک تا درخواست صدور گواهی عدم‌پرداخت، مسدودی حساب صادرکننده چک برگشتی به میزان مبلغ کسری چک و نحوه پیگیری موضوع از طریق مراجع قضایی در سوالات زیر توضیح داده شده است. با توجه به مشکلات ایجادشده برای برخی از صاحبان چک و فعالان اقتصادی، صمت در این گزارش به برخی از سوالات مرتبط با رفع سوءاثر از سوابق چک‌های برگشتی و روش‌های آن، رفع مسدودی، نحوه اطلاع‌رسانی مسدودی وجوه حساب‌های صادرکننده چک و نحوه استعلام این مبالغ پرداخته است.

رفع مسدودی حساب شخص، منوط به رفع سوءاثر از سوابق چک‌های برگشتی او است

◉ هنگام مراجعه به بانک اگر حساب صادرکننده چک به اندازه مبلغ چک موجودی نداشت، دارنده چک چه کاری می‌تواند انجام دهد؟

اگر موجودی حساب صادرکننده چک کافی نبود، دارنده چک می‌تواند از بانک درخواست کند موجودی حساب جاری صادرکننده چک را به ایشان پرداخت کند.

همچنین براساس دستورالعمل حساب جاری مصوب شورای پول و اعتبار، اگر حساب جاری شخص صادرکننده چک موجودی نداشت، بانک مکلف است سایر حساب‌های شخص را بررسی کند و در صورت وجود موجودی آن را به دارنده چک بپردازد.

در مرحله آخر و در صورت عدم‌کفایت مجموع مبالغ موجود در حساب‌های شخص نزد بانک صادرکننده چک به درخواست دارنده چک، گواهینامه عدم‌پرداخت به میزان کسری مبلغ چک صادر می‌شود.

به‌عنوان مثال، اگر شخصی چکی به مبلغ ۱۰۰ میلیون ریال کشیده باشد و موجودی حساب جاری ایشان ۴۰ میلیون ریال باشد، بانک به تقاضای دارنده چک مکلف است مبلغ ۴۰ میلیون ریال را برداشت کرده و به ذی‌نفع پرداخت کند. همچنین اگر در سایر حساب‌های شخص (قرض‌الحسنه پس‌انداز، حساب سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و حساب‌سرمایه‌گذاری بلندمدت) نزد همان بانک، مبلغ ۵۰ میلیون ریال باشد، این مبلغ نیز پرداخت می‌شود. با این حساب، مجموع مبالغ (۴۰+۵۰) پرداخت‌شده معادل ۹۰ میلیون ریال است و برای ۱۰ میلیون ریال باقیمانده از مبلغ چک نیز بنا به درخواست دارنده، گواهینامه عدم‌پرداخت صادر می‌شود.

◉ اگر مشتری تامین وجه چک صادره‌اش را از تمام حساب‌ها در بانک خود تایید نکرده باشد، آیا بانک مجاز به برداشت وجه چک از سایر حساب‌هاست؟

طبق دستورالعمل حساب جاری، از جمله مواردی که باید در قرارداد حساب جاری درج شود، تکلیف بانک به پرداخت وجه چک از محل موجودی قابل برداشت سایر حساب‌ها (به ترتیب مقرر در بندهای مذکور)، در صورت کافی نبودن موجودی حساب جاری صادرکننده است. در واقع در صورت عدم‌تایید این موضوع از سوی مشتری بانک، قرارداد حساب جاری منعقد نمی‌شود.

◉ پس از صدور گواهینامه عدم‌پرداخت به چه صورت عمل می‌شود؟

در قانون جدید چک، بعد از ثبت غیرقابل پرداخت بودن یا کسری مبلغ چک در سامانه یکپارچه بانک مرکزی، این سامانه مراتب را به صورت برخط به تمام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری اطلاع می‌دهد. پس از ۲۴ ساعت، تمام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری حسب مورد مکلف هستند تا زمانی که از چک برگشتی رفع سوءاثر نشده، محدودیت‌های زیر را نسبت به صاحب حساب و امضاکننده چک برگشتی اعمال کنند:

الف- عدم‌امکان افتتاح هرگونه حساب و صدور کارت بانکی جدید؛ حتی صدور المثنی/ تمدید تاریخ اعتبار کارت/ کارت اعتباری و تسهیلات خرد؛

ب- مسدود شدن وجوه تمام حساب‌ها و کارت‌های بانکی و هر مبلغ متعلق به صادرکننده که تحت هر عنوان نزد بانک‌ها یا مؤسسات اعتباری موجود است به میزان کسری مبلغ چک؛ در این زمینه اولویت مسدود شدن حساب‌ها با بانک‌ها و موسسات اعتباری خواهد بود که مجموع موجودی حساب‌های سپرده متناظر (ریالی یا ارزی) صادرکننده چک نزد آنها بالاترین رقم باشد. درباره نحوه انتخاب حساب‌های سپرده، اولویت به ترتیب با حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت، سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت، سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده قرض‌الحسنه جاری صادرکننده چک است.

همچنین پس از ۲۴ ساعت از ثبت غیرقابل پرداخت بودن یا کسری مبلغ چک در سامانه یکپارچه بانک مرکزی، وجوه حساب‌های افراد به میزان مبلغ کسری چک مسدود می‌شود. در واقع مهلت ۲۴ ساعته توسط قانون‌گذار برای تامین موجودی حساب چک قبل از اعمال اقدامات تنبیهی در نظر گرفته شده است.

ج- عدم‌پرداخت هرگونه تسهیلات بانکی یا صدور ضمانتنامه‌های ارزی یا ریالی؛

د- عدم‌گشایش اعتبار اسنادی ارزی یا ریالی.

◉ در صورت برگشت خوردن یک برگ چک، آیا امکان ثبت سایر برگ‌های آن دسته چک در سامانه صیاد وجود دارد؟

خیر. با توجه به مفاد ماده (۲۱) مکرر قانون صدور چک، تا زمان رفع سوءاثر از چک برگشتی، صدور چک جدید، از ناحیه صاحب حساب و امضاکنندگان چک برگشتی مزبور، ممنوع است.

◉ اقدام قضایی برای چک برگشتی در قانون جدید چگونه انجام می‌شود؟

در صورت برگشت چک به هر دلیلی، بانک مکلف است به درخواست دارنده چک، فورا غیرقابل پرداخت بودن آن را در سامانه یکپارچه بانک مرکزی ثبت کند و با دریافت کد رهگیری و درج آن در گواهینامه عدم‌پرداخت، علت یا علل عدم‌پرداخت را صریحا قید و آن را امضاء، مهر و به متقاضی (دارنده چک) تسلیم کند.

در گواهینامه عدم‌پرداخت باید هویت و نشانی کامل صادرکننده و دارنده چک، کد رهگیری دریافت‌شده از سامانه یکپارچه بانک مرکزی، مهر بانک و شخص حقوقی و وضعیت مطابقت یا عدم‌مطابقت امضای چک و نمونه امضای موجود در بانک درج شده باشد، در غیر این صورت در مراجع قضایی و ثبتی به آن ترتیب اثر داده نمی‌شود.

دارنده چک برگشتی با در دست داشتن گواهینامه عدم‌پرداخت، می‌تواند به دفاتر خدمات الکترونیک قضایی قوه قضاییه رفته و درخواست صدور اجراییه از دادگاه صالح را کند. دادگاه با بررسی متن چک و احراز ۳ شرط یادشده در ماده (۲۳) قانون صدور چک (۱- وصول وجه آن منوط به تحقق شرطی نشده باشد؛ ۲- در متن چک قید نشده باشد که چک بابت تضمین انجام معامله یا تعهدی است؛ و ۳-گواهی عدم‌پرداخت به‌دلیل موضوع ماده ۱۴ صادر نشده باشد. به این معنا که صادرکننده یا ذی‌نفع چک اعلام نکرده باشد که چک مفقود یا سرقت یا جعل شده یا اینکه از طریق کلاهبرداری یا خیانت در امانت یا جرائم دیگر به‌دست نیامده باشد) اجراییه را صادر می‌کند. از تاریخ ابلاغ اجراییه، ۱۰ روز به صادرکننده چک برگشتی مهلت داده می‌شود که مطالبات خود را پرداخت کند یا با موافقت دارنده ترتیبی برای پرداخت آن بدهد یا مالی را معرفی کند، در غیر این‌صورت، حسب درخواست دارنده چک، مطابق قانون «نحوه اجرای محکومیت‌های مالی» اقدام خواهد شد.

چاپ کد رهگیری روی گواهی عدم‌پرداخت اجباری است؟

بله. در ماده (۴) اصلاحی قانون صدور چک، برای بانک تکلیفی مبنی بر درج فوری کد رهگیری روی گواهینامه عدم‌پرداخت پیش‌بینی شده است. انجام این تکلیف قانونی، از زمان لازم‌الاجرا شدن قانون اصلاح قانون صدور چک مصوب ۹۷/۸/۱۳، برای بانک‌ها الزامی است.

◉ با توجه به صدور گواهی عدم‌پرداخت به علت مغایرت اطلاعات برگه چک با سامانه صیاد، آیا این موضوع به‌عنوان سوءسابقه برای صادرکننده چک لحاظ می‌شود؟

بله، مغایرت اطلاعات نسخه کاغذی با اطلاعات سامانه‌ای چک، از مصادیق اختلاف در مندرجات چک (موضوع ماده ۳ قانون صدور چک)، محسوب شده و در صورت درخواست دارنده (وفق مواد ۴، ۵ و ۵ مکرر قانون صدور چک)، منجر به برگشت چک و ثبت سوءاثر در سامانه یکپارچه بانک مرکزی خواهد شد.

◉ آیا ذی‌نفع چک می‌تواند پس از مسدودی مبلغ کسری چک، مبلغ را از بانک طلب کند؟

خیر. این موضوع نیازمند فرآیند قضایی و حکم دادگاه است. دارنده چک برگشتی می‌تواند با در دست داشتن گواهی عدم‌پرداخت به دفاتر خدمات الکترونیک قضایی قوه قضاییه مراجعه و صدور اجراییه از دادگاه را درخواست کند.

◉ در زمان برگشت چک آیا همه حساب‌های فرد مسدود می‌شود؟

حساب مسدود نمی‌شود، بلکه مبالغ موجود در حساب‌های صادرکننده چک برگشتی به میزان مبلغ کسری چک مسدود می‌شود. به‌عنوان مثال اگر چک شخصی به مبلغ ۱۰۰ میلیون ریال در بانک A برگشت بخورد، مبالغ موجود در حساب‌های وی در سایر بانک‌ها در مجموع به مبلغ ۱۰۰ میلیون ریال مسدود می‌شود. در این صورت، مازاد موجودی حساب فرد قابل برداشت است و شخص می‌تواند از آن مبلغ استفاده کند.

◉ زمانی که حساب صادرکننده چک برگشتی در یک بانک مسدود شود، رفع مسدودی چگونه انجام می‌شود؟

رفع مسدودی حساب شخص منوط به رفع سوءاثر از سوابق چک‌های برگشتی است.

چنانچه موجودی حساب براساس بند ب ماده (۵) مکرر به‌دلیل غیرقابل پرداخت بودن یا کسری مبلغ چک مسدود شود، رفع انسداد، حسب دستور قضایی یا رفع سوءاثر از چک، براساس تبصره (۳) ماده (۵) (روش‌های شش‌گاه رفع‌سوءاثر چک) قانون صدور چک به عمل خواهد آمد.

چنانچه حساب صادرکننده، در اجرای ماده (۱۴) قانون صدور چک (صادرکننده یا ذی‌نفع یا قائم مقام قانونی آنها با تصریح به اینکه چک مفقود یا سرقت یا جعل شده یا از طریق کلاهبرداری یا خیانت در امانت یا جرایم دیگری تحصیل‌شده می‌تواند کتبا دستور عدم‌پرداخت وجه چک را به بانک بدهد)، مسدود شده باشد، حسب تبصره‌های (۱) و (۲) ماده اخیرالذکر، در صورت انصراف دستوردهنده (دستور عدم‌پرداخت) یا تعیین‌تکلیف در مرجع قضایی یا عدم‌تسلیم گواهی تقدیم شکایت در مرجع مرجع قضایی در مدت یک‌هفته، به بانک، از حساب رفع مسدودی به عمل خواهد آمد.

◉ رفع سوءاثر از سوابق چک‌های برگشتی اشخاص با چه روش‌هایی ممکن است؟

براساس قانون صدور چک و قانون اصلاح قانون صدور چک مصوب سال ۱۳۹۷ و بخشنامه‌های صادره بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تمام امور مربوط به رفع سوءاثر از چک‌های برگشتی اشخاص، صرفا از طریق شعب و واحدهای تابعه بانک‌ها و به صورت ذیل امکان‌پذیر است:

واریز کسری مبلغ چک به حساب جاری نزد بانک عهده و ارائه درخواست مسدودی به مدت یک سال در صورتی که حساب جاری مشتری نزد شعبه مفتوح و توسط مراجع قضایی مسدود نشده باشد، بانک مکلف است ضمن مسدود کردن مبلغ یادشده تا زمان مراجعه دارنده چک و حداکثر به مدت یک‌سال، ظرف مدت ۳ روز، واریز مبلغ را به شیوه‌ای اطمینان‌بخش و قابل‌استناد به اطلاع دارنده چک برساند.

پس از برگشت چک و مسدودسازی حساب مراتب در اینترنت‌بانک، موبایل‌بانک و... به اطلاع صادرکننده چک می‌رسد. همچنین پیامکی حاوی اطلاعات مسدودسازی وجوه حساب ناشی از برگشت چک برای صادرکننده توسط بانک مربوطه ارسال می‌شود.

◉ نحوه اطلاع‌رسانی در زمان رفع مسدودی به چه صورت است؟

پس از رفع سوءاثر از چک برگشتی و انجام فرآیند رفع مسدودی، مراتب در اینترنت‌بانک و موبایل‌بانک به اطلاع فرد خواهد رسید. همچنین پیامک اطلاع‌رسانی توسط بانک مربوطه درباره رفع مسدودی نیز به انضمام اطلاعات لازم (حاوی مبلغ، حساب و بانک مربوطه) برای فرد ارسال می‌شود.

◉ آیا امکان استعلام مبالغ مسدود شده حساب‌ها بابت چک برگشتی وجود دارد؟

صادرکنندگان و ذی‌نفعان چک برگشتی می‌توانند با مراجعه به سایت بانک مرکزی به نشانی www.cbi.ir، در قسمت فوتر (پانوشت) وب‌سایت (https://www.cbi.ir/InquiryMahCheque/۲۳۵۸۶.aspx)، از بخش «استعلام مبالغ مسدود شده حساب‌ها بابت چک برگشتی» از مبالغ مذکور آگاهی یابند.

صادرکنندگان و ذی‌نفعان چک برگشتی پس از مراجعه به صفحه فوق‌الذکر و با وارد کردن اقلام اطلاعاتی شامل کد ملی یا شماره تلفن همراه صاحب حساب/امضاکننده/ذی‌نفع، می‌توانند از دو شیوه «اطلاعات چک» و «کدرهگیری چک برگشتی» نسبت به استعلام مبالغ مسدودشده حساب‌ها بابت چک برگشتی اقدام کنند.

در این صفحه اطلاعاتی شامل شناسه حکم، شماره شبا حساب، مبلغ مسدودشده، تاریخ‌های مسدودی و رفع مسدودی و وضعیت فعلی حساب ارائه می‌شود. وضعیت‌های حساب شامل مسدودشده (وجه مربوطه غیرقابل‌برداشت است.)، رفع مسدودشده (وجه مربوطه قابل برداشت توسط صاحب حساب است.) یا در حال انجام عملیات (در حال پیگیری رفع مسدودی توسط بانک مربوطه) است.

◉ محرومیت‌های ناشی از چک برگشتی در چه مواردی اعمال نمی‌شود؟

در مواردی که یکی از دلایل برگشت چک شامل ماده ۱۴ قانون اصلاح قانون صدور چک باشد، این محرومیت‌ها اعمال نمی‌شود. چک‌های مشمول ماده ۱۴ چک‌هایی است که صادرکننده چک یا ذی‌نفع یا قائم‌مقام قانونی آنها با تصریح به اینکه چک مفقود یا سرقت یا جعل‌شده یا از طریق کلاهبرداری یا خیانت در امانت یا جرائم دیگری تحصیل‌شده می‌توانند دستور عدم‌پرداخت وجه چک را به بانک بدهد.

بانک پس از احراز هویت دستوردهنده از پرداخت وجه آن خودداری خواهد کرد و در صورت ارائه چک بانک گواهی عدم‌پرداخت را با ذکر علت اعلام شده صادر و تسلیم می‌کند.

اگر موجودی حساب صادرکننده چک کافی نبود، دارنده چک می‌تواند از بانک درخواست کند موجودی حساب جاری صادرکننده چک را به ایشان پرداخت کند

در ریجه

ضرورت اصلاح نظام مالیاتی

تجربه جهانی نیز نشان می‌دهد مهم‌ترین ابزار سیاستی برای کاهش نابرابری‌های درآمدی در یک کشور اخذ مالیات است، به همین دلیل پیش‌بینی می‌شود اگر نظام مالیاتی ایران هم اصلاح شود در توزیع درآمد تحول بزرگی رخ دهد.

شرایط اقتصاد کشور به‌گونه‌ای است که بخش مهمی از جمعیت زیر خط فقر رفته‌اند و با استقرار نظام مالیات بر مجموع درآمد اشخاص حقیقی می‌توان توان مالی دولت را برای حمایت از فرودستان افزایش داد، به همین دلیل از منظر اقتصاد سیاسی گفته می‌شود برندگان اصلی یک نظام یکپارچه مالیاتی، فرودستان هستند. طبعا بزرگ‌ترین مانع اجرای این سیاست در کشور هم کسانی هستند که از آن زیان خواهند دید.

سرمایه‌داران و سوداگران کسانی هستند که از شفافیت دوری می‌کنند و تمایل دارند در شرایطی به فعالیت خود ادامه دهند که کمترین قوانین و مقرراتی را در مقابل خود ببینند.

نظام مالیاتی ایران که شباهت زیادی به الگوی مالیات بر درآمد انگلیس در قرن نوزدهم دارد، از رویکرد اخذ جداگانه مالیات از پایه‌های درآمدی تبعیت می‌کند. در ساختار مالیاتی فعلی ایران، بیشتر انواع سرمایه همچون سود تقسیمی سهام، سود سپرده بانکی، انواع اوراق بهادار و عایدی سرمایه معاف از مالیات هستند. این امر به‌خوبی نشان می‌دهد نظام مالیاتی ایران فاقد رویکرد مالیات یکپارچه بر مجموع درآمد اشخاص حقیقی است. ممکن است برخی صاحب‌نظران یا مجریان مالیاتی گذشته یا حال ادعا کنند تفاوت چندانی میان دو رویکرد وجود ندارد، چراکه در رویکرد اخذ جداگانه مالیات‌ها نیز کمابیش از همه پایه‌های درآمدی، مالیات اخذ و به حساب دولت واریز می‌شود. به‌علاوه ممکن است با این استدلال که نظام مالیاتی کنونی ایران تا حد زیادی به اخذ مالیات در منبع متکی است ادعا شود نظام مالیاتی فعلی کشور بر نظام یکپارچه برتری دارد.

▣ ارزیابی نقاط ضعف و قوت نظام مالیاتی

ارزیابی نقاط ضعف و قوت نظام کنونی مالیات بر درآمد در ایران نیازمند توجه به معیارهای مطلوب در یک نظام مالیاتی است. نخستین معیار، عادلانه بودن نظام مالیاتی است. اقتصاددانان هنگام ارزیابی این معیار به دو عنصر عدالت افقی و عمودی اشاره می‌کنند.

منظور از عدالت افقی رفتار یکسان نظام مالیاتی با مودیانی است که توان پرداخت یکسانی دارند، در حالی که نظام مالیاتی فعلی کشور فاقد این معیار است. مادامی که نظام مالیاتی کشور مبتنی بر اخذ جداگانه مالیات از پایه‌های مختلف درآمدی است احتمال باقی ماندن این مشکل بسیار زیاد است.

شاخص‌های اندازه‌گیری نابرابری در ایران نشان می‌دهد پس از انقلاب نیز همچنان نابرابری‌های اقتصادی فراتر از اندازه‌های قابل قبول است. برای مثال، ضریب جینی که از شناخته‌شده‌ترین شاخص‌های اندازه‌گیری نابرابری در جهان است، پس از کاهش نسبتا ملموس در ۳ سال اول دهه ۹۰ به‌سرعت در حال افزایش و بازگشت به سطوحی تاریخی در خود در ابتدای دهه ۸۰ است.

در آن زمان ضریب جینی کشور ۰.۴ اندازه گیری شد؛ این در حالی است که برخی کشورهای جهان توانسته‌اند با اتخاذ سیاست‌های مناسب این شاخص را به کمتر از ۰.۲۵ کاهش دهند.

از دیگر شاخص‌های اندازه‌گیری نابرابری که بیانگر سطح نامطلوب نابرابری در ایران است نسبت هزینه ۱۰ درصد ثروتمندترین به ۱۰ درصد فقیرترین جمعیت کشور است. این شاخص نیز پس از بهبود قابل‌توجه در اوایل دهه ۹۰ به‌سرعت در حال افزایش است.

تجربه جهانی نشان می‌دهد مهم‌ترین سازکارهای در دسترس برای کاهش نابرابری‌های درآمدی استفاده بهینه از ابزارهای مالیاتی و یارانه‌ای است.

به‌طور مثال ضریب جینی درآمد در سوئد، پیش از اخذ مالیات و توزیع یارانه به ۰.۴۳ می‌رسد که رقمی به‌شدت بد و نامطلوب است، اما دولت این کشور توانسته با بهره‌گیری مناسب از ابزارهای مالیاتی و یارانه‌ای، توزیع درآمد را به‌نحو چشمگیری بهبود بخشیده و آن را به حدود ۰.۲۵ برساند که جزو موفق‌ترین ارقام جهان در زمینه مقابله با نابرابری‌ها به‌شمار می‌رود.

یکشنبه
اول آبان ۱۴۰۱- ۲۶ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ - ۲۳ اکتبر ۲۰۲۲- شماره ۲۱۷۹-پیاپی ۳۴۹۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

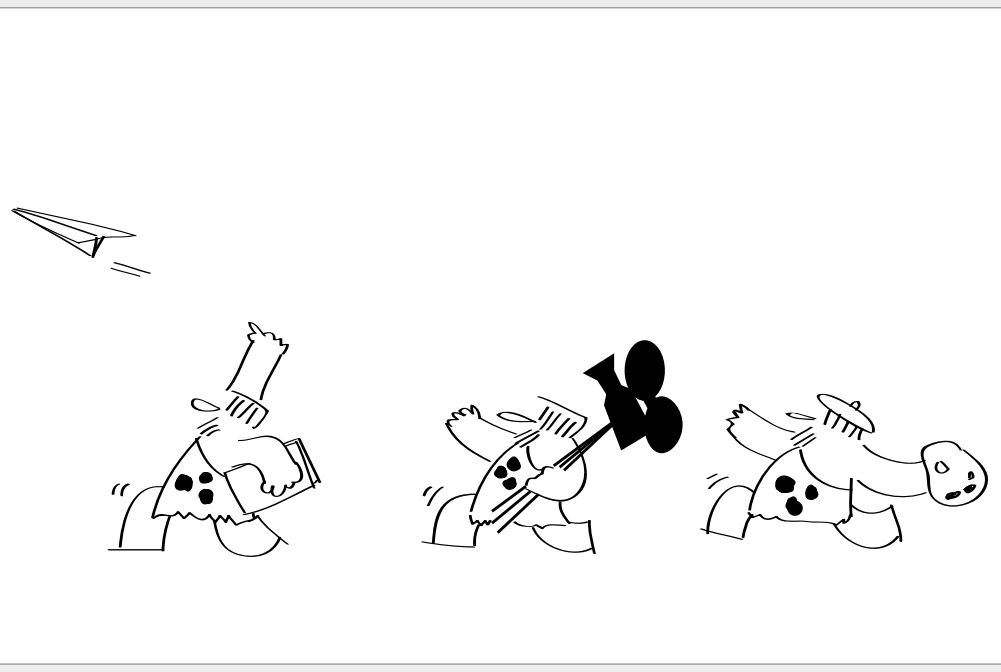
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۲۲۷۴۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ - ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

تاکید کادر پزشکی بر رعایت پروتکل‌های بهداشتی

آنفلوآنزا جایگزین کرونا می‌شود

به‌نظر می‌رسد پاییز و زمستان امسال، ویروس آنفلوآنزا جایگزین کرونا شود، زیرا زودتر از موعد مقرر آمده و هر روز بر تعداد بیماران درگیر ویروس آنفلوآنزا افزوده می‌شود. پزشکان می‌گویند باتوجه به رشد تصاعدی مراجعان سرپایی به مراکز درمانی کشور، وارد پیک آنفلوآنزا شده‌ایم.

شهنام عرشی، سرپرست مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، با عنوان این مطلب که هر سال آنفلوآنزا از اواسط آبان شیوع پیدا می‌کرد، گفت: امسال، ۴ هفته زودتر درگیر این بیماری شده‌ایم و در حال حاضر حدود ۵۰ درصد موارد سرماخوردگی را، افراد مبتلا به آنفلوآنزا تشکیل می‌دهند. در همین حال، گزارش‌ها از سطح مراکز درمانی کشور نشان می‌دهد تعداد مراجعان سرپایی به‌شکل تصاعدی در حال افزایش است.

قرنطینه آنفلوآنزا ۵ روز است

به‌گفته متخصصان بیماری‌های عفونی، ویروسی که شایع شده از نوع قبلی آنفلوآنزا است. محمدرضا صالحی، معاون درمان مجتمع بیمارستانی امام خمینی (ره)، با عنوان این مطلب که آنفلوآنزای نوع A شدیدتر از نوع B است، گفت: ما افراد را به دو گروه تقسیم می‌کنیم؛ گروه پرخطر، شامل سالمندان، افرادی که بیماری زمینه‌ای دارند، مادران باردار و کودکان است که باید نسبت به تزریق واکسن آنفلوآنزا اقدام کنند. صالحی گفت: گروه دوم بالغین سالم هستند که جزو افراد پرخطر نیستند. به‌گفته پزشکان، دوره قرنطینه آنفلوآنزا، بین ۵ تا ۷ روز است.

لازم به تاکید است که برخی از بیماران مبتلا به آنفلوآنزا راهی بخش‌های ICU می‌شوند. این افراد زمینه ژنتیکی دارند و عوارض آنفلوآنزا در این قبیل بیماران تشدید می‌شود و آنها را راهی بخش‌های ICU می‌کند. یکی دیگر از مشکلات آنفلوآنزا در دوران پاندمی کرونا، تشخیص آن از بیماری کووید ۱۹ است که کار پزشکان را سخت می‌کند، زیرا علائم هر دو بیماری، تقریبا شبیه هم است.

تداوم رعایت پروتکل‌های بهداشتی

در همین حال حمیدرضا جماعتی، دبیر کمیته علمی کشوری کرونا گفت: توصیه ما در شرایط کنونی، تداوم رعایت پروتکل‌های بهداشتی به‌ویژه در فضاهای مسقف، مکان‌های شلوغ، مراکز آموزشی و بخش حمل‌ونقل عمومی برای پیشگیری از ابتلا به آنفلوآنزا است. مهم‌ترین پروتکل بهداشتی در حال حاضر، استفاده از ماسک است اما شست‌وشوی مداوم دست‌ها و رعایت فاصله فیزیکی نیز مهم است.

وی با بیان اینکه تزریق واکسن آنفلوآنزا تاثیر زیادی در کاهش موارد بستری در بیمارستان‌ها و مرگ‌ومیر دارد، افزود: توصیه ما این است که کودکان، افراد با بیماری‌های زمینه‌ای، سالمندان و افراد بالاتر از ۶۵ سال و نیز نیروهای بهداشتی و درمانی، واکسن آنفلوآنزا را تزریق کنند.

جماعتی به تشابه علائم آنفلوآنزا و کرونا در بیماران اشاره و تاکید کرد: توصیه ما این است که همکاران کادر درمان پس از مشاهده علائم و برای تشخیص دقیق، حتما تست‌های تشخیصی را تجویز و مشخص کنند که بیماری فرد آنفلوآنزا است یا کرونا، چراکه درمان این دو بیماری، کاملا با هم متفاوت است و در صورت گرفتاری شدید، نیاز به درمان‌های اختصاصی است.

دبیر کمیته علمی کشوری کرونا یادآور شد: پزشکان و متخصصان باید از تجویز بی‌رویه آنتی‌بیوتیک‌ها به‌ویژه آزیترومایسین باتوجه به فصل سرما و شیوع عفونت‌های ویروسی از جمله آنفلوآنزا خودداری کنند، چون از یک سو آنتی‌بیوتیک‌ها تاثیر بسزایی در بهبود شرایط این بیماران ندارند و از سوی دیگر، این تجویز و مصرف بی‌رویه باعث ایجاد مقاومت‌های آنتی‌بیوتیکی و عوارض در برخی بیماران می‌شود.

مرگ‌ومیر آنفلوآنزا کمتر از کرونا نیست

ایرج خسرونیا، رئیس جامعه پزشکان متخصص داخلی ایران، در گفت‌وگو با مهر، گفت: باتوجه به کم شدن موارد کرونا و کاهش رعایت پروتکل‌های بهداشتی، انتظار می‌رود امسال با افزایش موارد آنفلوآنزا مواجه شویم.

وی با بیان اینکه موارد مرگ‌ومیر آنفلوآنزا کمتر از کرونا نیست، ادامه داد: متاسفانه مردم آگاهی زیادی از بیماری آنفلوآنزا ندارند، در حالی که وقتی همه‌گیری آنفلوآنزا رخ می‌دهد، شاهد موارد بستری و مرگ‌ومیر هستیم.

افزایش ۲۰ درصدی نرخ کاغذ در یک ماه

نایب رئیس اتحادیه چاپخانه‌داران تهران با بیان اینکه فعالان صنعت چاپ با عرضه کاغذ در بورس مخالفند، از افزایش نرخ کاغذ خبر داد. میریونس جعفری در گفت‌وگو با ایسنا، از افزایش ۲۰ درصدی نرخ کاغذ نسبت به ۴ ماه پیش خبر داد و گفت: هفته گذشته نرخ هر بند کاغذ سه‌ورقی به یک میلیون تومان رسید، این در حالی است که به‌گفته وی محموله جدیدی وارد کشور نشده و علت افزایش نرخ کاغذ، فروش آن در بورس کالا است. دلالان کاغذ را از بورس می‌خرند و گران‌تر به فعالان صنعت چاپ می‌فروشند. وی با بیان اینکه فعالان صنعت چاپ با عرضه کاغذ در بورس مخالفند، تصریح کرد: کاغذ باید به‌دست مصرف‌کننده و چاپخانه‌دار برسد تا با همان نرخ آن را به ناشر بدهند. اگر کاغذ مستقیم به جایی که مصرف می‌شود برسد، دست دلالان نمی‌افتد. در عین حال به‌گفته وی برخی از ناشران کاغذ دریافت می‌کنند، مقداری از آن را استفاده و مابقی را به نرخ بالاتر در بازار عرضه می‌کنند.

چقدر کارت بانکی داریم؟

مانده انواع کارت‌های بانکی در کشور تا پایان شهریور امسال، به ۴۱۹ میلیون و ۴۳۵ هزار و ۹۷ عدد رسیده است. به گزارش ایسنا مانده کارت‌های بانکی صادر شده تا پایان شهریور امسال حاکی از آن است که در حال حاضر ۴۱۹ میلیون و ۴۳۵ هزار و ۹۷ عدد کارت بانکی در قالب کارت برداشت، اعتباری، هدیه و کارت پول الکترونیک در کشور وجود دارد. در این زمینه، بررسی آمار بانک مرکزی نشان می‌دهد بانک ملی با صدور انواع کارت بانکی در رده نخست صدور انواع کارت بانکی قرار دارد. همچنین، تا پایان شهریور امسال بالغ بر ۲۷۱ میلیون و ۷۱۱ هزار و ۳۴۷ عدد کارت بانکی از نوع برداشت در کشور وجود داشته که بانک ملی ایران با ۴۹ میلیون و ۲۲۱ هزار و ۵۶۹ کارت، بیشترین صدور کارت برداشت در میان بانک‌ها و موسسات اعتباری کشور را داشته است. بانک‌های صادرات، ملت و سپه در رده‌های بعدی قرار دارند و بانک خاورمیانه کمترین تعداد کارت برداشت را در شبکه بانکی صادر کرده است. علاوه بر این، طبق آخرین اعلام بانک مرکزی ۱۲ میلیون و ۳۲۸ هزار و ۷۴۷ عدد کارت بانکی از نوع اعتباری در شبکه بانکی وجود دارد که بانک آینده با ۵ میلیون و ۲۴۲ هزار و ۷۵ عدد کارت، بیشترین صدور کارت اعتباری در میان بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری کشور را داشته است. از سوی دیگر، این آمار نشان می‌دهد ۱۳۳ میلیون و ۱۷۰ هزار و ۶۴۰ عدد کارت خرید یا هدیه در سطح کشور وجود دارد که بانک ملی ایران با صدور ۳۷ میلیون و ۳۴۳ هزار و ۳۶۹ عدد کارت هدیه در رتبه نخست این جدول قرار گرفته و پس از آن نیز بانک‌های پارسیان و ملت قرار دارند.

همچنین، ۲ میلیون و ۲۲۴ هزار و ۳۶۳ عدد کارت پول الکترونیک تا پایان شهریور امسال در کشور وجود داشته که عمده بازار کارت پول الکترونیک در اختیار بانک ملت است.

نظرگاه

زیر و بم برنامه هفتم توسعه

مهدی پاکذات- رئیس مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان برنامه و بودجه: با اعلام سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه تدوین این برنامه آغاز شده و باتوجه به آسیب‌شناسی‌هایی که انجام شده با ۶ برنامه گذشته تفاوت‌های قابل توجهی خواهد داشت. مهم‌ترین تفاوتی که این سیاست‌ها با نمونه‌های قبلی دارد، پررنگ شدن نوعی اولویت‌بندی در آنها است. در دوره‌های قبل تعداد کل سیاست‌های هر دوره نسبت به دوره قبل از آن افزایش داشت و طبیعتا به‌مرور که پیش می‌رفتیم با بروز مشکلات جدید اقتصادی و مسائل متعددی که پیش روی کشور وجود داشت، دغدغه‌مندان و نخبگان کشور در سطوح بالا برای حل همه مسائل و مشکلات کشور سیاست‌های کلی را تدوین و ابلاغ می‌کردند. برای مثال در برنامه ششم توسعه ۸۰ ماده سیاست کلی تدوین شده بود، اما همه می‌دانند که در یک بازه زمانی پنج‌ساله امکان حل همه مسائل کشور وجود ندارد و چاره‌ای جز اولویت‌بندی و انتخاب میان این مسائل نیست. وقتی اولویت‌بندی وجود نداشته باشد برنامه‌های زیادی برای حل مسائل نوشته می‌شود، اما مثل برنامه‌های توسعه قبل اجرا نمی‌شود. به همین خاطر در سیاست‌های کلی برنامه هفتم برای حل مسائل اولویت‌بندی قائل شده‌اند. در سیاست‌های ابلاغی برنامه هفتم ۲۶ بند یا ماده تدوین شده است. یعنی از میان مسائل کشور ۲۶ مورد اولویت‌بندی شده است. در پیش‌نویس اولیه‌ای که از سوی دفتر مقام معظم رهبری به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارسال شده، ۱۴ بند آمده بود که در مجمع این ۱۴ مورد به ۲۶ مورد تبدیل شده است. با این حال این موضوع به‌معنای افزایش آن ۱۴ مورد نیست، بلکه هر کدام از بندهایی که در پیش‌نویس اولیه آمده بود چندین مورد را شامل می‌شد. به همین خاطر برخی مسائل از یکدیگر تفکیک شده و به ۲۶ مورد رسیده است.

انطباق کامل با سیاست‌های کلی

سازمان برنامه در نظر دارد خودش را کاملا با سیاست‌های کلی پایبند بداند و اولویت‌بندی‌ها را براساس آن در برنامه هفتم تنظیم کند تا به این ترتیب با مسائل کمتری روبه‌رو و برنامه به بهترین شیوه تنظیم و تدوین شود. البته این نکته را هم باید ذکر کرد که بیش از ۷۰ درصد پیشنهادهای مرکز پژوهش‌های سازمان برنامه و بودجه برای تدوین سیاست‌های کلی در این سیاست‌ها آمده است؛ بنابراین تفاوت قابل توجهی بین اولویت‌های سازمان با سیاست‌های کلی وجود ندارد، اما این اولویت‌بندی در سطوح عالی پیامی بود برای سازمان برنامه که خلاف دوره‌های قبل به اولویت‌بندی برنامه‌ها روی بیاورد. این کار دو حسن دارد؛ یکی اینکه برنامه توسعه گسترده و دچار برنامه‌ریزی جامع نمی‌شود و ما می‌توانیم آن را محدود کنیم. دوم اینکه امکان پذیرش این برنامه که سازمان برنامه و بودجه تهیه و تدوین خواهد کرد برای مجلس شورای اسلامی هم بیشتر خواهد شد. موضوع دوم این است که در سیاست‌های کلان ابلاغی هدفگذاری اقتصادی انجام و باوجود اهمیت سایر مسائل فرهنگی، دفاعی و... در این سیاست‌ها به‌صراحت ذکر شده که هدف اصلی در برنامه هفتم رشد اقتصادی است. متوسط رشد اقتصادی در ۵ سال برنامه هفتم ۸ درصد در نظر گرفته شده است. نکته مهمی که در این زمینه وجود دارد این است که هرچند نرخ رشد هدف‌گذاری شده، اما باتوجه به اینکه وضعیت سرمایه‌گذاری خارجی مشخص نیست در سیاست‌های کلی بر سرمایه‌گذاری از محل ارتقای بهره‌وری تاکید شده است. یکی دیگر از موارد قابل توجه در سیاست‌های ابلاغی توجه به رشد اقتصادی در بخش خدمات است. هرچند رشد بخش تولید نیز مهم و مورد توجه است، اما توجه ویژه به حوزه خدمات، به‌ویژه آن بخش‌هایی که به وضعیت و شرایط ژئواکونومیکی کشور گره خورده، به‌عنوان یکی از پیشران‌های اقتصادی امری تازه است. در این زمینه بر مواردی مانند ترانزیت و حمل‌ونقل کالا و مسافر، انرژی، حتی انتقال داده و اطلاعات و... تاکید شده است. در سیاست‌های کلی به‌خوبی اشاره شده که در این بخش هم به مقداری سرمایه‌گذاری نیاز داریم و هم به مقداری اصلاح قوانین. یکی دیگر از مواردی که در سیاست‌های کلی بی‌سابقه است معرفی گردشگری به‌عنوان یک پیشران اقتصادی است. البته جالب است که این موضوع ذیل سرفصل فرهنگ آمده است. در واقع بخش‌های غیراقتصادی نیز در سیاست‌های کلی به سمت اقتصاد سوق داده شده‌اند.

دریچه

مقابله با حمله‌های سایبری

قربانعلی تنگ‌شیر- مدرس دانشگاه: حمله‌های سایبری در دنیا به‌ویژه در ایران روندی رو به رشد دارد. این حملات خسارت جبران‌ناپذیری را به بخش‌های مختلف یک کشور اعم از سامانه‌های بانکی، صنایع نفت و گاز، اپراتورهای تلفن همراه و... وارد می‌کند. این حمله‌ها در اغلب موارد عملکرد سازمان‌ها را مختل کرده و باعث سرقت اطلاعات محرمانه، از بین رفتن سلامت داده‌ها و از دسترس خارج شدن سرویس‌های سازمان‌ها می‌شوند. با افزایش هر چه بیشتر حملات سایبری در جهان نیاز روزافزون به ایجاد زیرساخت‌های امنیتی بیشتر می‌شود.

CERT گروهی اورژانسی برای پاسخگویی به رخدادهای امنیتی رایانه‌ای است. استقرار CERT در سازمان‌ها به‌عنوان یک زیرساخت امنیتی شامل نیروی انسانی ماهر، فناوری‌های امنیتی و روال‌های مرتبط به سازمان‌ها اجازه می‌دهد در برابر حمله‌های مجازی آسیب‌پذیری کمتری داشته باشند و در صورت وقوع رخدادها خسارت وارده به سازمان‌ها به حداقل برسد.

امروزه امنیت شبکه‌های اجتماعی و سامانه‌های اطلاعاتی نه فقط به‌عنوان یک وظیفه، بلکه به‌عنوان یک نیازمندی اساسی مطرح شده و مورد توجه قرار گرفته است. ایجاد یک ساختار ارتباطی مطمئن و مقاوم در مقابل تهدیدهای امنیتی ایده‌آلی است که بسیاری از مدیران، کارشناسان و دست‌اندرکاران و بسترهای اطلاعاتی مبتنی بر IT آرزوی دستیابی به آن را دارند؛ بنابراین باید به استفاده و استقلال سیستم‌های اورژانسی امنیت کامپیوترها توجه بیشتری شود. این توجه دارای انگیزه‌های قوی در دنیای امروز است که عبارتند از:

۱- آگاهی روزافزون سازمان‌ها درباره نیاز به خط‌مشی‌های امنیتی به‌عنوان بخشی از راهبرد مدیریت ریسک کلان

۲- نیاز به تیم مجزا و خبره در حوزه مدیریت بحران فناوری اطلاعات

۳- قوانین جدید که سازمان‌ها را در زمینه نیاز برای حفاظت از دارایی‌های اطلاعاتی تحت تاثیر قرار می‌دهد.

۴- نیاز به فراهم بودن طرح و راهبرد برخورد مناسب با رخدادهای امنیت رایانه‌ای

۵- خسارت‌های مالی قابل توجه ناشی از رخدادهای امنیت رایانه

نظرگاه

گاردین ۲۰۰ ساله شد

قاسم خرمی- روزنامه‌نگار: در آن سوی دنیا، یک روزنامه مترقی و خصوصی، دویستمین سال تولدش را جشن گرفت. بله ۲۰۰ سال! آن هم در کجا؟ در انگلستان؛ کشوری که از نظر ما مهد ستم و استثمار و آزادی‌های پوشالی است.

در گاردین، ۷ نسل روزنامه‌نگار کار کرده و بازنشسته شده‌اند و بدون تهدید و تحقیر، به مرگ طبیعی یا لااقل حوادث غیرسیاسی، از دنیا رفته‌اند.

معنی این حرف را کسانی بیشتر می‌دانند که به تاریخ مطبوعات خاورمیانه و ایران از قاجاریه تاکنون آگاهند یا کسانی که در ۲ دهه اخیر در مطبوعات سیاسی و منتقد کشور فعالیت داشته و روزنامه‌هایی با طول عمر «یک روز» را، به چشم خود دیده‌اند!

اگر بخواهیم برای مخاطبان عام ایرانی تصویر دقیق‌تری از طول عمر این روزنامه ارائه کنیم، باید گفت آغاز به کار گاردین در ۵ مه ۱۸۲۱ میلادی، مصادف با حکومت فتحعلی شاه (دومین شاه قاجار) و ۷ سال قبل از انعقاد قرارداد ترکمنچای بود.

اگر این روزنامه صرفا وقایع مهمی همچون تغییر حکومت‌ها یا مرگ شاهان و رهبران ایران را پوشش داده باشد، باید اکنون در آرشیو کاغذی آن، صفحاتی از خبر فوت فتحعلی شاه، محمدشاه، ناصرالدین شاه، مظفرالدین شاه، محمدعلی شاه، احمدشاه قاجار، رضاشاه و محمدرضا شاه پهلوی و نیز ورود و درگذشت حضرت آیت‌الله خمینی، وجود داشته باشد.

گاردین کار خود را به‌عنوان یک هفته‌نامه محلی در شهر منچستر شروع کرد. سپس روزنامه شد و به لندن انتقال یافت و در نهایت، دفاتری در سراسر اروپا تاسیس کرد و به شهرت جهانی رسید.

این نشریه از بدو تاسیس، موضع مستقل و شعار ساده و صریحی را انتخاب کرد و باوجود فشارهای مالی که آن را تا مرز ورشکستگی پیش برد، تا همین امروز، به آن عهد پایبند مانده است؛

«کار ما نقد قدرتمندان و دیدن کسانی است که معمولا دیده نمی‌شوند.»

گاردین به‌عنوان یک روزنامه پرسابقه که به‌درستی آن را «پدربزرگ نشریات دنیا» می‌نامند، برای همه رسانه‌های جهان، به‌ویژه روزنامه‌های ایران، درس‌های آموختنی زیادی دارد؛ مهم‌ترین درسش، شاید همین نحوه مواجهه با رسانه‌های مجازی و شبکه‌های اجتماعی است که چگونه به‌جای رقیب‌پنداری وگریز و ستیز، توانست آنها را به خدمت گیرد و به بخشی از توان و اثربخشی خود، تبدیل کند.

در هر حال اهمیت گاردین در اصول حرفه‌ای و درس‌هایی که به ما می‌دهد، نیست!

قهرمان این داستان، آن فضا و فرهنگ و ساختاری است که به اندازه ۲ قرن، یک رسانه منتقد و مستقل را در درون خود رشد می‌دهد و تحمل می‌کند. شک ندارم که اگر گاردین به‌عنوان روزنامه «ناقد قدرت» از ۲۰۰ سال پیش تاکنون، در ایران منتشر شده بود (و البته به اتهام اقدام علیه امنیت ملی و همسویی با دشمن و تشویش اذهان عمومی و توهین به مقدسات و دیگر موارد مشابه، متوقف نمی‌شد)، الان می‌توانست گنجینه‌ای از اخبار و تصاویر مهم‌ترین و عبرت‌آموزترین رویدادهای ۲ قرن اخیر کشور را پیش روی ما قرار دهد و کار تاریخ‌نویسان را آسان‌تر کند.

اگر گاردین به‌عنوان همان روزنامه «صدای بی‌صدایان» می‌توانست در ایران منتشر شود، شاید اصلا نیازی به انتشار

روزنامه «اختر» و قتل احمد روحی

انتشار «صور اسرافیل» و قتل جهانگیرخان

انتشار «طوفان» و قتل فرخی‌یزدی

انتشار «روح القدس» و قتل احمد تربتی

انتشار «قرن بیستم» و قتل میرزاده عشقی

انتشار «دنیا» و قتل تقی ارانی

انتشار «مرد امروز» و قتل محمد مسعود

و نیز انتشار و قتل و بازداشت و بیکاری و فرار و مهاجرت و دربه‌دری صدها روزنامه‌نگار ایرانی نبود. غمگینم از اینکه شاهد برآمدن و پژمردن دهها نشریه و رسانه و نابودی هزاران شغل و زندگی بوده‌ام، اما خوشحالم که لااقل از این جمع خستگان، حتی در جایی دورتر از اینجا، یکی هم ۲۰۰ ساله شد! می‌دانم که گاردین، خلاف روزنامه‌های کشور من، احتمالا این شانس و فرصت را خواهد داشت تا چندین سال بعد از ما نیز بماند، اما امیدوارم آنچه درباره فرزندان و آیندگان ما می‌نویسد، شباهتی به اخبار و تصاویر دوران ما و پدران‌مان نداشته باشد.

این همه خبرهای تلخ و رعب‌آور، شایسته ما نبود... .